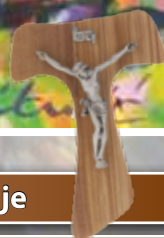

Fr anjinim stopama

List Franjevačkoga svjetovnog reda i štovatelja svetog Franje

Široki Brijeg, listopad 2020. - Broj 3 (36) - Cijena 3 KM

Iz
sadržaja1 Naslovna stranica:
Anđelko Mikulić

Sveti Franjo i vuk

- 2 Riječ urednika
- 3 Otvaramo Bibliju
- 4 Pismo generalnog ministra Tibora Kausera
- 6 Shvatit ćeš poslije!
- 8 Brijeg je ovaj najjače živio kad su ga ubijali
- 10 Gospodine, učini me oruđem svoga mira
- 12 Franjina karizma u obiteljima
- 14 O, daj da budemo radost svih ljudi
- 16 Bratstvo - stup franjevačkog načina života
- 18 Služiti možemo samo u ljubavi
- 20 Veseli navjestitelji Tvoga kraljevstva
- 26 Sinovi svetoga Franje: fra Ivan Landeka ml.
- 28 Svjedočanstva: Ivan Prskalo
- 32 Zlatna misa fra Dane Karačića
- 36 Ljubav na djelu
- 38 Svjedoci govore: č. s. Marija Boban
- 43 Evanđelje u medijima: Radio Marija BiH
- 46 Stopama pobijelih: fra Andrija Topić
- 50 Uzorni likovi naših trećarica: Blagica Karačić
- 56 Kronika
- 62 Trećari ili bećari

Živjeti poziv u punini

Piše: Gojko Jelić, OFS

Naslovnu stranicu našeg lista krasi slika akademskog slikara Anđelka Mikulića *Sveti Franjo i vuk* najavljujući temu broja.

I u rubrici *Otvaramo Bibliju*, koja je upravo i nastala po uzoru na otvaranje Biblije svetog Franje, Magdalena Vukoja nam nudi svoje razmatranje nad biblijskim tekstom u duhu našeg Sveca koje završava stihovima: "Poput siromaška iz Asiza nauči me Tvojom biti..."

U ovom broju ekskluzivno vam donosimo pismo generalnog ministra Franjevačkog svjetovnog reda Tibora Kausera koji poručuje putem naših stranica braći u Bosni i Hercegovini:

"Da, ovo su poteškoće, međutim, naš poziv se nikad ne umanjuje niti postaje nepotpun, Gospodin nam uvijek daje živjeti naš poziv u punini, uvijek možemo živjeti ispunjen život. U nepotpunosti tjelesnog života možemo otkriti cjelovitost našega unutarnjeg života. Vanjske potrebe mogu nam biti poziv da se više usredotočimo na svoju nutrinu koja nam može pružiti toliko toga. Ne moramo stoga patiti zbog ovih promjena, nego se i mi moramo mijenjati. Ne trebamo se bojati promjena. Iz Božjeg beskonačnog bogatstva sada otkrivamo druge stvari. Bog uvijek ima nešto novo za nas."

Fra Dragan Bolčić, meditirajući nad ulomkom iz Ivanova evanđelja koji je neposredno prije svoga preminuća sveti Franjo tražio da mu braća čitaju, poručuje:

"Shvatit ćeš poslije. Tako volim ovu rečenicu! Kako je ovo oprečno većini naših životnih situacija u kojima bismo odmah željeli saznati što je Božja volja za nas ili još češće što se to s nama događa."

Fra Ante Marić, u Devetnici Velikoj Gospi na Širokom Brijegu govoreći o darovima Duha Svetoga prisjetio se svećenika iz vremena nastanka župe te kazao:

"Danas puno toga imamo. Danas više nismo sirotinja. Pitanje je samo jesmo li ostali s Duhom Svetim, s dragim Bogom, s Isusom, s Djevicom povezani. Ubijaju li nas svagdanje brige? Muka za kruhom, za novcem. Uzima li nam ta briga dušu, osmijeh, gubimo li u toj bitci darove i Duha Svetoga? Počinjemo li disati nekim drugim duhovima, jesu li u našim obiteljima, u našem gradu, u našem narodu počeli puhati neki zli vjetrovi zlih duhova?"

Preporučujemo i tekstove mladomisnika fra Zlatka Ćorića *Gospodine, učini me oruđem svoga mira*, fra Mladena Rozića *Franjina karizma u obiteljima*, fra Dane Karačića *O, daj da budemo radost svih ljudi*, Ivane Mikulić *Bratstvo - stup franjevačkog načina života*, Helene Lasić o framaškim obećanjima, Ane Mikulić o vikendu s beskućnicima ...

Donosimo i reportaže s područne duhovne obnove u Posušju, proslave 20. obljetnice kočerinske Frame, s proslava Zlatne mise fra Dane Karačića i fra Vlade Lončara...

Svoja svjedočanstva nam donose fra Ivan Landeka, novi područni duhovni asistent OFS-a Hercegovine, č. s. Marija Boban, trećar Ivan Prskalo...

U tekstu *Kršćanski glas u vašem domu* predstavljamo Radio Mariju BiH, u rubrici *Stopama pobijenih* pišemo o fra Andriji Topiću.

U rubrici *Uzorni likovi naših trećarica* fra Dane ovaj put piše o Blagici Karačić.

Da bi list posvećen svetom Franji bio potpun potrudila se i Boška i njezine prijateljice koje su uz kavu detaljno proučile život asiškog sveca.

Nadamo se da ćete i vi, poštovani čitatelji, pronaći nešto korisno na stranicama lista.

Možda ne sada, ali pisani trag ostaje, ostaju novine, ostaju knjige i za sve će Bog dati i vrijeme i mjesto. Bačeno sjeme će niknuti.

Govorim to iz osobnog iskustva. Naime, kao gimnazijalac sudjelovao sam na Franjevačkoj olimpijadi koja se 1978. održavala u Čapljini. Za nagradu sam dobio knjigu Yvesa Ivonidesa *Vječni zaljubljenik*. Ne sjećam se jesam li ju pročitao, ali ona je uredno stajala na polici za knjige. I sve do 2003. kada sam dobio poziv da uđem u Franjevački svjetovni red. Knjiga se tada našla u ruci. Pročitao sam je. Mnogima je približila svetost svetoga Franje, a i sada je nerijetko uzmem i pročitam neke dijelove.

Knjiga me čekala 25 godina.

Baš kao što nas Bog čeka, ne napušta nas iako mislimo da nas je ostavio.

Baš kao što nam napisao generalni ministar u svome pismu:

“Božja volja je, nekima, u ovoj situaciji jako nejasna. ... Nisam siguran, ali po mom mišljenju znakovi su izrazito jaki.”

I vraćam se na uvodnik iz prošlog broja koji je imao naslov: *I ovo će proći*.

Ništa novo ne znamo osim onoga, kako naš narod kaže: Svaka sila za vrijeme, samo je Bog vičan.

Potrudimo se da mi damo pečat ovom vremenu onakav kakav priliči katoliku, trećaru. Čast nam je biti sinovima svetoga Franje, ali ne smijemo živjeti na slavi svetoga Franje, naših djedova i baka, naših fratara...

Moramo dati svoj udio da naša obitelj, naša župa, naš narod budu i ostanu sveti.

Piše: Magdalena Vukoja, OFS

Gal 2, 19-20

Jer umro sam po zakonu da bih živio za Boga; s Kristom sam prikovan za križ. I ja živim, ali ne više ja, već Krist živi u meni. I kako sada živim u tijelu, živim u vjeri u Sina Božjega, koji me volio i dao se za mene.

Sve se moje snage bore u Tebi...

po tko zna koji put

okrećem se sebi,

po padu znam

opet zeznuh stvar...

Po tami i nemiru

prepoznah krivi korak.

Koliko puta moram

ječaj pretvoriti u mir

kojim ne kročim sama?

To je taj trn

što me goni da mislim,

poprilično lako se čini

samo ljubiti...

ali... to je najteži dio...

misлити... gubiti...

Ijubljena biti,

opet ne znam pustiti...

Poput siromaška iz Asiza

povedi moje korake uskim putem...

Poput siromaška iz Asiza

nauči me ljubiti blagost i poniznost...

Poput siromaška iz Asiza

potakni me popravljati ono što je srušeno...

Poput siromaška iz Asiza

neka budem luda ovom svijetu...

Poput siromaška iz Asiza

potakni u meni kliktaj radosti...

Poput siromaška iz Asiza

nauči me Tvojom biti...

Živjeti promjene, promijeniti življenje **Sv. Franjo bi nam mogao pomoći u tome**

Prevela: Božica Lončar, OFS

Zivimo u vremenu kakvo do sada nikad nismo doživjeli. Proživljavamo velike i brze promjene, ne samo u tehnološkom smislu nego i u ljudskim odnosima. Promjene kakve nismo željeli. Kada gledamo svijet ili jednostavnije naše bližnje, vidimo da smo doživjeli puno toga što je utjecalo na naš život, na naše ponašanje.

Nekako, jako je slično vremenu sv. Franje. Oko nas su nepoznate stvari, bolesni ljudi, ali ne znamo kako liječiti bolest, mnogo ih je izolirano, razlika između društvenih statusa raste, mnogi siromašni bivaju siromašniji, mnogi napušteni ili usamljeni bivaju još samotniji. Neki se čak boje zaraženih i prekidaju sve kontakte s njima. Promijenili su se odnosi, ljudske veze.

Još je neuobičajeno da se moramo izolirati i to čak od onih koje najviše volimo. Članovi obitelji ili prijatelji ne mogu se sastati. Bratstva se ne mogu sastajati. Božja volja je, nekima, u ovoj situaciji jako nejasna i čini nam se da gubimo slobodu.

Ovo u nama budi osjećaje kakve do sada nismo iskusili u toj mjeri: strah, samoća, zbunjenost, gubitak slobode. Gospodin je tu unatoč svim takvim iskustvima, iako to ponekad ne osjećamo. Mi smo odgovorni kako ćemo živjeti te promjene, hoćemo li biti otvoreni prema njima ili ćemo im se suprotstaviti, mi smo odgovorni kako ćemo dopustiti ovim emocijama da dođu do nas. Najbolji način u borbi protiv ovih loših osjećaja je zahvaljivanje i okret prema drugim usmjerenjima našeg poziva. Najbolji način da pobijedimo strah je usredotočiti se na dobre stvari i zahvaljivati. Kada se vanjski prostor smanjuje, moramo vidjeti koliko naš unutarnji svijet može biti prostran. Ako je manje vanjskog utjecaja, trebamo vidjeti koliko imamo iskustva unutra. Ako drugima ne možemo otvoriti svoja vrata, onda bismo

trebali otvoriti svoja srca.

Možda nam se čini ako ne smijemo ići vani, ako ne možemo susretati druge, ako ne možemo u crkvu, ne možemo u potpunosti živjeti svoj poziv. Da, ovo su poteškoće, međutim, naš poziv se nikad ne umanjuje niti postaje nepotpun, Gospodin nam uvijek daje živjeti naš poziv u punini, uvijek možemo živjeti ispunjen život. U nepotpunosti tjelesnog života možemo otkriti cjelovitost našega unutarnjeg života. Vanjske potrebe mogu nam biti poziv da se više usredotočimo na svoju nutrinu koja nam može pružiti toliko toga. Ne moramo stoga patiti zbog ovih promjena, nego se i mi moramo mijenjati. Ne trebamo se bojati promjena. Iz Božjeg beskonačnog bogatstva sada otkrivamo druge stvari. Bog uvijek ima nešto novo za nas.

Kada se velike organizacije suočavaju sa velikim izazovima našeg vremena: vlade, farmaceutske tvrtke, multinacionalna poduzeća, međunarodne nevladine organizacije, mi franjevci nikad ne smijemo zaboraviti osobe. Nećemo se okrenuti cijelom čovječanstvu, nego svojim bližnjima. Trebali bismo se usredotočiti na osobu.

Zbog toga, pozivam sve da ponovo otkriju kontemplativni aspekt svog života. Dopustimo da *molitva i razmatranje bude duša cijelog postojanja i djelovanja*.¹ Radije se usredotočimo na „biti“ nego na „djelovati“. Možda Gospodin želi da budemo manje aktivni, a više kontemplativni. Nisam siguran, ali po mom mišljenju znakovi su izrazito jaki.

Kao prvo, trebali bismo usmjeriti našu pozornost na osobu Boga. Živjeli smo prilično aktivan život, ali nije problem usporiti i okrenuti se Gospodinu u molitvi i kontemplaciji. Pozivam sve da gledaju u osobu Boga, da razmatraju osobu Isusa, i u euharistiji, umjesto potrage za tragovima aktivnog sebe u Bogu. Sveti je Franjo imao duboku želju da

¹ OFS Pravilo 8.

*Pozdrav svima iz Asiza
povodom blagdana sv. Franje*

se potpuno preda Gospodinu. Iako on nije bio svećenik (prema predaji, bio je đakon), nije se bojao vratiti sve Gospodinu, koji je "svako dobro, najviše dobro, koji je jedini dobar."² Uvijek je težio ujediniti se s Bogom, Onim koji daruje, negoli uživati darove Božje. Bilo mu je važnije znati tko je Bog, nego li znati što Bog čini.

Nakon toga, trebamo se usredotočiti na sebe same. Zastanimo na trenutak i pogledajmo svoj život. Život je Božji dar i trebali bismo se s vremena na vrijeme osvrnuti na svoj život i biti zahvalni. To nije sebičnost, nego shvaćanje da možemo dati jedino ono što imamo. Možemo imati puninu života, stoga bismo mogli biti puni ljubavi, puni mira kako bismo to mogli dijeliti s drugima. Moramo se osjećati dobro, moramo ostati što zdraviji, ali u duhovnom životu. Samo tako drugima možemo pokazati Božju ljubav, samo tako možemo voljeti i podupirati druge. Ne možemo nastaviti živjeti kao prije, moramo usporiti i ponovno pronaći vatru prve ljubavi. Napunimo baterije koristeći ovo vrijeme kako bi ispunili naše duše molitvom i kontemplacijom, kroz sakramentalni život.

Također i kad se osjećamo umorno, razočarano, kada smo malo izgubljeni, zahvaljimo i radujmo se, jer *srce veselo pospješuje*

² Hvale i molitve

*ozdravljenje, a duh potišten suši kosti.*³

Zadnje, ali ne i najvažnije, je da bismo se trebali usmjeriti na osobu bližnjega. Tko je moj bližnji? Koje su stvarne potrebe mog bližnjega, kako mogu biti prisutan za nju/njega? Nemojmo se plašiti preispitati naše ljudske odnose i počnimo ih poboljšavati već danas. Danas kada se suočavamo s činjenicom da mnogo toga moramo raditi drugačije nego prije, nemojmo se plašiti voljeti jedni druge na drugačiji, obnovljeni način.

Započnimo voljeti naše bližnje zbog toga što jesu, a ne zbog toga što čine. Iako Krista uvijek ne vidimo u onom što čine, Krista uvijek možemo vidjeti u onom što oni jesu. Nema sumnje, to nije jednostavno, ali vidjet ćemo plodove, a to su: *ljubav, radost, mir, strpljivost, ljubaznost, dobrota, vjernost.*⁴

Najviše što možemo dati jedni drugima jest da svoga bližnjega vidimo kao dar Božji, da pronađemo u njemu Krista prihvaćajući i ljubeći ga kakav on jest.

Trebamo mijenjati svoj život, mijenjati svoje stavove. To je najmanje što moramo naučiti iz znakova ovoga vremena velikih promjena. Sveti se Franjo nikad nije plašio promijeniti svoj život jer za njega je promjena života značila obraćenje. Kao njegovi sljedbenici, slijedimo put pokore, odrecimo se onog što nije u redu, grijeha, i okrenimo se Bogu, živimo svoj poziv jasnije. Nemamo nikakve isprike ne živjeti kako Gospodin traži od nas. Naprotiv, ako jednom ovo izvanredno vrijeme završi, ne možemo se vratiti unatrag, ne možemo ponovno probuditi promjene. obraćenje po svojoj prirodi treba biti nepovratno. Imamo sve za živjeti poziv u svojoj cjelovitosti. Možda ne na način kako smo naučili do sada, ali to nam otvara nove načine i ne zaustavlja nas. Samo smo mi ti koji možemo prestati približavati se Bogu, nitko drugi. Pogledajte koliko se život sv. Franje promijenio, a koliko je puta to činio, što ga je na poslijetku dovelo do svetosti života. To je svetost na koju smo i mi pozvani.

Učimo od sv. Franje dan po dan kako to činiti. On je dobar učitelj.

³Izreke, 17,22

⁴ Galaćanima 5,22

SHVATIT ĆEŠ POSLIJE!

Piše: fra Dragan Bolčić, OFM

Neposredno prije svoga preminuća – kako nam o tome svjedoče njegovi životopisci – sveti Franjo je zatražio da mu braća čitaju odlomak iz Ivanova evanđelja (Iv 13, 1-17) u kojemu pronalazimo ovu rečenicu: »Što ja činim, ti sada ne znaš, ali shvatit ćeš poslije.« (13, 7) Ne ulazeći sada u razlog zbog kojega je Franjo htio da mu čitaju ovaj odlomak, mene je osobito zaintrigirala ova rečenica. Iz nje puno toga iščitavam. Usto mi i Franjin život u tome pomaže osvijetliti ovaj redak.

nitko te neće pitati za dozvolu - Gospodin će dopustiti tvoju nutarnju tamu. Imat ćeš osjećaj da si ga izgubio i da je sve potpuno promašeno. Postoje životni trenuci u kojima se Bog prestaje ograničavati na naše osjećaje. On tada počinje bivati ono što u biti jest, ali nam to teško pada. Gospodin postaje širi od naših osjećaja i to nerado prihvaćamo. Čini nam se da smo ga izgubili i da postaje nenačujan. Negdje bismo ga htjeli ograničiti na naša osjetila, zarobiti ga osjećanjem, ali on u našem životu želi postati slobodan. I nas učiniti slobodnima.

Shvatit ćeš poslije. Tako volim ovu rečenicu! Kako je ovo oprečno većini naših životnih situacija u kojima bismo odmah željeli saznati što je Božja volja za nas ili još češće što se to s nama događa. Sve ima svoje vrijeme. U jednom trenutku -

Ponekad će načiniti golemu provaliju između nas i drugih. Tražit ćemo naklonost i razumijevanje, ali ćemo naći samo razočaranje. Tu će provaliju ispuniti svojom ljubavlju. Naime, najteže životne trenutke redovito trebamo proći sami. Gospodin nas čisti od veza-

nosti uz stvari, ljude, snove, želje, ambicije itd. U nama raščišćuje prostor za sebe. Otvara ga za svoju milost. Dokle god se odvijaju ovi nutarnji procesi, izostaje razumijevanje. Ono će doći kasnije.

Ljudi su uglavnom navikli ugledati plodove svoga rada i truda, učinak svoje zauzetosti i angažmana, ali ovdje stvari stoje drukčije.

Htjeli bismo ugledati svoju promjenu, sve zahvatiti milošću, htjeli bismo ugledati svoj rast i napredak, a ne vidimo ništa osim svoje sjene. I ona nas jako plaši.

Kad se u tvojoj nutрини odvijaju ovakvi procesi, Gospodin te spušta na dublju razinu. Ostavlja te bez sigurnosti, prazni te od izvjesnosti. Želi da duboko kopaš u njemu. Stalno češ imati dojam da stagniraš. Da si zaustavljen. Ali pogledaj ovo!

Najviše nas pokreću oni trenuci u kojima smo zaustavljeni.

Božja riječ nas istovremeno zaustavlja i pokreće. Pred njom opazimo kako olako podlegnemo nesigurnosti te se plašimo učiniti potreban rizik. Naša nas suzdržanost zaustavlja u rastu. Unatoč tome, njegova nam riječ otvara oči. Vrijeme je raščistiti s nekim stvarima koje nas priječe u rastu.

Potrebno je odvojiti se od onoga što nas odvaja od njega. Potrebno je pripitomiti svoje bojažljive obzire.

Gospodin odgrće zemlju s naših krivih uvjerenja i želi nas povesti dublje.

Zato su ti zahvati na nama ponekad izuzetno teški i bolni. Ostavit će nas bez temeljnih potreba. Naklonosti, prijaznosti, komplimenata, uspjeha. Sve će izgledati potpuno besmisleno. Ali baš tada, on pomalo biva naš jedini smisao. Gospodin se redovito prilagođava našoj naravi.

Hvata korak s nama. Ali ovdje mi trebamo hvatati korak s Njime. On preuzima inicijativu. Otvara nam svjetove na koje nismo navikli. Nalazi nas tamo gdje jesmo i ne ostavlja nas tu. Povlači nas za sobom. Sâm sebe počinje činiti našim smislom. Kada to spoznamo, postajemo kadri živjeti drugačije.

Mostar: Svečani zavjeti

Slijediti nauk i stope Isusa Krista sveto djelujući do smrti

U crkvi sv. Petra i Pavla u Mostaru 12. rujna 2020., za vrijeme svete mise četvorica naše braće: fra Franjo Ćorić (župa Krista Kralja – Čitluk), fra Džoni Dragić (župa sv. Mateja – Mostar), fra Ivan Hrkać (župa Uznesenja BDM – Široki Brijeg) i fra Franjo Markić (župa sv. Petra i Pavla – Kočerin), položili su svečane (doživotne) zavjete.

Svečanozavjetovanici su od Boga i Crkve zatražili "da zavjetujući Pravilo i život u Redu manje braće možemo slijediti nauk i stope Gospodina našega Isusa Krista sveto djelujući do smrti."

Misno slavlje predvodio je provincijal hercegovačkih franjevaca fra Miljenko Šteko. U koncelebraciji su bili gvardijan fra Danko Perutina, meštar hercegovačkih bogoslova fra Serđo Ćavar i još petnaestak braće. Misno slavlje uzveličali su naši bogoslovi. U liturgiji su služili naši postulanti i bogoslovi.

Nakon prigodne homilije uslijedio je obred zavjetovanja, gdje su braća položila svoje doživotne zavjete poslušnosti, siromaštva i čistoće, predajući se potpuno našem Bratstvu. (franjevci-mostar.info)

Brijeg je ovaj najjače živio kad su ga ubijali

(ulomak iz propovijedi u Devetnici Velikoj Gospi na Širokom Brijegu 2020.)

Piše: fra Ante Marić, OFM

Povijest veli da je ovaj grunt na kojem stojim i stojite kupljen za 145 cekina od Turčina. Bio je gol i pust. Kao tek stvorena zemlja iz Knjige postanka. „... dok je još zemlja bila gola pustoš, tama prekrivala bezdane i oluja urlala nad pučinom voda...” Nadahnu Bog šaku sinova svetoga našega oca Franje i oni brez kruha i krova, bogati samo nadom u Boga ... Bogati samo darovima Duha Svetoga krenuše po ovo što imamo danas.

Trebalo je tu toliko toga, ali najviše mudrosti, razuma, snage, jakosti, pobožnosti, znanja i straha Božjega. I sabirali su te darove ljubomorno, i dijelili ih svima s kojima su u doticaj dolazili. Stavili su se pod okrilje Uznešenja Gospina na nebo. I sve ovo digli na toj pustoši. I sve ovo dolje ispod Brijega, sve je nastalo iz ništa. Jer Brijega kao naselja prije dolaska fratara nije bilo. A danas je to grad. Grad Široki Brijeg.

Ni pred čim nisu uzmakli, samo pred dragim Bogom. On ih je vodio i Njegov Duh Sveti. Zna li iz čega su nikli? Nikli su iz klašanja, vacarde i sirčena kruha, ako ga je bilo. Kad je naš slavni biskup fra Paškal Buconjić 1846. s jedanaest godina došao u fratre na Čerigaj, veli da ih je bilo trinaest i da su „slipetal” kad bi uzimali razlomljene komade sirčenog kruha. Dvadeset i jednu godinu poslije, 1867., došao je sa studija iz Italije. Htjeli su da nastavi predavati na papinomu sveučilištu, ali je morao nazad, jer, zakleo se na oltaru

da će se vratiti u ovu sirotinju. Te je godine osnovao u „dičinjoj sobi” – sjemeništu studium. A zna se da se ovdje i 1860. godine studirala teologija, koju su nostrificirali u Austriji i drugdje.

Živjelo se za Boga i puk. Učili ih SEDAM DAROVA DUHA SVETOGA i po njima se živjelo. Svukud se išlo, od ne mila do ne draga, ali se uvijek kući vraćalo. Sva se kolinca i razlika naizust znalo. Ovdje su bili pred ovom crkvom analfabetski tečajevi, jer sirotinja naša nije znala ni čitati ni pisati.

Danas puno toga imamo. Danas više nismo sirotinja. Pitanje je samo jesmo li ostali s

Duhom Svetim, s dragim Bogom, s Isusom, s Djevicom povezani. Jesu li nam pravila za život i životni sadržaj DAROVA DUHA SVETOGA? Ubijaju li nas svagdanje brige? Muka za kruhom, za novcem. Uzima li nam ta briga dušu, osmijeh, gubimo li u toj bitci darove i Duha Svetoga? Počinjemo li disati nekim drugim duhovima, jesu li u našim obiteljima, u našem gradu, u našem narodu počeli puhati neki zli vjetrovi zlih duhova?

Neka nam obitelj bude svetinja

Neka nam obitelj bude svetinja. Nemoj ništa učiniti da tvoje dijete pati, da tvoj muž, tvoja žena, tvoj roditelj pati. Evo jedne priče: Jednom prilikom sam angažirao vrhunskog stolara da mi pomogne u obnovi stare poljske kućice i upravo mu je priveden kraju prvi težak dan na tom poslu.

Pukla mu je guma pa je izgubio jedan sat rada, električna pila mu je otkazala, i na koncu mu se stari kamion nije dao upaliti. Dok sam ga vozio kući, sjedio je ozbiljan u kamenoj tišini.

Na dolasku, pozvao me je da upoznam njegovu obitelj. Dok smo hodali prema vratima, nakratko je zastao ispred lijepog stabla pred kućom, dodirujući mu grane i nešto šapćući. Prije nego što su se vrata kuće otvorila, on se preobrazio. Njegovo preplanulo lice zasjalo je osmijesima te je zagrlio svoje troje male djece i supruzi dao poljubac.

Zatim me je otrpao do a u t o m o b i l a . Prošli smo kraj stabla, a ja sam gorio od radoznalosti. Pitao sam ga što je to što sam maloprije vidio.

– Oh, to je moje 'stablo briga' – odgovorio je.

– Znam da ne mogu izbjeći probleme na poslu, ali jedno je sigurno, ti problemi ne

pripadaju kući, mojoj ženi i djeci. Zato ih samo objesim na stablo svake večeri, prije nego što uđem u kuću. Ujutro kad krenem na posao ponovo ih uzmem.

Na trenutak zastane.

– Ali smiješno je... – nasmije se – ... kad u jutarnjim satima dođem da bi ih ponovno pokupio, nema ih ni približno onoliko koliko se sjećam da sam ih objesio prethodne večeri.

Tako učinimo. Tako se ovdje na Brijegu radilo. Zna ovaj hrast, ovo stablo naših briga. Kolike su majke s njim razgovarale, kolike djevojke, koliki mladići, djeca, koliki fratri. Sve je čuo i uzeo u svoje grane, u svoje lišće, u svoje stablo. I sve pamtio i zapamtio.

Računajmo uvijek sa svojim Bogom

Računajmo uvijek sa svojim Bogom. Računajmo uvijek s Duhom Svetim. Pustimo neka nas obuzme, neka nas oplemeni svojim darovima.

U ona olovna komunistička vremena jedan je bogoslov, kandidat za svećenika bio u JNA. Svi su ga zbog toga zadirkivali i ismijavali, a osobito njegov neposredni oficir.

Jednog se dana zapovjednik dosjetio kako da ga omalovaži i ponizi pred svima. Izveo ga je ispred svih i dao mu zadatak da doveze džip. Vojnici su promatrali što će se dogoditi.

Vojnik je rekao da on ne zna voziti, ali komandant je rekao: "Neka ti pomogne taj tvoj Bog."

Vojnik je uzeo ključeve i hodajući prema džipu molio se Bogu. Sjeo je, ukresao motor, i savršeno ga parkirao ispred zapovjednika. Kada je izišao iz vozila, vidio je da svi plaču. I svi su mu rekli da žele upoznati i služiti njegovom Bogu. On se pitao što se dogodilo, a uskoro je i saznao.

Zapovjednik je podigao haubu i tek tada mu je postalo jasno: Pod haubom nije bilo motora.

Bože moj, koliko se puta bez motora vozilo u mom, u tvom, u životima naših predaka i roditelja. Jurili smo kao formule 1. Tankirali smo darove Duha Svetoga, kerozin duševni, i jurili da je milina. I mrtvi smo jurili, vozili sve po Božjem i ljudskom redu. Brijeg je ovaj najjače živio kad su ga klali i ubijali. Tvoja je obitelj najjača bila kad su ti preci stenjali u kazamatima, na križnim putovima, kad su nas ubijali. Vozili smo bez ovih ljudskih motora, ali s onim Božjim kojeg smo u dušu ugradili, nisu nam mogli stati na put. Neka tako bude i danas.

Gospodine, učini me oruđem svoga mira

(ulomak iz propovijedi u Devetnici svetom Franji na Širokom Brijegu 2020.)

Piše: Zlatko Ćorić, OFM

Lk 10, 1-12

Nakon toga odredi Gospodin drugih sedamdesetdvojicu učenika i posla ih po dva pred sobom u svaki grad i u svako mjesto kamo je kanio doći. Govorio im je: „Žetva je velika, ali radnika malo. Molite dakle gospodara žetve da radnike pošalje u žetvu svoju. Idite! Evo, šaljem vas kao janjce među vukove. Ne nosite sa sobom ni kese, ni torbe, ni obuće. I nikoga putem ne pozdravljajte.

U koju god kuću uđete, najprije recite: 'Mir kući ovoj!' Bude li tko ondje prijatelj mira, počnut će na njemu mir vaš. Ako li ne, vratit će se na vas. U toj kući ostanite, jedite i pijte što se kod njih nađe. Ta vrijedan je radnik plaće svoje. Ne prelazite iz kuće u kuću."

„Kad u koji grad uđete pa vas prime, jedite što vam se ponudi i liječite bolesnike koji su u njemu. I kazujte im: 'Približilo vam se kraljevstvo Božje!' A kad u neki grad uđete pa vas ne prime, iziđite na njegove ulice i recite: 'I prašinu vašega grada, koja nam se nogu uhvatila, stresamo vam sa sebe! Ipak znajte ovo: Približilo se kraljevstvo Božje!' Kažem vam: Sodomcima će u onaj dan biti lakše negoli tomu gradu."

Za Riječ Božju koju nam Crkva donosi, možemo reći da je savršena slika sv. Franje. Još jednom tako vidimo kako se sv. Franjo suživio s Božjom Riječju. Jednog dana kada je čuo ove riječi iz Svetog pisma znao je da je to način na koji treba proživjeti svoj život. U poslanju koje Krist daje učenicima pronašao je sebe kao onoga koga upravo Krist šalje u svoju žetvu. Franjo nije dopuštao da ni najmanje mrvice Božje Riječi padnu pokraj njega nego se njima hranio i sprovodio ih u svoj život. Svaki Kristov poziv smatrao je kao poziv upućen njemu samome.

Krist šalje apostole kao janjce među vukove, mogli bi reći nezaštićene, ali jedna stvar je ovdje ipak važnija, a to je

da im daje svoj mir. Taj mir je upravo alat, oruđe kojim će se boriti protiv vukova. Mir koji Krist daje iznad svakog je ljudskog mira i pobjeđuje svaki ljudski nemir i samo s njim učenici mogu ići među nemir, među bolesne, među opsjednute, među one koji su daleko od Boga. Krist govori učenicima da ne nose ni torbe ni štapa, niti išta drugoga jer im je potreban samo Njegov mir. Ovdje vidimo kolika je vrijednost mira, Božjeg mira koji je potreban svakom čovjeku. Nitko od nas ne voli nemir, ne voli rat, ne voli biti u svađi s drugim, izbjegavanje drugoga. Sve te stvari iako su nažalost svakodnevnice u čovjeku stvaraju teret kojeg se želi osloboditi. Breme nemira je jako teško i čovjek ga često nosi, a jedini koji taj teret može skinuti je

Krist. Svakom našem nemiru i oluji On jedini je mirna luka. Sv. Franjo je to dobro znao i u svom životu osjećao. Svaki svoj teret on nije bacao na drugoga nego ga je predavao u Božje ruke. Često mi svaki svoj teret dajemo drugome, bacamo na tuđa leđa, svoj nemir nosimo u živote drugih ljudi umjesto da se utečemo Kristu, jedinom pravom miru.

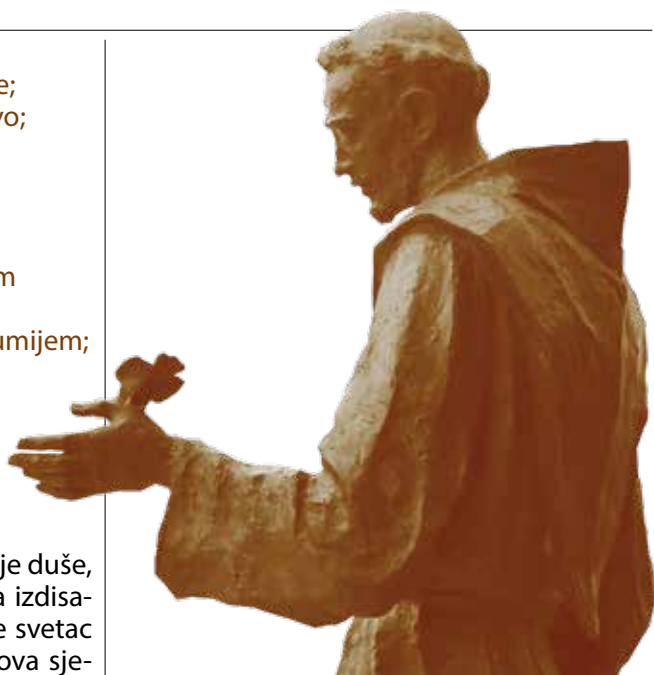
Znajući kolika je vrijednost mira sv. Franjo želio je biti sredstvo Božjeg mira, oruđe preko kojeg će Bog davati mir drugima. Mir ima toliko važnu ulogu u Franjinu životu da je za njega svakodnevno molio i ostavio nam jednu od najljepših molitvi:

**Gospodine, učini me oruđem svoga mira;
Gdje je mržnja,**

da donosim ljubav;
Gdje je uvreda, da donosim praštanje;
Gdje je nesloga, da donosim jedinstvo;
Gdje je zabluda, da donosim istinu;
Gdje je sumnja, da donosim vjeru;
Gdje je očaj, da donosim nadu;
Gdje je tama, da donosim radost;
Gospodine, daj da se toliko ne brinem
da budem utješeni, koliko da tješim;
da me razumiju, koliko da druge razumijem;
da budem ljubljen, koliko da ljubim.
Jer tko se daruje, prima;
tko se zaboravlja, sebe nalazi;
tko prašta, bit će mu oprošteno;
tko umire, rađa se za život vječni.

Molitva je za sv. Franju bila kao disanje duše, bez nje je duša iscrpljena i uvijek na izdisaju. Ova i mnoge molitve koje nam je svetac ostavio pokazuju kolika je bila njegova sjeđinjenost s Kristom. On će svugdje i svima donijeti onoga za kojeg je živio, Isusa Krista. Mir je za Franju važan i svima ga želi donijeti, stoga je i poznat onaj franjevački pozdrav „Mir i dobro“ koji franjevci često koriste. Franjo je znao da je Kristov mir među ljudima slika Neba, Neba gdje sve odiše mirom i spokojom pred licem Božjim jer samo lice Božje čovjeku donosi mir i samo pred Njim čovjek može zašutjeti, samo pred Njim čovjek ne može ni razmišljati o ratu, o borbi, o oholosti, o suparništvu, nego samo o ljubavi i miru. Samo gledajući Boga, čovjek shvaća svoju malenost, a Božje veličanstvo i ljubav ga toliko obuzimaju da ne može odvratiti ni pogled od svoga Stvoritelja. Tako je svoj život na zemlji živio sv. Franjo, uvijek je gledao u Krista i bio u njegovoj blizini da bi postao što sličniji Njemu.

Sveti je Franjo dobro znao da onaj koji bude tražio i nosio mir ovdje na Zemlji taj će na Nebu, kao što nam kaže Psalam 27, uživati dobra Gospodnja, uživati će taj mir u Nebu gledajući svoga Boga. Taj mir bit će vječni mir koji nema kraja, i za tim mirom čezne svatko od nas već ovdje na Zemlji. Što bi svatko od nas dao da na zemlji nema ratova, da smo svi radosni jedni uz druge, da nema svađe, odvojenosti, zavisti, ljubomore, prevare, laži. Budemo li se borili i bili protivnici takvih nemira, mir će biti naša vječna nagrada.

Samo je u Bogu mir, dušo moja, samo je u njemu spasenje.

Mir neka uvijek među svima nama prebiva, mir čija je vrijednost neprocjenjiva te ga stoga jedni drugima uvijek pružamo i želimo jedni drugima. Mir Gospodnji bio vazda s vama kaže svećenik, a narod odgovara i s duhom tvojim.

Trudimo se i mi kao i sv. Franjo biti što bliže Bogu u čijoj prisutnosti naša duša nalazi mir, i taj mir nosimo jedni drugima. Neka nas na tom putu prati i zagovor Blažene Djevice Marije. Idimo našoj Majci u naručje što češće jer u tom naručju rodio se Vječni Mir, Isus Krist, naš Spasitelj.

Ne posustajmo biti nositelji mira ni onda kada svi na nas bacaju nemir, jer ako je Božji mir na nama - mač nemira nam ništa ne može. Ugledajmo se na Joba koji iako nosi mnoge nevolje u svom životu, jer vjeruje u život vječni ipak kliče:

Ja znadem dobro: moj Izbavitelj živi i posljednji će on nad zemljom ustati. A kad se probudim, k sebi će me dići: iz svoje ću puti tad vidjeti Boga. Njega ja ću kao svojega gledati, i očima mojim neće biti stranac: za njime srce mi čezne u grudima.

Franjina karizma u obiteljima

Piše: fra Mladen Rozić, OFM

U životu svakog kršćanina postoji poziv na svetost. To je univerzalni Kristov poziv. „Budite sveti jer sam ja svet...“ (1. Petrova 1,16) Stoga bi svi vjernici trebali počesto provjeravati svrhu svoga života. Ako se Bog ne postavi kao vrhovno Biće našeg života, teško se može ostvariti svetost, a naši životi se odvijaju u obiteljima, stoga je važno vidjeti gdje smo u odnosu na druge u obiteljima, a poglavito na evanđelje. Bog može i hoće ući u mene i učiniti me svetim i sretnim. Vjerujem li ja u to? Imam li možda uzore na putu svetosti?

Možda nekog sveca koji je posebno živio evanđelje. Mnogi su u dvojbi može li se čovjek posvetiti u obitelji kao muž, žena, dijete. Treba li otići iz ovoga svijeta u samostan kako bi se ostvarila svetost?

Nebo je prepuno onih koji nisu bili ni redovnici ni svećenici. Sveci su bili obični ljudi koji su slušali Božju Riječ i po njoj živjeli. Toliki sveci su nam pokazali da imaju svoju prošlost koja nije bila sveta. Nitko se od nas ne rađa kao svetac. U ostvarenju svetosti živci evanđelje jedan od njih strši iznad svih, to je sveti Franjo Asiški. Njegova karizma već dugo živi u našem narodu i poticaj je mnogim osobama kako bi živjeli evanđelje. Već osam stoljeća naš narod živi sa svetim Franjom. Toliki su franjevci i braća laici u teškim životnim situacijama ostvarili svetost. I sam Franjo je imao probleme s crkvenim strukturom dok nije dobio odobrenje za svoje Pravilo života. A samo je želio živjeti evanđelje. S Franjom je rođena nova duhovnost koja pripada cijelom čovječanstvu. Ovdje ne želimo naglašavati važnost franjevačkog reda u

sklopu Katoličke crkve. Osvrnut ću se kratko na franjevačku karizmu u našim obiteljima kroz Franjevački svjetovni red i Franjevačku mladež (Framu).

Naše obitelji su najugroženije institucije te ih je potrebno zaštititi i liječiti. Ugrožene su od modernih, liberalnih, bezbožnih pogleda na život. Takvi pogledi kroz obrazovni sustav i medije ulaze u život naših obitelji. Potrebno je u njih donijeti sadržaje kojima će biti osnaženi na svom odgovornom putu. Stoga je potrebno u obitelji donositi duh evanđelja kojim će biti ne-

utralizirani svi ovi utjecaji Zloga. Već dugo u našim krajevima živi duh svetoga Franje, čovjeka koji je živio Evanđelje. Njegov duh je, kao kvasac, bio obnovitelj Božjeg naroda i sredstvo podizanja svijesti odgovornosti vjernika laika u Crkvi. Nedugo nakon Franjine smrti u mnogim našim dalmatinskim mjestima izgrađeni su franjevački samostani iz kojih su ubrzo zatim formirane zajednice Franjevačkog svjetovnog reda. Time se franjevačka karizma širila našim obiteljima i posvećivale stvarnosti našeg krštenja, kao i obveze kršćanskog življenja u obiteljima i na svim drugim mjestima. Evanđelje se uzimalo ozbiljno kao pravilo života, a ne neki privjesak kojim bi se dičili. Danas, u ovoj modernoj eri, potrebno je živjeti po onim načelima koje su oblikovale život svetoga Franje iz Asiza. Potrebno je današnjim okolnostima udahnuti novi način života po primjeru svetoga Franje. Nama ne trebaju nikakve „novotarije“, nego evanđelje koje ćemo živjeti u našim obiteljima i donositi ga u našu stvarnost. Potrebno je biti maksimalno zauzet odgovornošću na svim razinama kako bi

ovaj svijet dobio novu dimenziju – božanskog ambijenta. Poziv svjetovnog franjevca nije nikakva pobožnost, niti tek neko djelo milosrđa, već stil evanđeoskog života koji se prvenstveno živi u svojim obiteljima.

Ovaj laički put u raznim formama (trećari, framaši i sl.) nije ništa drugo nego aktivniji kršćanski život koji je nadahnut franjevačkom duhovnošću. Važno je biti nazočan riječima, a još više primjerom života kojim se promiču evanđeoske vrijednosti u svjetovnom ambijentu, prven-

stveno u osobnim obiteljima. Članovi ovog oblika franjevačkog života trebali bi biti pokretači života s Kristom u svojim obiteljima. Slijediti Krista po primjeru svetoga Franje

nije nikakva ideologija. Nije ni privjesak koji treba staviti na rever, nego praktično kršćansko življenje slijedeći Isusa Krista. Članovi ne smiju biti pokretači smutnji u obiteljima niti u društvu, nego radosni navjestitelji uskrsllog Krista. Svaka obitelj koja ima takvog člana trebala bi biti uzorom kršćanskog života gdje se promiču franjevačke karizme. One su uvijek obojene malenošću i spremnošću na služnje. Ako toga nema onda je negdje nastao „krivi spoj“ kojeg bi trebalo odstraniti kako bi protok Božje milosti išao preko nas.

Franjo se sav istrošio u ljubavi prema Bogu i ljudima, stoga bi svaki trećar i framaš trebao provjeravati svoj odnos prema Bogu i čovjeku. U našem je narodu više od 20 godina nazočna i Franjevačka mladež - naša Frama. To je bratstvo mladih katolika koji se osjećaju pozvanim od Duha Svetoga da žive Evanđelje u bratstvu, u svjetlu poruke sv. Franje Asiškog u krugu Franjevačkog svjetovnog reda (OFS-a). Krivo bi bilo misliti kako framaš može biti svatko. Okvirno se uzimaju mladi u Framu od 15. do 30. godine. Samo druženje mladih u ovim okvirima jest nešto dobro i pozitivno. Dakako da tom druženju treba dati veću dimenziju kršćanskog života prožetog Franjinom karizmom. Podršku ovakvom stilu života trebaju dati

roditelji, te i sami svojim kršćanskim stavom pomoći u formiranju svoje djece. U ovakvom franjevačkom bratstvu mnogi su krenuli putem duhovnih zvanja, kao i života u bračnim zajednicama. Bratstvo traži aktivnost i rast u vjeri kojom ćemo obogaćivati naše obitelji.

Ukoliko izostaje aktivnost i ljubav u našem životu onda smo se samo okitili nečim što ne živimo. Onda je to veliki grijeh licemjerstva koji je jedan od najtežih. Isusu nisu mogli prići samo farizeji i licemjeri. Svi ostali grešnici su dobro došli. U životu svakog člana franjevačkog bratstva središnje mjesto treba zauzeti Evanđelje kao osnovni kriterij oblikovanja života. Živjeti kao svjetovni franjevac znači

živjeti po onim vrijednostima koje su oblikovale život sv. Franje iz Asiza. Franjo je volio svakog čovjeka i doživljavao ga je kao brata. Stoga bi svaki onaj koji želi živjeti Evanđelje po primjeru svetoga Franje trebao gajiti bratski i prijateljski odnos u svojoj obitelji i prema svim ljudima. Svaki Franjin sljedbenik bi trebao u svojoj obitelji živjeti Radosnu vijest. Prije svega, svojim ukućanima biti radost i Radosna vijest. Sve su to momenti koji ocrtavaju Franjinu karizmu.

Vjernici laici su pozvani kroz svoje redovite dužnosti i poslove, bilo obiteljskog bilo društvenog karaktera, doprinijeti posvećenju svijeta iznutra. Dakle, sve ono što čine i čim se služe i raspolažu trebalo bi biti na korist ljudima i na slavu Božju. Njihov glavni doprinos u stvaranju što pravednijeg i humanijeg svijeta ostvaruje se prvenstveno u što odgovornijem vršenju obiteljskih dužnosti i što boljem obavljanju profesionalnih zaduženja na korist cijelog društva. Stoga bi svako formirano bratstvo trebalo biti osobno posvećenje Bogu i svome rodu. Ni jedno franjevačko bratstvo ne smije biti svrha samo sebi. U bratstvu se slijedi Krist po primjeru sv. Franje, a to kršćanstvo se onda živi u obiteljima i pronosi u sve sfere crkvenog i društvenog života.

Kako je nastala pjesma: Kada si već ti, brate naš Franjo...

Q, daj da budemo radost svih ljudi

Piše: fra Dane Karačić, OFM

Crkveno pjevanje imalo je, naravno ima i danas, veoma važnu ulogu u bogoslužju Crkve kroz sva stoljeća kršćanstva. Inspiraciju i polazište, svih crkvenih skladbi tijekom stoljeća, skladatelji crkvenih pjesama nalazili su u koralnom pjevanju. I danas u suvremenom svijetu, kad se gotovo svaki dan pojavljuju nove skladbe vjerskog sadržaja, koralno je pjevanje ostalo nenadmašno svojom jednostavnošću, a ujedno i uzvišenošću, duboko prožetom pobožnošću koja uzdiže duh i um Bogu, i nada sve svojim mističnim izričajem božanske stvarnosti. Još uvijek se koralno pjevanje psalama i kantika njeguje u kontemplativnim redovničkim zajednicama. Nije rijetkost da se brojni zaljubljenici u koralno pjevanje okupljaju u ranim jutarnjim i kasnim večernjim satima u njihovim crkvama samo da bi osjetili svu ljepotu i uzvišenost njihova pjevanja.

Poznao sam jednu obitelj iz Sarajeva, po uvjerenju ateisti, ali su u svojoj glazbenoj riznici imali na stotine kasete sa sadržajem koralnoga pjevanja. Gotovo isključivo su slušali baš tu glazbu. Ona ih, kako su mi sami govorili, smiruje i oplemenjuje, stvara ugodaj ljepote i duboke sabranosti. Ona je njihova veza sa transcendentalnim Bićem, kojega ne poznaju, ali ga duboko osjećaju u svome životu. Mi bismo rekli – koralna glazba ih povezuje s Bogom, iako Ga ne poznaju i u Njega ne vjeruju.

Praktično opus svih velikih planetarno poznatih skladatelja bio bi znatno siromašniji bez njihovih vjerskih skladbi i kompozicija. Mozart, Beethoven, Bach, Handel, Schtrauss, Palestrina, Haydn i mnogi drugi svoja najpoznatija djela i svoj genij pokazali su u vjerskim skladbama. Njihove Mise, Requiemi, Aleluje... predstavljaju remek-djela svjetske glazbene baštine.

Sasvim je logično i normalno da su to bili korijeni i baština, u svakodnevnoj glazbi za vri-

jeme bogoštovlja, u svim crkvama po svijetu. Stoga je gotovo svaka crkva posjedovala neko od klasičnih glazbala i crkveni zbor koji je svojim pjevanjem obogaćivao liturgijsko slavlje. Tako je bilo stoljećima.

U Hercegovini, kao i u svemu drugomu, dolaskom fratara i osnivanjem župnih zajednica, trebalo je dugo vremena da crkvena glazba zaživi u našim župama. Jedino se pjevalo „Zdravo, Tijelo Isusovo“ i Božićna pjesma „U se vrime godišta“ i to, pučki rečeno, „na suho“ - bez pratnje glazbenih instrumenata. I ono malo instrumenata koje su crkve posjedovale, II. svjetski rat je gotovo u potpunosti uništio. Unatoč tome fratri su nastojali nabaviti prijeko potrebna glazbala da bi se malo po malo moglo razvijati crkveno pjevanje. Šezdesetih godina prošlog stoljeća nabavljene su orgulje u Mostaru, Širokom Brijegu, Konjicu i Humcu, a u mnogim crkvama prikladni harmoniji.

Kantual koji je izdalo pjevačko društvo „Vijenac“ iz Zagreba 1934., bio je izvrsno opremljen i sadržavao je liturgijski prihvatljive pjesme. On je bio glavna, a nerijetko i jedina pjesmarica, onima koji su ga imali. Drugi su se služili lokalnim pjesmaricama.

Jedan od pionira glazbenog života u hercegovačkim crkvama bio je fra Stanko Vasilj. Kao vojnik u Novom Sadu proveo je neko vrijeme u zloglasnom „Disbatu“ (Disciplinski bataljun), a nakon toga je osuđen i na devet godina robije.

Fra Stanko je obnašao službe kapelana, župnika, duhovnika časnih sestara u Bijelome Polju i definitora Provincije. Bio je i poznati voditelj pučkih misija. Glazbeno iznadprosječno nadaren. Nije imao formalnog glazbenog obrazovanja, ali on je živio i razumio glazbu. Bio je voditelj crkvenih zborova u Mostaru (tu je otkrio i poticao na studij glazbe poznatu opernu pjevačicu Blaženku Milić – Bajku, što je ona u više navrata spominjala), Čapljini, Čerinu i Humcu. Skladao je

nekoliko Misa i nabožnih popijevki. Njegova najpoznatija i planetarno popularna pjesma je himna „Kraljici mira“ u Međugorju, ili kako se obično naziva „Došli smo ti, Majko Dra- ga“. Danas se ta pjesma pjeva u gotovo svim katoličkim crkvama cijeloga svijeta. Milijuni ljudi poznaju i pjevaju tu pjesmu.

Koncem šezdesetih godina prošloga stolje- ća u crkvenoj su se glazbi pojavile pjesme šlagerskog karaktera s izrazito naglašenim ritmom i uz gitare bilo ih je lagano naučiti pjevati. Najviše takvih pjesama dolazilo je iz Amerike. Mlađi svećenici,

koji su u to vrije- me radili s mladi- ma, smatrali su da takva glazba od- govora mladima i da će ih s tom glaz- bom lakše privući u crkvu, te su s njima pjevali te pjesme, a mladi vjernici ih prihvatili s velikim oduševljenjem. Pje- valo se najprije na vjeronauku, a onda stidljivo ponegdje i u crkvama.

Te pjesme i takav način pjevanja s gitarama i bubnjevima izazvao je pravu uzbunu među liturgičarima i voditeljima crkvenog pjevan- ja. Žestoko su se protivili s obrazloženjem da je to desakralizacija crkvenog pjevanja, da se time na mala vrata uvode u crkveno pjevanje pjesme zabavnog, više svjetovnog nego vjerskog karaktera. Fra Stanko je bio žestoki protivnik takvoga načina pjevanja u crkvama. Često je o tome polemizirao s mla- đim svećenicima.

Iz jedne takve polemike nastala je pjesma svetom Franji „Kada si već ti, brate naš Fran- jo“. Bio sam svjedok nastanka ove omiljene pjesme koju danas neizostavno pjevamo na svim fratarskim susretima i prigodom obilje- žavanja blagdana svetoga Franje.

Osamdesetih godina bio je neki skup na Humcu. Bio sam župnik i gvardijan. Ne sje- ćam se točno o kakvom se skupu radilo, ali nas je bila puna humačka blagovaonica. Fra Stanko je žustro raspravljao s fra Filipom Su-

čićem – Pilom oko vrijednosti i prikladnosti tih novih pjesama, kao i instrumenata, u cr- kvenom pjevanju. Fra Stanko nije žalio riječi da iskaže svoje nezadovoljstvo, smatrajući da takva vrsta pjevanja, ne samo da nema ni- kakve glazbene vrijednosti, nego da izravno šteti ozbiljnosti i važnosti crkvenoga pjeva- nja. Fra Pile se samo smijao i onako kao uz- gred napominjao da te pjesme privlače mla- de i na vjeronauk i na nedjeljne mise. Dosta je dugo trajala ta njihova rasprava. Naravno, svatko je ostao kod

s to - bom o - lak - ša, pa nek se o - blak di - že iz - nad nas.

ra - dost što tu - di bol o - ba - sja - va. Prijev
u sun - cu no - vom bu - du - ćih da - na. O, daj da bu - de - mo
smi - ri o - lu - je ko - je nam prije - te.
sva - ka bol ta - ko bit će nam lak - ša.

ra - dost svih lju - di | nov kr - vo - tok no - vo - ga svije - ta.

nek lju - bav nam bu - de | kri - lo | za - nos da u na - ma sve no - vo pro - cvje - ta.

svojih stavova.

U jednom trenutku fra Pile se obrati fra Stan- ku: „Fra Stanko, znate što, hajdete Vi skladaj- te jednu pjesmu, pa ćemo je mi pjevati. Vi za to imate i talenta i znanja. Vi to možete! Vi ćete dati toj pjesmi potrebnu dozu ozbiljno- sti i duhovnosti. Mi ćemo to pjevati na obo- strano zadovoljstvo.“ U tom je završio objed pa su se fratri razišli svatko na svoju stranu. Isto popodne čuo sam da fra Stanko na kla- viru, koji je imao u svojoj sobi, prebire i po- navlja note i taktove. Nisam mogao ni slutiti da je toga popodneva počela nastajati ova lijepa pjesma svetomu Franji. Na riječi fra Janka Bubala fra Stanko je skladao lijepu pjesmu, koja ima sve karakteristike o kojima je fra Pile govorio, koju svi rado pjevaju, i koja je postala goto- vo neizostavna uvodna pjesma svih naših fratarskih susreta u Hercegovini. Brate naš Franjo, budi i dalje brat ljudi i trava, što si uvijek bio i ostao.

Bratstvo - stup franjevačkog načina života

Piše: Ivana Mikulić, OFS

Prije nego započnem govoriti, uzdišem, i s pravom: kao voda se moji razlijevaju krici...

Počevši čitati pismo brata Ilije o preminuću svetoga Franje, već s ovim prvim redovima steglo me u grlu. Podsjeti me na sve one Obrede preminuća sv. Franje koje sam, sa svojom braćom i sestrama, zadnjih 15 godina

onog trsa na kojemu sam rasla i prekinuo vezu s korijenom koji me hranio, davao mi život. Daleko od svoga bratstva nedostaje ona pripadnost toj obitelji. Možda sada više nego ikada shvaćam zašto je Franjo upravo želio živjeti u bratstvu. Nije pobjegao od svih, a mogao je. Mogao je biti sam s Kristom i nikoga ne primati k sebi. Ali nije.

U bratstvu je molitva

krenem sa svojim mužem put daleke Amerike, mjesecima sam vodila borbu s papirologijom. Neizvjesnost i iščekivanje me izjedalo, ali baš u tim trenucima snažno sam osjetila koliko je moje bratstvo bilo uz mene. Osjećala sam njihovu molitvu i brigu. I tada bih bila mirna, moja vojska moli sa mnom, nema te administracije koju ne možemo pobijediti.

proslavljala. Nerijetko i sama čitajući na tim obredima ovaj ulomak, koji je uvijek u meni budio poseban osjećaj tuge, ali i sreće i ponosa. Danas je tuga bila nekako snažnija jer se prekinula jedna nit. Ove godine neću moći sa svojim bratstvom sudjelovati na tom obredu. Pa mi dođe osjećaj kao što Ilija piše *...jer smo siročad, oca nemamo*. Kao da me netko otkinuo s

snažnija, pjesma glasnija, život radosniji. Gradiš čvrste veze povjerenja i učiš se ljubiti drugačijeg od sebe. Nastojiš pokoravati se, služiti drugima, biti poslušan i pobijediti svoj ego. Upravo je na tome Franjo puno radio. Želio je cijeloga sebe staviti u službu drugima. Moram priznati: težak nam je zadatak ostavio. Ali ni njemu nije uvijek bilo lako. To nekako tješi.

Kada je došlo vrijeme da

I sada to sve nedostaje. I onda se sjetim jednog seminara dok smo još bili framaši. Govorila sam o svojoj Frami koja je bila malobrojnija od drugih u mojoj skupini. I rekla sam kako to volim jer poznajem gotovo svakog brata ili sestru. Puno je jednostavnije nego u velikim bratstvima gdje si često ne znaju ni imena. A na to mi je jedan framaš odgovorio da ipak u tome postoji prednost

jer ne poznajemo ni sve framaše na svijetu, a ipak smo svi braća i sestre u Kristu. Ta mi se misao posebno ovih dana mota po glavi. Poslao me u svijet i možda jesam odvojena od svog matičnog bratstva, ali i trešnja se nacijepi na rašeljku i daje opet slatke plodove. Sve je snažnija želja ovdje pronaći bratstvo kojemu ću se pridružiti i nastaviti rasti pa, ako Bog da, donositi i plodove. Jer franjevac bez bratstva, puž je bez kućice. Nedostaje ti oklop, zaštita, dom.

Jako sam teška za promjene, nesigurna za nove sredine, zatvorenija za nova poznanstva i to će biti velika borba. Potpuno drugi svijet, a moj. Koliko li ću samo puta trebati sebe pobijediti. Ali i to je jedan od razloga što sam tu, daleko, među drugačijim ljudima. Ljudima koji su različite boje kože, vjere, kulture i jezika. Mislim da mi je Bog htio pokazati tko su sve moja braća. Ja sam bila skućena u tim viđenjima za razliku od ovog framaša koji je vidio puno dalje. I ne znam koliko će ta moja borba trajati, koliko ću tragati i koliko ću puta krenuti pa se vratiti dok se napokon ne prepustim. Nadam se da ću vam i o tome jednom pisati. A do tada braćo moja, živite i volite svoje bratstvo. Jer, tek kada nešto izgubite, shvatite koliko vam to znači. Obično je tako u životu.

Mnogi su kao ja otišli, neki su se, vjerujem, brzo udomili, neki kao i ja još tragaju, a drugi opet o tome možda i ne razmišljaju, tu su gdje jesu. Ali vi koji ostajete znajte da nas veseli svaka nova vijest o vašem radu i rastu. Franjevački svjetovni red u Hercegovini doživljava veliki procvat i rasadnik je evanđeoskih svjetiljki koje se razastiru po cijelome svijetu i mnoge obitelji obasjavaju. Koliko god sve ovo zemaljsko bilo daleko, oni zbog kojih smo tu uvijek su blizu i daju snagu za naprijed.

Zato za kraj opet brat Ilija: *Zato, braćo, blagoslivljajte Boga i hvalite ga pred svima jer nam se smilovao i sjećajte se oca i brata našega Franje na hvalu i slavu. Onoga koji ga je uzveličao među ljudima i proslavio pred anđelima. Molite za njega, kao što je od nas prije tražio, i molite njega da nas Bog s njime učini dionicima svoje svete milosti. Amen.*

OFS Čitluk: Izborni kapitul

Josip Primorac novi (stari) ministar mjesnog bratstva OFS-a

Dana 6. listopada 2020. održan je Izborni kapitul bratstva Franjevačkog svjetovnog reda u Čitluku.

Kapitulom je predsjedala područna ministra Marijana Barbarić uz prisustvo mjesnog duhovnog asistenta fra Mire Šege, kojega je područni duhovni asistent fra Ivan Landeka ml. delegirao jer je on bio opravdano spriječen nazočiti kapitolu.

Kapitul je započet molitvom Duhu Svetomu te čitanjem ulomka iz Pavlove poslanice Kornićanima i fra Mirinim kratkim poticajnim nagovorom.

Prije samog čina izbora, ministra Marijana prisutne je upoznala s tijekom i načinom glasanja. U izborima je sudjelovalo 48 članova bratstva s pravom glasa.

Novo Vijeće OFS-a Čitluk - novi (stari) ministar Josip Primorac (drugi slijeva)

U Vijeće OFS-a Čitluk izabrani su:
Josip Primorac – ministar;
Danijela Pehar – doministra;
Draga Volarić – učiteljica formacije;
Jelena Barišić – tajnica;
Miljenko Marinčić – rizničar;
Nikola Vidić – povjerenik za Framu.
U jednom od narednih brojeva predstaviti ćemo članove Vijeća.

Služiti možemo samo u ljubavi

Piše: Ana Bago, OFS

Svake godine na blagdan svetog Ljudevita, 25. kolovoza, svjetovni franjevci Hercegovine slave dan svoga suzaštitnika i imaju duhovnu obnovu. Hercegovačko područno vijeće, koje je organizator, ukazalo nam je povjerenje da možemo biti domaćini ovogodišnjeg susreta braće i sestara. Ovo je bila deseta ljetna duhovna obnova, a sve je počelo u Posušju 2010. gdje je održana prvi put. Na susret u predivnom dvorištu posuške crkve, u hlad starih hrastova, pristiglo je oko 250 sudionika iz 16 hercegovačkih bratstava. Na početku susreta svoje pozdrave i zahvale izrekli su: područna ministar Marijana Barbarić, mjesna ministar Ružica Vranjković, fra Ivan Landeka, duhovni asistent posuških trećara i područni duhovni asistent fra Dane Karačić.

Nakon toga uslijedilo je predavanje na temu: „Ljepota franjevačkog služenja“. Gost predavač bio je područni duhovni asistent Frame fra Marin Karačić, koji nam je pojasnio i protumačio u čemu je ljepota služenja. Na početku je rekao da biti slu-

ga nije baš popularno u današnjem svijetu i da rijetko tko moli za dar služenja.

„Služiti možemo samo u ljubavi, a ljubav koju nam Gospodin zapovijeda je odabir, žrtva koja se čini i u dobru i u poteškoćama. Naš prvi uzor u služenju je Blažena Djevica Marija koja je samo rekla:

‘Evo službenice Gospodnje’ iako je znala za mnoge poteškoće, tuge i neizvjesnosti koje su je čekale na životnom putu. Unatoč svemu vjerovala je i znala kome služi i da će jednom svanuti Uskrsno jutro. Služiti znači razdavati se za drugoga poput majke koja će sve učiniti za svoje dijete s puno ljubavi. Svima nam je Bog dao različite darove, talente i pozvani smo da se kao sredstvom Božjeg djelovanja u svijetu služimo njima kako bi svima donosili radost. Radosno je služenje također životni stav, izbor i onaj tko tako služi čini to potajno, ne očekuje zahvalu, nema skrivenih namjera, zadovoljan je, ponizan i voli ljude kojima služi. Ne zaboravimo da se Krist potpuno predao za nas na križu i po tom križu smo pozvani služiti Mu u veselju. Iako su nam naši križevi ponekad vrlo teški, znajmo da je to put

ka uskrsnuću, zato budimo radost jedni drugima“, poručio nam je na kraju fra Marin. Dok smo razmišljali o fra Marinovim riječima i svome služenju, imali smo prigodu za ispovijed, a zatim smo zajedno molili krunicu. Po završetku krunice slavili smo svetu misu koju je predslavio fra Ivan Landeka uz koncelebraciju četiri svećenika.

Svoju homiliju fra Ivan je posvetio velikom svecu - svetom Ljudevitu, suzaštitniku franjevačkog svjetovnog reda. Kad čitamo njegov životopis, postajemo svjesni kako je ipak moguće bogatašu u Kraljevstvo Nebesko. Bio je pravedan i mudar vladar, kralj, uzorit muž i otac jedanaestero djece. Ljubio je Krista i u njemu siromahe kojima je obilato dijelio milostinju, hranio ih (ponekad i sam posluživao), te financirao razne siromašne udruge i bolnice, crkve i kulturne institucije. Bio je zagovornik mira i ljubavi i iznad svega cijenio malenog čovjeka te nas naučio kako se ljubav dariva i prima, dijeli i množi, a kako mi s njome postajemo sve bogatiji. U svemu što je sveti Ljudevit činio, na kraljevskom prijestolju, u bogatstvu, u vođenju državnih poslova, nastojao je ostvarivati kršćanski ideal svetosti. Sve u njegovu životu može nam služiti za primjer, kako radosno biti velik u malenosti služenja. U njegovoj oporuci sinu sadržane su upute kako doista kršćanski živjeti i koji je put prema najuzvišenijim idealima, put za ono što ima vječnu vrijednost,

stiju i molitva za milost da jednom budemo dostojni ugledati Njegovo lice. Nakon klanjanja nastavili smo bratsko druženje uz pripremljenu hranu naših trećarica i hladne napitke koje nam u svim prigodama nesebično daruje tvrtka Bin Ričina, kojima zahvaljujemo. Radosni i duhovno i tjelesno okrijepljeni otišli smo svojim kućama da pokušamo živjeti ovo što nam je dano spoznati. Neka se Ljubav Božja udomi u nama i mi uronimo u tu ljubav, učimo se poniznosti, poslušnosti i jednostavnosti.

služenje Bogu i blišnjemu. Misno je slavlje svojim predivnim pjevanjem uveličala naša Frama, koja nam je pomogla i u organizaciji susreta na čemu im iskreno zahvaljujemo. Nakon svete mise uslijedilo je kratko klanjanje, zahvala Bogu za žrtvu križa, svetu euhari-

Neka Bog dade da u jednostavnosti služenja otkrijemo radost, smisao i ljepotu života. Neka služenje bude naš put do obraćenja, izvor sreće i mira u našim srcima.

20 godina Frame Kočerin

Veseli navjestitelji Tvoga kraljevstva

Piše: Josipa Vukoja, OFS

Samo nekoliko mjeseci nakon dolaska u Kočerin 2000., tadašnji župnik fra Miro Šego, započeo je okupljati mlade s ciljem formiranja bratstva Frame, nečega što je za većinu bilo nepoznato, ali istodobno i privlačno jer se na samom početku okupilo mnogo mladih. Kako to obično i biva, s vremenom se broj „filtrirao“ i formiralo se bratstvo od oko 40-ak mladih. Bitno je napomenuti da su tu prvu skupinu činili uglavnom mladi od 20-ak godina, a ne samo srednjoškoli.

Ove godine Frama Kočerin slavi 20 godina postojanja, a pripreme za obilježavanje obljetnice trajale su mjesecima. Najzaslužniji za organizaciju bili su članovi Vijeća Frame Kočerin i duhovni asistent fra Mario Knezović, koji su za ovu prigodu okupili i sve bivše predsjednike Frame. Sami sastanci i dogovori bili su jedno lijepo iskustvo s pregršt smijeha i radosti u prisjećanju svojih framaških dana i vremena provedenog u framskoj dvorani.

Kao uvod u proslavu organizirano je hodočašće za sadašnje framaše i sve one koji su kroz ovih 20 godina bili dio Frame Kočerin. Na hodočašću, koje se održalo 12. 9., sudjevalo je 65 framaša te duhovni asistent fra

Mario. Hodočasnici su najprije svratili u Posušje, gdje su obišli muzej te se susreli sa svoja dva bivša duhovna asistenta koji su sada na službi u Posušju, fra Ivanom Landekom st. i fra Mladenom Vukšićem. Iduća postaja bila je crkva sv. Franje u Bukovici, a zatim Karmel sv. Ilije na Buškom jezeru, gdje su slavili svetu misu te ostali u osobnoj molitvi i druženju u lijepom ambijentu Karmela. Nakon toga zaputili su se u Livno, gdje su imali vremena za bratsko druženje i razgledanje grada, a zatim su posjetili samostan Gorica i crkvu sv. Franje u župi Bila.

Svečana proslava 20 godina postojanja Frama Kočerin održala se 13. rujna 2020. pod geslom „Veseli navjestitelji Tvoga kraljevstva“. Program je započeo predavanjem fra Mire Šege, prvoga duhovnoga asistenta i svjedočanstvom bivše framašice Željke Topić (r. Kvesić).

Potom je bilo misno slavlje u sklopu kojeg su bili Obredi primanja i obećanja u Frami, a misu je predvodio fra Marin Karačić, područni duhovni asistent Frame. Tijekom svete mise pjevao je zbor koji je bio sastavljen od svih naraštaja Frame. Posebnost je bila i molitva zahvale koju su izrekli svi prisutni nekadašnji članovi Frame.

Zora Kvesić, članica Vijeća OFS-a Kočerin,

uputila je framašima čestitke u ime svih trećara te im uručila na dar sliku s Molitvom franjevačke mladeži, kao uspomenu na proslavu.

Nakon svete mise i Obreda u crkvi, svečanost se nastavila ispred kočerinske crkve gdje je održan koncert duhovne glazbe. Na sceni, u podnožju prikaza najvećeg lika sv. Franje na svijetu, smjenjivali su se glazba, dramski program i svjedočanstva. Frama Kočerina premijerno je izvela svoju novu pjesmu „Dođi i raduj se“, koja je i svojevrsna himna proslave. Na kraju koncerta zahvalu je izgovorio fra Mario Knezović, župnik i duhovni asistent Frame. Za ovu prigodu tiskana je posebna brošura o Frami Kočerini.

Jedan od načina na koji su se pripremali za proslavu bilo je i objavljivanje osvrta bivših predsjednika Frame u kojima su se prisjetili dana provedenih u Frami i zadobivenih milosti te na koji način se to sve kasnije odražava na njihov život.

U ovih 20 godina postojanja Frama Kočerina je imala 17 predsjednika, a čak 5 nekadašnjih predsjednica sada su članice Franjevačkog svjetovnog reda te u nastavku donosimo po nekoliko rečenica iz njihovih osvrta:

Radost nasljedovanja

„Franjevačkoj obitelji pripadam već 18 godina i sa sigurnošću mogu reći kako me pripadnost Frami i Franjevačkom svjetovnom redu cijelu ispunila te uvelike oblikovala i usmjerila moj život. Kako bi moj život izgledao da se nisam priključila Frami, gdje

fra Miro Šego, prvi duhovni asistent kočerinske Frame

Željka Topić

Zora Kvesić

bih danas bila, s kim bih se družila i što bih radila, ne mogu ni pretpostaviti, ali znam da sam svakodnevno zahvalna Gospodinu za darovanu milost što sam dio Franjevačke obitelji. Gledajući iza sebe, počevši od mog prvog doticaja s Framom pa do današnjeg dana, uviđam koliko mi je toga Gospodin darovao za jedno moje „Evo me“ i na čemu Mu se trebam zahvaliti. Frama je utjecala na moj duhovni rast, način molitve i razgovora s Gospodinom, pomogla mi razviti određene vještine i otkriti skrivene talente, u moj život dovela osobe s kojima sam razvila istinsko prijateljstvo te me dovela do spoznaje da želim kroz sve vrijeme svoga života otkrivati ljepote franjevaštva i radost nasljedovanja sv. Franje pa sam pristupila Franjevačkom svjetovnom redu.„

Josipa Vukoja, predsjednica Frame Kočerina 2005./06.

Evo me

„S velikim nestpljenjem čekala sam da postanem član Franjevačke obitelji. Posebno su me privukli framaši koji su zanosno i s puno ljubavi

vi pjesmom slavili Gospodina. Tako 2004. ja izgovaram svoje "Evo me" koje me i danas vodi te podsjeća tko sam i kome pripadam. Susreti ispunjeni molitvom, pjesmom i prilagođenim temama za tu dob bili su nešto što me posebno ispunjalo. Susreti na kojima mladi razmjenjuju svoja iskustva i jedni drugima pomažu u otkrivanju ljepote franjevaštva usmjeravali su naše odrastanje u smjeru i učenju našeg dragog Serafskog Oca sv. Franje. Svaki novi susret, svako Primanje i Obećanje Frame, svaki sastanak raznih sekcija kao i ostalih susreta (susreti Hrvatske katoličke mladeži, razni seminari i društvena događanja, predstave i scenski prikazi za razne prigode) produbljivali su moju vjeru, oblikovali su moj život i pomogli da izrastem u osobu koja na prvo mjesto stavlja Boga. Bitno je bilo to vrijeme u mom životu. To su temelji koji me i danas usmjeravaju! To su osnove koje su mi kasnije itekako pomogle da znam koji je moj poziv i kakav život želim živjeti."

Željka Topić (r. Kvesić), predsjednica Frame Kočerina 2006./07.

Sveti Franjo mi je pokazao Krista

„Godine prođu, ali neke uspomene ostanu tako snažne da im ni godine ništa ne mogu. Kada si mlad i nadobudan misliš da će sve biti upravo onako kako si ti to zamislio. Biraš svoje školovanje, biraš prijatelje, nekakve životne zanimacije, ali opet negdje duboko u tebi veliko je bunilo, nesigurnost i upitnik nad životom. Upravo u tim trenucima kada smo mislili da sve možemo, sve smijemo i da sve znamo trebala je jedna čvrsta ruka koja će usmjeriti te želje, emocije i snagu u nešto korisno i vrijedno. Nešto što će služiti na izgrad-

nju nas samih kao buduće odrasle osobe. U mom životu definitivno veliku ulogu u tom usmjeravanju odigrala je Franjevačka mladež. Duhovni asistenti, časne sestre koje su s nama radile, stariji framaši koji su nam svojim primjerima pokazivali zašto se tu isplati ostati i sami sveti Franjo, koji mi je pokazao Krista, oblikovali su jednu novu osobu. Osim tog procesa oblikovanja nas u odrasle ljude svatko će se od nas složiti da smo upravo tu, u Frami, stekli iskrena prijateljstva. Upoznali smo braću i sestre u Kristu s kojima danas dijelimo svoje najvažnije životne situacije. I teško je prepričati sve te priče i viceve i sve događaje koje smo proveli zajedno. Tu i tamo se nađe poneka osoba koja ima dobru memoriju pa "izbaci" koju našu anegdotu, ali ono što pamtiš je osjećaj koji si imao u srcu, radost, ljepotu što si upravo tu i upravo s tim ljudima i osjećaj da činiš nešto dobro. Da je to dobro za tebe, ali i da drugima činiš dobro."

Ivana Mikulić (r. Ivanković), predsjednica Frame Kočerina 2007./08.

Zaokret u mome životu

„Kako godine odmiču, počinjem se sve više vraćati na ono prošlo. I okreneš se i vidiš da si dosta toga prošao. I kako je ono ljupko i milo. Možda ti se nekad činilo obično, svakodnevno, ali danas vidiš da je to bilo jedno prekrasno, milosno razdoblje koje je utjecalo na ovu osobu koja sam danas. Franjo i franjevaštvo prodire do svih dijelova mene i čini zaokret u mom životu. Ne mogu se točno sjetiti kojim povodom sam ušla u Framu, ali se jasno sjećam prvog susreta. Tog je ljeta u župu stigao fra Ivan Landeka, a nas je dočekala Josipa Vukoja, tadašnja predsjedni-

ca. Na tom prvom susretu, u prvoj framskoj dvorani razgovarali smo o tome što želimo postići kada odrastemo. I sjećam se svoga odgovora. Ni blizu nisam pogodila. Ali nisam mogla pretpostaviti da ću u Frami ostati toliko godina, niti da ću svoje franjevaštvo nastaviti u Franjevačkom svjetovnom redu, a kamoli da ću steći tolika poznanstva i prijateljstva, ljude koji su danas dio mog života i svakodnevice. Sjetim se da mi je nakon jednog subotnjeg susreta jedna starija framašica rekla: 'Ne bojte se, koliko god date Frami, ona će vam vratiti duplo više.' To nam je bio moto, možda tada manje razumljiv, ali danas jasan."

Božica Lončar (r. Ivanković), predsjednica Frame Kočerina 2008./09.

Njemu nije ništa slučajno

„Zahvalna sam Gospodinu što sam 'slučajno' završila u Frami i proživjela godine odrastanja upravo u njoj, a sada znam da Njemu ništa nije slučajno. Pubertet, srednja škola pa izbor životnog zanimanja izazovno je razdoblje koje od nas traži donošenje bitnih odluka. Mi, nespremni na brigu i ulazak u društvo odraslih, trebamo donijeti neke odluke kojima usmjeravamo svoj život u budućnosti. Danas, kada s odmakom gledam na to razdoblje, potpuno sam sigurna da svaki moj odlazak na susret Frame, sveta misa, vrijeme koje sam provodila s braćom i sestrama, trud koji sam ulagala u različite framaške aktivnosti, bile su male kockice mozaika koje sam zajedno s Gospodinom slagala i izgrađivala sebe. I doista mogu samo reći hvala Bogu što sam Njegovom milošću dobila takvu priliku biti Njemu bliže zahvaljujući tome što sam bila dio Frame, a danas dio Franjevačkog svjetovnog reda.“

Marijana Barać (r. Mikulić), predsjednica Frame Kočerina 2009./2010.

OFS Međugorje: Izborni kapitul

Vesna Ostojić nova ministra mjesnog bratstva OFS-a

Dana 29. rujna 2020. održan je Izborni kapitul bratstva Franjevačkog svjetovnog reda Međugorje. Kapitulom je predsjedala područna ministra Marijana Barbarić uz prisustvo mjesnog duhovnog asistenta fra Zvonimira Pavičića, kojega je područni duhovni asistent fra Ivan Landeka ml. delegirao, jer je on bio opravdano spriječen nazočiti kapitolu.

Kapitul je započet molitvom Duhu Svetomu te čitanjem ulomka iz Ivanova evanđelja i fra Zvonimirovim kratkim poticajnim nagovorom.

Prije samog čina izbora, ministra Marijana prisutne je upozнала s tijekom i načinom glasovanja. U izborima je sudjelovalo 26 članova bratstva s pravom glasa.

Novo Vijeće OFS-a Međugorje - nova ministra Vesna Ostojić (druga slijeva)

U Vijeće OFS-a Međugorje izabrani su:

Vesna Ostojić – ministra;

Sanja Ivanković – doministra;

Mirela Azinović – učiteljica formacije;

Milenka Šego – tajnica;

Jure Čilić – rizničar;

Martina Azinović – povjerenica za Framu.

U narednom broju lista predstaviti ćemo članove Vijeća.

Noseći Tebe i primajući Te korak smo bliže Nebu

Piše: Helena Lasić, Frama

Više ne živimo mi, nego On u nama

Drugi Isuse, ponovno ti dolazimo. S istim onim osjećajem. S obećanjima. U jednu rečenicu ne stane sve ono što se događa. Kolona framaša i njihovih anđela. Milost. Blagoslov. Ljubav. Godinu dana smo stariji, ali godinu i zreliji. Znamo da nismo svaki dan slijedili ni Tebe niti našeg oca Franju. Nismo bili tu za našu braću i sestre kad su nas trebali najviše. Nismo bili tu za naše roditelje, za našu obiteljju. Često smo bili daleko od tebe, ali Ti se nanovo vraćamo kao rasipni sin. Ti si Isuse, čekao. Griješili smo i padali pregršt puta. Ali nakon svakog grijeha mi smo se ponovno dizali. Snažniji. Zbog Tebe snažniji. U 10. mjesecu na dan

mo da noseći Tebe i primajući Te korak smo bliže Nebu. Ti si nas osvojio kad se nismo ni nadali. Kad smo bili daleko od svega, daleko od sebe. I tajno, ali veličanstveno u nama si bacio iskru koja danas gori, koja nas svakim danom rasplamsava. Čini nas jačim, jačim za sutra. Jačim za sve nevolje. I baš kako znamo da nećemo biti Krist niti Alter Christus mi možemo biti veliki ljudi u malim stvarima, možemo kao Krist reći DA svakom novom danu, izazovu, ali i patnji.

I danas, 3. listopada, na posljednji dan mojih prvih obećanja mogu samo zahvaliti Bogu na svemu, i moliti ga da blagoslovi sve ono što dolazi, da blagoslovi ovu našu mladost, da se uvijek spremno odazovemo na svaki poziv dobra i da s pravom možemo reći više ovo nismo mi framaši, nego Krist u nama.

naših prvih obećanja mislili smo kako će sve biti idealno, kako je godina pred nama – ona bezbrižna i najljepša, kako nas neće susresti kušnje i patnje. Ali su i Tebe, Isuse, kušali i Ti si podnosio patnje radi nas. Slabih stvorenja koje žele biti bar malo nalik Tebi.

Mi nikad nećemo biti Isus, ali ni sveti Franjo. To znamo i svjesni smo toga. Ali također zna-

„Jer ja sam po zakonu umro zakonu, da živim Bogu; s Kristom sam pribijen na križ. A ja živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist. A što sad živim u tijelu, živim u vjeri u Sina Božjega, koji me je ljubio, i predao samoga sebe za mene.“

Gal 2, 19-20

Daruj nam Duha poniznosti i jednostavnosti

Piše: *Silvana Šantić, OFS*

Subota 19. rujan 2020. godine bila je velika radost za čerinsko bratstvo OFS-a i za sve framaše koji su dali svoja obećanja u Frami, te za našu sestru Jasnu Ivanković, koja je dala svoje trajne zavjete. Protekle tri godine sestru Jasnu je za zavjete pripremala Silvana Šantić, učiteljica formacije.

Večernju svetu misu predslavio je fra Marin Karačić, područni duhovni asistent Frame, uz koncelebraciju mjesnog duhovnog asistenta OFS-a fra Hrvoja Miletića i duhovnog asistenta Frame fra Jure Barišića. Nakon obećanja Frame naša sestra Jasna Ivanković obećala je opsluživati Evanđelje po uzoru na svetog Franju. Zavjete je u ime Reda primila mjesna ministra Iva Medić, a u ime Crkve i Reda potvrdio mjesni duhovni asistent fra Hrvoje Miletić. Svjedoci su bili Silvana Šantić, mjesna učiteljica formacije i Lidija Šarac, povjerenica za Framu.

Geslo ove proslave bilo je: „Daruj nam Duha poniznosti i jednostavnosti“.

Na ovom misnom slavlju sudjelovali su svi članovi OFS-a i Frame zajedno sa svojim obiteljima i ostalim pukom. Misno je slavlje svojim pjevanjem uveličala Frama Čitluk. Nakon svete mise slavlje se nastavilo ispred župne crkve u Čerinu. Zbog izvanredne situacije u kojoj se nalazimo nisu nam mogli doći gosti iz drugih bratstava, zato je to bila izvrsna prilika za još bolje povezivanje i druženje Frame i OFS-a Čerin.

Neka Gospodin, po zagovoru sv. Franje, vodi naše korake

Poštovani i dragi čitatelji, pišem vam ove retke na molbu Uredništva Franjinih stopa. Želja nam je ići Franjinim stopama, jer je on išao Kristovim stopama. U našoj ljudskoj slabosti i nesavršenosti nerijetko skrenemo s toga puta, ali mu se uvijek želimo vratiti.

Iako uz moje ime stoji oznaka mlađi, nisam više tako mlad. Godine nas stižu. Ne možemo im pobjeći. Zato zajedno sa starozavjetnim psalmistom molimo Gospodina: Nauči nas dane naše brojiti da steknemo mudro srce. (Ps 90,12)

Rođen sam 15. ožujka 1981. u selu Rastovača, župa Posušje. Osnovu školu i prva dva razreda gimnazije završio sam u Posušju. Nakon drugoga razreda gimnazije uputio sam molbu za primanje u Sjemenište Hercegovачke franjevačke provincije, koje je u to vrijeme bilo smješteno u našem samostanu na Humcu, a sjemeništarcu su pohađali opću gimnaziju u Ljubuškom. Nemojte me pitati zašto baš nakon drugog razreda. Jednostavno, tako je bilo. O tome ćemo možda više nekad kad se susretnemo.

Odgovor na moju molbu bio je pozitivan, tako da sam se početkom rujna 1998. uputio na Humac, te treći i četvrti razred gimnazije završio u Ljubuškom.

Po završetku gimnazije, a zbog nemogućnosti ulaska u novicijat naše Provincije, sa svojim kolegama upućen sam u Zagreb na Katolički bogoslovni fakultet, gdje sam završio prvu godinu teologije. U međuvremenu je našoj Provinciji ponovno omogućeno primanje novaka, tako da sam na blagdan sv. Klare, 11. kolovoza 2001. u Šujici, s još sedmoricom subraće obukao franjevački habit i započeo godinu novicijata, koju smo proveli zajedno s novacima Provincije Bosne Srebrene u samostanu na Gorici, u Livnu. Završivši novicijat, vratio sam se u Zagreb nastaviti studij teologije.

Svećane zavjete položio sam u rujnu 2005. u Mostaru, a teološki studij završio u rujnu 2006., te u listopadu iste godine u Zagrebu zaređen za đakona. Đakonsku godinu proveo sam u Njemačkoj, u Augsburgu, gdje sam na Ivandan 2007. zaređen za svećenika.

Kao svećenik do sada sam služio po tri godine u Čeri-

nu, Rimu, Međugorju te četiri godine u Zagrebu, a od kraja kolovoza ove godine na službi sam u Mostaru, kao župni vikar, područni duhovni asistent OFS-a i mjesni duhovni asistent Frame.

Za vrijeme služenja u župi Čerin bio sam određen za duhovnog asistenta Frame, a za boravka u Međugorju, uz ostale dužnosti, bila mi je povjerena i služba duhovnog asistenta OFS-a. To su mi dragocjena iskustava, koja će mi vjerujem i sada biti korisna. Upravo se u to vrijeme bratstvo OFS-a u Međugorju kanonski oblikovalo, tako da mi je to pomoglo da se temeljitije upoznam sa ustrojem i duhovnošću svjetovnih franjevaca. Ujedno mi je to omogućilo da upoznam mnoge trećare iz drugih mjesta u Hercegovini.

Naime, kako znamo, nekoliko puta godišnje se organiziraju zajedničke duhovne obnove za sve trećare u Hercegovini. To je uvijek prigoda

za zajedničku molitvu, ali i razgovor, druženje i upoznavanje. Osim toga, u kući Domus pacis u Međugorju redovito su se organizirali seminari OFS-a na područnoj i nacionalnoj razini, tako da su mi i te prigode omogućile da upoznam trećare iz drugih mjesta.

S tim malim, ali dragocjenim iskustvom započinjem sadašnju službu područnog duhovnog asistenta, u ovom posebnom vremenu, koje se nerijetko naziva vrijeme korone. Ono nam ne dopušta odmah redovito planiranje svih aktivnosti. No, naš temeljni program je uvijek isti i moguće ga je na svoj način živjeti u svakom vremenu i mjestu, te ga ništa ne može omesti, pa ni korona. Naznačio nam ga je naš sveti utemeljitelj, sv. Franjo Asiški, a on ukratko glasi: „Živjeti Evanđelje Gospodina našega Isusa Krista.“ Konstitucije OFS-a pomažu nam ovaj program ostvarivati u našem vremenu. One su na svoj način posadašnjeje Pravila kojega nam je dao sv. Franjo. Daju nam smjernice kako Evanđelje odnosno Franjino Pravilo živjeti u suvremenom svijetu.

Posljednje četiri godine proveo sam u odgoju naše mlade braće. Struktura formacije u OFS-u veoma je slična strukturi formacije nas fratara. Formacija se dijeli na početnu i trajnu. Kao što se kod nas fratara početna formacija odvija kroz tri etape, tj. postulaturu, novicijat i vrijeme privremenih zavjeta, tako je to otprilike i u formaciji članova OFS-a, a nakon

svećanih zavjeta i kod jednih i kod drugih trebala bi se nastaviti trajna cijeloživotna formacija. Sadržaji vezani uz poznavanje osobe, života, spisa i duhovnosti sv. Franje Asiškoga od neprocjenjive su vrijednosti i za jedne i za druge. Na njima se želimo nadahnjivati.

U tom svjetlu želim služiti OFS-u, pokušavajući nastaviti ono što su činili moji prethodnici, u zajedništvu s Vijećem, na kojega spada

vodstvo Reda na različitim razinama. Moj neposredni prethodnik u ovoj službi je fra Dane Karačić, sadašnji duhovni asistent OFS-a na Širokom Brijegu, kojemu sam posebno zahvalan za savjete koje mi je kao iskusni duhovni asistent dao.

Neka Gospodin, po zagovoru sv. Franje, vodi naše korake, kako bismo ga poput njega slavili i Njemu služili!

Milošću Božjom ja sam ono što jesam!

Zovem se Ivan Prskalo. Rođen sam 9. lipnja 1958. u Mostaru, gdje su tada živjeli moji pokojni roditelji. Dva mjeseca nakon moga rođenja otac doživljava nesreću na poslu, u rudniku mrkog uglja u Mostaru, a od posljedica te nesreće preminuo je u studenom mjesecu iste godine. Nakon toga majka se zajedno sa mnom vraća u selo Sretnice kod svoje majke, moje pokojne bake. Osnovnu školu završio sam u Kruševu, a Srednju tehničku školu, strojarski smjer, u Mostaru. Studij strojarstva sam započeo u Mostaru da bih ga napustio druge godine i otišao u tadašnju JNA. Nakon povratka iz vojske zaposlio sam se u rudniku mrkog uglja u Mostaru. Ubrzo sam kao izvanredni student u Zagrebu stekao zvanje ing. cestovnog prometa. A, što bi stari ljudi rekli, po' stare dane sam diplomirao na Strojarskom fakultetu u Mostaru.

Moja prva učiteljica u vjerskom odgoju bila je moja majka koja me naučila osnovne molitve. Prvu svetu pričest i svetu potvrdu primio sam u župi sv. Ilije proroka u Kruševu. Nakon krizme sam i ministrirao sve do polaska u srednju školu. U to vrijeme u srednjoj je školi bio pritisak za učlanjenje u "partiju". Taj pritisak sam izdržao do završetka srednje škole. Međutim, nakon toga se uključujem u „partiju“ u mjesnoj zajednici gdje radim s mladima u raznim akcijama koje su se provodile u to vrijeme. Od tada sam prestao redovito ići u crkvu. Pravdao sam se time što su na misi bili ljudi koji, po mojem mišljenju, to nisu svojim ponašanjem zasluživali. U to vrijeme sam postao i lovac pa eto još jednog razloga da ne idem na svetu misu. Majka me upozoravala da to nije u redu, ali sam to ignorirao.

Oženio sam se 1984. Na nagovor supruge vjenčali smo se u crkvi. Na početku braka nismo mogli imati djece, a moj odnos prema vjeri bio je isti - moja je vjera bila u krizi. Supruga je bila strpljiva sa mnom i pomagala mi da počnem tražiti Boga i započnem pro-

ces obraćenja, koji još uvijek traje.

1989. supruga me pitala bi li učinio nešto za nas. Odgovorio sam da ću učiniti sve što je u mojoj moći, a ona je predložila da idem na zavjet sv. Anti pješice iz Sretnica do Humca. Prihvatio sam i još sam dodao post petkom o kruhu i vodi. Godine 1991. rodila se naša najstarija kći Andrea. Pomislio sam kako je moj zahtjev ispunjen.

U to vrijeme su na Krivodol došli rezervisti bivše vojske, te sam se kao svi moji sumještanin uključio u obranu svog zavičaja. Prvi položaj na koji sam došao bila je jedna vrtača iz koje sam gledao prema neprijateljskim položajima. Dobro se sjećam, dok sam pravio u suhozidu puškaricu kako bih mogao bolje promatrati prema neprijatelju, odlučio sam se ponovno zavjetovati sv. Anti i tada sam rekao:

„Moj sveti Ante, ako tvoj Ivan iziđe živ iz ovoga rata ići će svake godine pješice na Humac i postiti petkom o kruhu i vodi dok me zdravlje bude služilo!“

Bogu dragom hvala još ispunjavam svoj životni zavjet.

Nisam siguran, ali negdje oko 1989. ili 1990. bio sam na hodočašću u Tomislavgradu. Za vrijeme propovijedi na nebu se pojavila duga u obliku hrvatske trobojnice. Na tu pojavu narod se malo uskomešao, pa je propovjednik, koliko se sjećam pokojni don Živko Kustić, rekao da na nebu vidimo biblijske znake koji nam govore da dolazi bolje vrije-

me. Sutradan sam na poslu u radionici čuo kako se ismijavaju s jednim kolegom koji je pričao o ovom događaju. Ja sam rekao da sam i ja to vidio pa je ismijavanje prestalo.

U vremenu od 2005. do 2012. s obitelji sam išao na obiteljske ljetne škole kod isusovaca u Zagreb, bilo je jako dobro i nama i djeci. Preporučio bih svima, a naročito mlađim bračnim parovima s djecom da nađu vremena i odu u ovu školu. Supruga i ja smo obavili bračni vikend u Splitu u organizaciji zajednice bračnih susreta Republike Hrvatske.

Također sam obavio jednogodišnji ciklus Ignacijanskih duhovnih vježbi.

Uzor u vjeri bila mi je moja pokojna majka koja je imala izuzetno težak život promatrajući ga očima nas običnih ljudi. Nećete mi zamjeriti ako u kratkim crtama opišem njezin dugogodišnji život. Rođena je u obitelji sa šestero djece, pet sestara i jedan brat.

Za Sretničku tragediju pretpostavljam da su čule sve starije generacije. Izgorjelo je 29 osoba. Tada je moja majka ostala bez oca, brata i dvije sestre. Nekoliko godina poslije tog događaja umre joj još jedna sestra, prilikom poroda. Kako sam već napisao u drugoj godini braka ostaje bez muža. Mora se priznati zaista težak život. Samo ju je velika vjera održavala na životu.

U Čitluk smo se preselili 1998. Često mi je znala reći da joj je to najsretniji dio života. Preminula je 2011. u 92-oj godini života. U ranom djetinjstvu često sam s njom molio, kako se tada molilo u svim kućama. Moja molitva, kao i moja vjera bila je jedno vrijeme u krizi. Poslušao sam savjet bivšeg župnika don Marka Kutleše koji mi je predložio da počnem moliti po tri Zdravo Marije u jutro, u podne i u večer pa sam tako i počeo. Vjerujte mi, isplatilo se.

Na poticaj sestre Ruže V. prije pet godina pridružujem se Franjevačkom svjetovnom redu, prolazim propisanu formaciju i dajem svoje trajne zavjete. Trajne zavjete dao sam u Porcijunkuli u Asizu i tako je započelo moje trajno putovanje stopama sv. Franje. Život u franjevačkom bratstvu ispunja me posebnom radošću. Imati braću i sestre koji te vode još više Kristu zaista je neprocjenjivo. Svaki susret i svaka zajednička molitva unose mir u moje srce i moj život. Dnevna molitva Časoslova nešto je posebno što sam počeo činiti tek ulaskom u Franjevački svjetovni red i mnogo je utjecala na moj duhovni rast. Franjevačka duhovnost me doista oblikuje i kao čovjeka i kao vjernika.

Na kraju bih želio citirati svetog Pavla: *"Ali milošću Božjom ja sam ono što jesam..."*

OFS Kočerin: Slavlje trajnih zavjeta

Odbaciti sve ono naše, da bismo mogli čuti Božji glas

Svetkovina sv. Franje u mjesnom bratstvu Kočerin dodatno je uzveličana slavljem trajnih zavjeta. Na pučkoj svetoj misi koju je predvodio duhovni asistent bratstva fra Velimir Mandić, sestre Mirjana Galić i Katica Sesar dale su trajne zavjete u Franjevačkom svjetovnom redu.

U propovijedi je fra Velimir kazao kako je sveti Franjo izvrstan primjer kako se sebe trebamo preispitati i pročistiti, odbaciti sve ono naše, da bismo mogli čuti Božji glas. U ime bratstva zavjete je primila ministra Ana Banožić. Framaši su pjevanjem upotpunili ovo slavlje. Za kočerinsko bratstvo ovo je velik i radostan događaj kojim se utvrđuje i širi franjevački oblik života.

Kad umreš, svake godine na dan svoje smrti idi u čistilište i sve duše iz svoja tri reda izvedi snagom svojih svetih rana i dovedi ih u raj

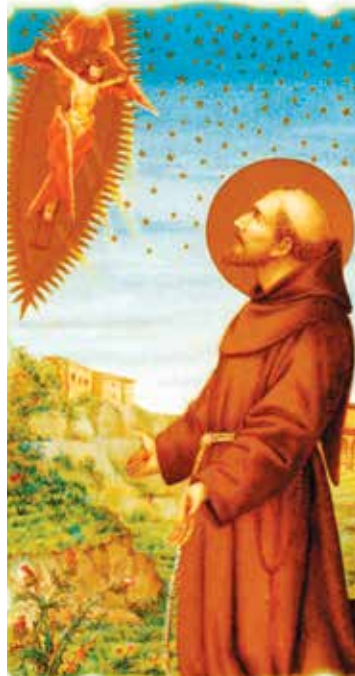
Kako je jedan sveti brat, čitajući životopis svetoga Franje, u poglavlju o svetim ranama, o tajnim riječima koje je seraf rekao svetom Franji kad mu se ukazao, toliko molio Boga da mu ih je sveti Franjo objavio

Drugom je zgodom neki pobožni i sveti brat, čitajući poglavlje o ranama svetog Franje u životopisu svetog Bonaventure, postao vrlo znatiželjan i htio je znati kakve bi to mogle biti tajne riječi o kojima je sveti Franjo rekao da ih neće otkriti dok je živ, a koje mu je kazao seraf pri ukazanju. Taj je brat govorio u sebi:

“Sveti Franjo nije htio reći nikome ove riječi dok je živio, ali možda bi ih sada nekom kazao nakon svoje smrti samo kad bi ga za to netko pobožno zamolio.”

Od tada je počeo pobožni brat moliti Boga i svetog Franju da mu objave te riječi. Budući da je ustrajao u toj molitvi osam godina, njegova je želja bila osme godine uslišana na ovaj način. Dok se jednom poslije ručka molio u crkvi pobožnije nego obično i tražio od Boga i svetog Franje tu milost uz mnoge suze, pozove ga neki brat u gvardijanovo ime da ga otprati u grad radi nabavke potrebnih stvari za samostan. Nimalo sumnjajući da je poslušnost zaslužnija od molitve, odmah posluša gvardijanovu zapovijed, napusti molitvu te pođe ponizno s onim bra-

tom koji ga je pozvao. Bogu se to svidjelo te je brat ovim činom spremne poslušnosti zaslužio ono što nije mogao zaslužiti mnogim molitvama. Čim su ta dvojica braće napustila samostan, susretnu dva strana brata, koji su, kako

im se učini, dolazili izdaleka. Jedan od njih bio je mlad, a drugi star i mršav, a zbog nevremena bili su posve blatni i mokri. Onaj poslušni brat, imajući samilosti prema njima, reče svom bratu:

“Predragi brate, ako možeš, malo odgodi naše poslove,

dopusti mi da najprije operem noge ovoj stranoj braći, jer je potrebno da ih milosrdno primimo. Ja ću oprati noge ovom starijem bratu, kojemu je to najprije potrebno, a ti možeš oprati ovom mlađem, pa ćemo onda poći za svojim poslom.”

Pošto su neko vrijeme bili uz vatru, povedu ih na stranu da im operu noge, kako su se bili dogovorili. A kad je poslušni brat prao noge starijem bratu i skidao blato koje je bilo vrlo debelo, ugleda na njegovim nogama svete rane. Tada ga stade, pun radosti i divljenja, grliti i poviče:

“Jesi li ti Krist ili sveti Franjo?” Braća koja su sjedila oko vatre, čuvši te riječi, požure onamo da vide s velikim poštovanjem i strahom slavne rane. Na njihove molbe stariji brat udovolji njihovoj želji i dopusti im gledati rane, doticati ih i ljubiti. I kako se nisu prestajali u veselju diviti ranama, reče im:

“Ne sumnjajte i ne bojte se, predraga moja braćo i sinovi. Ja sam vaš otac, brat Franjo, koji sam po volji Božjoj osnovao tri reda. Evo brat koji mi pere noge molio se već osam godina, a danas s većom pobožnošću nego ikada prije da mu objavim one tajne riječi koje mi je rekao seraf kad

mi je utisnuo rane. Ove riječi nisam htio otkriti za vrijeme zemaljskog života, ali danas, po Božjem naređenju, zbog njegove postojanosti i spremne poslušnosti, zbog koje je čak napustio ugodnost razmatranja, poslao me Bog da mu objavam ono za što me je molio."

Na to se sveti Franjo okrenu onome bratu i reče mu: "Znaj, ljubljani brate, kad sam na La Verni bio utonuo u razmatranje muke Isusove, ukazao mi se Krist u obliku serafa, utisnuo je rane u moje tijelo i rekao:

'Znaš li što sam ti učinio? Dao sam ti znakove svoje muke da budeš moj zastavnik. Pa kako sam ja na dan svoje smrti sišao u pretpakao te sam sve duše koje sam ondje našao snagom svojih rana odonud izveo i poveo u raj, tako dopuštam i tebi da mi od ovoga časa budeš sličan i u smrti, kao što si mi bio sličan i u životu. Kad umreš, svake godine na dan svoje smrti idi u čistilište i sve duše iz svoja tri reda – to jest duše manje braće, sestara i trećoredaca – osim toga duše svojih štovatelja, koje ondje nađeš, odande izvedi snagom svojih svetih rana koje sam ti dao i dovedi ih u raj. Te riječi nisam nikada rekao dok sam živio." Neposredno nakon tih riječi nestade svetog Franje i njegova pratioca. Mnoga su braća čula o ovom događaju od one osmorice koji su bili prisutni kod toga ukazanja i slušali te riječi svetog Franje. Na hvalu i slavu Isusa Krista i siromaška Franje! Amen.

(Cvjetići sv. Franje)

Stvoreni za mnogo više

Kantautor duhovne glazbe, fra Marin Karačić, ima novi nosač zvuka pod nazivom: 'Stvoreni za mnogo više'. Album sadrži 18 pjesama, na kojima je radilo gotovo 50 glazbenika, fra Marinovih prijatelja.

Fra Marin ističe kako svaka pjesma u sebi nosi nit nade, jer ipak Bog ima zadnju riječ. Sve ima smisla, a mi smo 'stvoreni za mnogo više'.

"Neka ovaj nosač zvuka bude Bogu na slavu, a svima na duhovnu izgradnju", kratko je sažeo fra Marin opisujući novi CD i zahvaljujući Bogu i svima koji su 'utkali dio sebe u ovaj glazbeni mozaik'.

"Album nam u svakoj pjesmi daruje izuzetno snažnu poruku, a izdvojila bih dio teksta iz pjesme 'Tren', koji me se osobito dojmio: Ne možeš spasiti svijet, al' možeš ga učiniti boljim, možeš pokloniti osmijeh i kad nije ti sve po volji, nasmijaj se svijetu i kaži: 'Moj Bog – On je jači od svega!'" rekla je direktorica diskografske kuće 'Laudato' Ksenija Abramović.

Pjesme o ljubavi

Premijerno je predstavljen prvi album 'Pjesme o ljubavi' kantautorice Lucije Zovko, izašao u suradnji s diskografskom kućom

'Laudato'.

Na ovom albumu Lucija i njezin suprug Stanko, kao i drugi suradnici, radili su posljednjih petnaestak godina. U deset pjesama albuma provlače se teme duhovnog života, obitelji, bračne ljubavi, nerođene djece, branitelja, hrvatske ratne povijesti i mučeništva. CD je rezultat zajedničkog obiteljskog rada: tekst i glazbu za pjesme potpisuje Lucijin suprug Stanko, a Lucija je sve to upotpunila svojom izvedbom.

Široki Brijeg: Zlatna misa fra Dane Karačića

Gospodin je moja snaga,

Svoju Zlatnu misu fra Dane Karačić proslavio je na Širokom Brijegu 6. rujna 2020.

Prije početka svete mise slavljeniku i svim nazočnima obratio se širokobriješki župnik fra Stipe Biško riječima čestitke.

Svečar fra Dane je u uvodnom dijelu mise istaknuo: "Više od dvadeset tisuća puta na ovaj način započinjao sam nekrvnu žrtvu Isusa Krista, preko 20 tisuća puta držati u rukama Isusovo tijelo i krv i dijeliti ga drugima."

Misna čitanja navijestili su Marijana Bubalo, prvo čitanje; psalam je uz pratnju Velikog župnog zbora Sv. Cecilija otpjevala č. s. Mira Majić, drugo čitanje Željka Topić, a evanđelje je navijestio đakon fra Luka Ćorić.

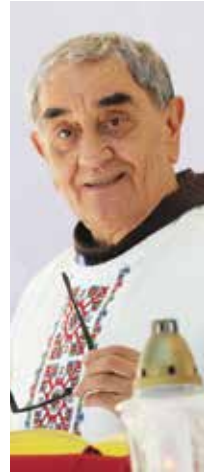
Na Zlatnoj misi propovijedao je fra Branimir Musa koji je u propovijedi istaknuo: "Počasćen sam da mogu danas propovijedati na ovoj Zlatnoj misi i to ovdje u Širokom Brijegu, mojoj i tvojoj kolijevci rođenja i življenja. ... Rastao sam uz fra Danu. Kad pomislite da je konzervativan, a on tako umjeren. Kad mislite da je liberalan, on odmjeren i strog.

Doživio sam ga kao poglavara i podložnika. Netko reče da starješine ne znaju slušati. Međutim, fra Dane je bio starješina i brat."

Molitvu vjernika izrekli su: Vinko Kovačić, Mirela Barbarić, Stipe Glavina i Jasna Karačić.

Darove su prinijeli: članovi fra Danine obitelji; predstavnici učitelja; mještana Turčinovića; Marijana Barbarić u ime OFS-a Hercegovine, Jasna Misir, ministra OFS-a Široki Brijeg prinijela je franjevački habit i knjigu o fra Dani; a Ivan Hrkać prinio je fra Daninu Bibliju.

Pri kraju Zlatne mise bogoslov fra

Gospodin je moja pjesma!

Ivan Hrkać pročitao je nekoliko čestitki koje su pristigle povodom Zlatne mise te najavio osobe koje će izreći riječi čestitanja.

Provincijal dr. fra Miljenko Šteko je u svojoj čestitci zlatomisniku istaknuo:

“Ostavili ste svoju barku i svoj rod i pošli za Gospodinom loviti ljude, a sredstvo za lov bile su mreže Riječi Božje i nevidljiva udica na koju se kao mamac mora staviti vlastito srce.

I to u ono vrijeme komunističkog bezakonja kad nije bilo po sebi razumljivo ni ostati na životu, a kako nam to ovdje svjedoči Široki Brijeg, a kamoli doći do svećeništva i doživjeti zlatni jubilej.”

Humački je župnik fra Dario Dodig između ostalog kazao: “Dragi fra Dane, uvijek su tvoje propovijedi bile upečatljive od kojih se uvijek moglo puno toga uzeti u svoj život i u srce.”

Zatim se zlatomisniku i svemu puku obratio i bivši širokobriješki gvardijan fra Sretan Čurčić, a nakon njega u ime širokobrijeških trećara govorila je Mirela Lovrić.

Marijana Barbarić, područna ministra OFS-a Hercegovine je kazala: “Ne samo da vi volite Treći red nego i trećari vole vas i za vas uvijek Boga mole.”

U ime mještana Turčinovića govorila je Marija Bubalo, a u ime učiteljica iz škole u kojoj je fra Dane predavao vjeroučak govorila je Darijana Slišковиć.

Mila Marić je u ime prve generacije fra Daninih vjeroučenika izrekla čestitku u stihu.

Mariofil Zovko govorio je u ime župljana Crnča, fra Danine rodne župe. Širokobriješki gvardijan fra Ivan Marić čestitku uputio je riječima:

“Zboru sedmorice zlatnih misnika, redovnika-svećenika našeg samostana ove godine priključio se i naš fra Dane. U tim brojkama

Događaji

ne činim statistiku, nego zahvaljujem Bogu za njihovo služenje kod Kristova oltara, iskustvo, bratsku blizinu i još uvijek vrlo aktivan i produktivan rad u samostanu i župi.”

Na kraju se vjerničkom puku obratio i sam zlatomisnik zahvaljujući Bogu, svojim roditeljima, obitelji, Hercegovačkoj franjevačkoj provinciji, svim odgojnim ustanovama, svoj braći i vjernicima u župama gdje je službovao, svima koji su bili uz njega u danima bolesti i svima koji su pomogli oko organiziranja proslave Zlatne mise te na kraju dodao:

“Je li mi nešto žao? Jest! Žao mi je što mi roditelji nisu živi dočekali Mladu misu. Žao mi je što nisam više vremena proveo sa svojom braćom i sestrama, raspršenim po cijeloj Europi. Žao mi je što još koju godinu nisam predavao đacima vjeronauk. Što bih vam poručio: Vjerujte u Boga i vršite njegove zakone i zapovijedi. Sve prolazi, a to ostaje trajno.

Čuvajte svoje obitelji. Želio bih da prestane rat u obiteljima, koji se rastavama sve više rasplamsava, da vaša djeca ne nose traume kroz cijeli život. Neka vam to bude sveta zadaća. Pazite da svojoj

U nemogućnosti da svima osobno zahvalim na čestitkama i darovima koje sam dobio povodom svoje Zlatne mise činim to na ovaj način. Svima od srca veliko hvala! Neka vas Gospodin blagoslovi!

zlatomisnik fra Dane Karačić

djeci možete pogledati u oči i onda kad više ne budu mala. Nemojte ljubav svojoj djeci dijeliti na rate. Dajte im puninu ljubavi, a nju mogu dati samo otac i majka zajedno, a nikada napose.

Sve vas volim, blagoslivljam i zahvaljujem jer ste mi pružili i više nego sam zaslužio. Neka vam Bog plati!”

Na kraju svečane Zlatne mise fra Dane je podijelio svoj zlatomisnički blagoslov.

Svećenik je suradnik samog Isusa

Zlatna misa fra Vlode Lončara proslavljena je 2. kolovoza u župi u Hercegovačkim Vinjanima, na Rakića groblju, na istom mjestu gdje je prije točno 50 godina, na blagdan Gospe od Anđela fra Vlado rekao i svoju mladu misu.

Fra Vlado je na samom početku svoje Zlatne mise progovorio o samoj misi iskazujući zahvalu: „Misa je molitva, misa je žrtva, ali prvenstveno zahvala Bogu preko Djevice Marije koja nam je donijela pravoga Boga. Kome zahvaliti nego Bogu, ali i Blaženoj Djevici Mariji, te svima onima koji su molili i svojim molitvama me pratili da budem vjeran Bogu i svome narodu.“

Uz koncelebraciju mnoštva svećenika, pod misom je propovijedao fra Branimir Musa koji se osvrnuo na fra Vladin život, ali kako je naglasio, samo na dio njegovog rada i života svećenika, pjesnika i dušobrižnika.

Govoreći pak o svećenstvu fra Branimir Musa je kazao da svećenik i njegova služba pripadaju povijesti spasenja i vječništva. „Svećenik je čuvar svetih predaja, glasnogovornik Božanstva, čuvar svetišta, kovčega, prima vjernike u dom Jahvin.

Žrtva je njegov bitni čin, on nastupa između Boga i čovjeka, prinosi žrtvu za čovjeka Bogu, a s druge strane donosi blagoslov na čovjeka. U Novom zavjetu se pak navodi da je svećenik suradnik samog Isusa. Njih je Bog učinio ribarom ljudi. U direktoriju za službu i život svećenika naglašeno je da svećenici s iskustvom još više izgrađuju Crkvu, jer svojom mudrošću izgrađuju Crkvu. Danas je za fra Vladu jedan dan promišljanja, a već sutra stoji puno obveza pred njim“, kazao je fra Branimir te se osvrnuo i na fra Vladino pjesništvo navodeći sve zbirke pjesama koje je napisao.

U ime Hercegovačke franjevačke provincije, zamjenik provincijala fra Iko Skoko čestitao je zlatomisniku i podsjetio na sve fra Vladine dužnosti koje je kao svećenik imao.

Župnik u Vinjanima don Joko Blažević također se osvrnuo na 50 godina podignutog kaleža i hostije. „Krug se zatvorio na 50, ali nije stao. Ti ćeš i dalje misiti i Boga slaviti, blagoslovljeno ti bilo, a onima na koje ćeš se sjećati u ovoj misi neka bude na vječno spasenje“, kazao je don Joko Blažević.

Fra Vlado Lončar rođen je 13. kolovoza 1944. u Vinjanima od oca Joze i majke Joke rođ. Begić. Pučku školu završio je u Vinjanima i Posušju, a srednju u Imotskom i Dubrovniku, studij u Sarajevu, Visokom, Trentu u Ita-

liji i Friebourgu u Švicarskoj. Godine 1970. na blagdan Sv. Ante postao je svećenik. Kao svećenik-franjevac djelovao je u Drinovcima, Posušju, Rakitnu, Vitini, Mostaru, Širokom Brijegu i sada na Humcu kod Ljubuškoga. Svoju mladu misu rekao je na blagdan Gospe od Anđela 1970. U jutro njegove mlade mise preminula mu je majka, pa je ova zlatna misa bila i molitva za nju, ali i sve pokojne u Rakića groblju.

Duhovna obnova na kakvoj još nikada nisam bila

Piše: Ana Mikulić, Frama

Još od svojih dana iz osnovne škole priželjkujem osjetiti tog mog svetog Franju. Priželjkujem zgaziti barem u jedan otisak stopala tog čudesnog čovjeka kojeg sam još tada odlučila pratiti. Tog čovjeka čijim putem je tako teško ići, ali putem koji je toliko milostan. Osjetila sam ga malo bliže dok sam bila u srednjoj školi, ali najviše sam njegovu poruku shvatila kada sam otišla volontirati kod misionarki ljubavi. Kada polaziš u Banja Luku volontirati u njihovom samostanu, misliš da si spre-

man vidjeti i doživjeti cijeli vikend proveden s misionarkama... Misliš da si spreman, misliš da ćeš cijeli taj vikend doživjeti kao jednu duhovnu obnovu, i pomisliš kako ćeš se vratiti kući i nastaviti živjeti svoj "normalni" život. Sve ono što sam mislila da ću doživjeti, doživjela jesam, ali drugačije. Sve ono što sam mislila da ćemo primiti odlaskom u taj samostan, primile smo, ali primile smo stotruko. Opis volontiranja jednostavan je za napisati, još jednostavniji za pročitati, ali proživjeti je neka sasvim druga priča. Naime, volontiranje kod misionarki podrazumije-

va spremanje hrane za pučku kuhinju, zatim posluživanje te iste hrane, obilazak domova socijalnih slučajeva, razgovor s beskućnicima koji žive odmah uz samostan, pa sve do prelijevanja šampona iz velikih bočica u one manje da ga se može podijeliti ljudima u što većem broju, ali to nije sve, iako i samo to bi bilo dovoljno, čak nama mladima i previše. Ne, to nije sve. Volontiranje uključuje ustajanje u 5 sati ujutro na molitvu, uključuje radost i snagu, uključuje milost i predanje. Nikada mi nije bilo jasno kako te časne sestre uspjevaju tako svijetliti od radosti, a

svaki dan gledaju samo ljudsku patnju. Kada sam došla živjeti s njima na samo jedan vikend, sve mi je bilo jasno. Molitva. Srž. Snaga. Bit postojanja. Božja providnost.

Živa vjera

Naposljedku, toliko iskrena vjera da će ti Bog dati ono za što moliš. Toliko iskrena, živa vjera, prstima opipljiva. Vjera koju, dok si s njima u kapelici na molitvi, možeš dotaknuti, dirati vlastitim rukama. To volontiranje u samoj svojoj biti ima duhovnu obnovu na kakvoj još nikada nisam bila. Nitko na svijetu nema prikladnijeg imena od ovih sestara: Misionarke ljubavi i nekako kada sam vidjela njih na djelu, kroz glavu bi mi prolazio sveti Franjo, jer to je točno ono kako sam i njega uvijek doživljavala.

Tjelesno siromaštvo, duhovno bogatstvo.

Snaga nad snagama. Jer ne postoji nijedna stvar na svijetu koju nisu spremne učiniti za Isusa. Bez kukanja o teškom životu, bez ijedne primjedbe, bez ijedne predrasude. Možda me najviše fascinirala ta njihova jednakost svih ljudi. Svim svojim bićem trudim se boriti s predrasudama, ali uvijek bi mi se činilo nemogućim. Sve dok nisam vidjela njih. Onaj beskućnik, neokupan, možda malo i pripit, s otvorenom ranom na nozi je jednako Božje dijete koliko sam i ja u najnovijim tenama i s tek opranom kosom. U Božjim očima mi smo jednaki, ali ne samo u Božjim, nego i u očima ovih časnih sestara, ovih hodajućih Sunaca, kako ih ja volim nazivati. Shvatila

sam, što si bliži Bogu moraš biti bliži i ljudima. Što si bliži Bogu, bliži si i vjerovanju u vlastitu molitvu. I tada, baš tada Bog jasno i čisto djeluje. Bez ikakvih upitnika. Baš taj vikend kada smo mi bile u Banja Luci, sestre su primile veliku donaciju koja je prikupljena sa svih strana Hercegovine. Sve što je poglavarka uspjela reći bilo je "Božja providnost". To je bio jedini komentar. I jedini ispravni komentar. Svaka druga riječ bila bi suvišna. Riječi nikada neće biti dostojne da se njima opisuje ono što se kod misionarki doživi. Riječi nikada neće dorasti tom osjećaju kojeg primiš. Riječima se nikada neće moći opisati lekcije koje naučiš, niti će se ikada moći iskazati koliko djeluju u nutрини tvoga bića. Doživiš nešto što misliš da ne postoji na ovom svijetu. Usudila bih se reći da su te časne sestre točno onakvi ljudi kakve sam uvijek zamišljala u raj. Od velikih stvari kao što je skupljanje beskućnika po ulici, i obraćenje istih, do malih stvari. Primjer jedne

male stvari, koja se meni jako svidjela, naime jednoj sestri je ispao veliki lonac na pod i cijela kuća je odjeknula, a ona je na to samo digla ruke i rekla naglas AMEN. To je toliko malena stvar, a ja sam svejedno o njoj dugo razmišljala, jer ja sigurno ne bih tako reagirala. Povratkom kući osjetila sam promjenu.

Promjenu svoga shvaćanja života, načina života, svega. Jednakost. Božja providnost. Božja snaga. Božja radost. Živjeti Evanđelje. Baš kao i sveti Franjo. Toliko je teško bilo napustiti taj samostan i vratiti se u svoj život, gdje nisi okružen konstantnom radošću i snagom. Bilo je toliko teško prihvatiti da sada svu primljenu milost moram živjeti u svijetu. Toliko je teško bilo opisati koliko mi je to iskustvo i sami susret s misionarkama ljubavi promijenio život. Mogu nizati riječi, ali one stvarno ne znače ništa. Samo ću reći ono što i sestre svima kažu:

"Dodite i vidite!"

č. s. Marija Boban, ŠSF

Majka me posvetila Bezgrešnom srcu Marijinu

„Hvala Ti što sam stvoren tako čudesno, što su djela Tvoja predivna“

Ove riječi Svetog pisma koje kad bi ih stalno i ponavljala, ne bih uspjela dovoljno zahvaliti Gospodinu za sve darove i milosti koje mi je udijelio. Posebno sam Mu zahvalna za dar života, što me iz ljubavi stvorio, oblikovao i jer me želi za sebe. U toj zahvalnosti za sve darovano želim vam pisati o svom životu.

Kad je moja mama čula da je trudna sa mnom, to je bilo iznenađenje i radost za nju, tatu i cijelu obitelj, jer su već imali troje skoro odrasle djece, a ona je bila već žena u godinama. Liječnici joj nisu davali dobre prognoze, čak su je neki i „grubo“ upozoravali, te joj govorili kako ću imati mnoge poteškoće u razvoju i tko zna što će s njom biti, te da možda i neće uspjeti iznijeti trudnoću do kraja. Bogu hvala da su moji roditelji ljudi vjere koji se nisu bojali darovanog života, nego su me prihvatili, a cijela obitelj i rodbina su bili uz njih i radovali se mome rođenju. Dok sam još bila u utrobi, majka me posvetila Bezgrešnom srcu Marijinu odakle je i počela moja posebna ljubav prema Gospi. Poslije toliko straha i prognoza liječnika rodila sam se 5. ožujka 1997. u Mostaru, zdrava i normalna. Zovem se s. Marija Boban i naravno ime sam dobila po Blaženoj Djevici Mariji.

Imala sam lijepo i sretno dje-

tinjstvo, te mnoga sjećanja na igre i druženja s drugom djecom i danas razvuku osmijeh na moje lice. Baka je s nama živjela i meni kao djevojčici uvijek je bila živi svjedok vjere i primjer u djelima ljubavi, milosrđa i poštovanja. Majka me učila moliti kronicu, a s bakom sam naučila mnoge stare molitvice koje bismo pred spavanje molile ona i ja. Tako su moji najbliži malo po malo u moju dušu utiskivali živu vjeru i udarili dobar temelj.

Osnovnu školu pohađala sam u Jasenici i Rodoču, a glazbenu školu u Mostaru. Trudila sam se uvijek biti uzorna i odlična učenica dok nije došlo moje vrijeme puberteta u kojem kao da je nastala pomutnja u mojoj glavi. Mislila sam da sam odrasla i tako sam izgledala, a zapravo sam bila dijete. Ljestvica vrjednota kao da se u meni poremetila. Počela sam se družiti s ljudima koji su loše utjecali na mene, a oni su bili „glavni“ u društvu, te je mojoj oholosti odgovaralo biti s njima. Mnoge sam vrste glazbe slušala, a tada najviše rock, pop i hip hop. Tražila sam se i išla za idolima ovoga svijeta, a iznutra sam bila sve praznija i praznija, točnije, bila sam nesretna jer sam utjehu tražila na pogrešnim mjestima. Izvana sam bila odlično kako nitko slučajno ne bi primijetio da se sa mnom nešto događa. Išla sam nedjeljom na misu, ispovijedala se, pričeshćivala, ali sve zato što sam morala održati dobru sliku o sebi pred drugima, iako mi tada odlazak u crkvu nije skoro ništa značio. Nisam bila iskrena ni prema sebi ni prema drugima. Živjela sam dvostrukim životom i mislila sam da te promjene na meni nitko ne primijeti, ali zapravo su svi u kući primijetili da se sa mnom nešto čudno događa. Pogotovo je do izražaja dolazilo moje povlačenje u sobu, te izbjegavanje komunikacije. Mama je molila za mene i pokušavala razgovarati sa mnom, ali u mojim riječima nije bilo puno iskrenosti. Malo sam popustila i u školi i moje nutarnje nezadovoljstvo kao da se počelo pokazivati i izvana. Ono što sam radila znala sam da je pogrešno i da me iznutra prlja, ali sam i dalje to sve činila, jer mi je izgledalo da se više ne mogu izvući iz toga začaranog kruga.

Sve je ovo trajalo dok nisam došla u franjevačku crkvu u Mostaru na predavanje i klanjanje koje je predvodio don Damir Stojić.

Svidjelo mi se njegovo predavanje i mnoge stvari sam prvi put čula. Poželjela sam se osloboditi okova koji su me pritiskali. Na klanjanju sam osjećala kao da je nešto silno dotaknulo dubinu moje duše kada je svećenik rekao riječi: „*A sada sve svoje grijehove stavite na križ!*“ Počela sam plakati i nije mi bilo jasno zašto plačem. Čak me i malo bilo stid suza jer su samo tekle i nisam ih nikako mogla zaustaviti. U meni kao da se nešto slomilo. Poslije nekog vremena odlučila sam se ispovjediti, ali ovaj put iskreno do kraja. Pitala sam se hoću li moći, ali sam bila odlučna da sve ispovjedim i neke stvari mi je bilo teško izgovoriti, ali s Božjom milošću sam uspjela. Napokon sam iznutra osjetila olakšanje i slobodu, kao da je moja duša bila generalno očišćena, radost je tada ispunila moje srce. Od tada je moj put krenuo na drugu stranu, promijenila sam društvo i upisala gimnaziju. Upoznala sam divne ljude i stekla prijatelje za cijeli život. Ne znam kako, preokret se odjednom dogodio, tako mi je izgledalo, ali Bog je polako slagao slagalicu moga života da mi sve odjednom ne bi bilo previše.

Četiri godine na Frami oblikovale su me kao osobu

Rodica mi je rekla za Framu i odlučila sam se upisati. Nisam znala što je to, ali mi je izgledalo zanimljivo, pogotovo me potaklo jer su neki moji prijatelji također tamo krenuli. Četiri godine na Frami oblikovale su me kao osobu i puno sam toga naučila kroz razna predavanja i rad po skupinama, te kroz molitvene i zabavne susrete. Biti i družiti se s osobama koje svakim danom žele biti bolje i biti Božji, potiče čovjeka da nikada ne odustaje ni od sebe ni od drugih nego se još više trudi. To su meni bili moji framaši.

O pozivu na posvećeni život, tj. da budem časna sestra, nisam uopće razmišljala sve dok nisam došla na seminar posta, molitve i šutnje u Bijelom Polju. Seminar su vodili s. Ljilja Pehar i vlč. Marin Knežević. Nisam znala što me čeka i mislila sam se hoću li izdržati post. Bio mi je to prvi put da postim o kruhu i vodi i to tri nepuna dana. Na kraju nisam imala poteškoća, to je bila sporedna stvar pored oluje koja

se u meni događala. Cijelo vrijeme seminara sam preplakala, suze se nisu mogle zaustaviti, a posebno za vrijeme svete mise na kojoj sam prvi put u životu srcem osjetila da je Isus stvarno prisutan u maloj hostiji i da je stvarno živ te ga kao takvoga gledam i primam. Zadivila sam se Božjoj veličini i ujedno ogromnoj poniznosti i ljubavi. On koji je tako neizmjerljivo velik zbog nas postaje malen. To je nešto što se do kraja ne može opisati.

Dobro, Bože, bit ću časna sestra!

Nakon pričesti sam kleknula i pogledala u Svetohranište, te Isusu u sebi rekla: „Dobro, Bože, bit ću časna sestra!“ Te riječi su izašle iz dubine moje duše da ni sama ne znam kako, ali od tada sam počela ozbiljno razmišljati o duhovnom pozivu. Odlučila sam da ću prvo završiti srednju školu pa onda otići u samostan, što je i bilo bolje za mene, ali se postavilo novo pitanje: „Gdje ići? U koji samostan?“ To mi nikako nije bilo jasno i mučila sam se s time. Jedno vrijeme sam razmišljala o zatvorenom redu, pa o misionarkama, ali to su bila maštanja pored Božjih planova za mene. Po-

tom sam čula da imaju seminari za djevojke koje organiziraju Školske sestre franjevke Krista Kralja, moje sestre. Tako sam ih upoznavala i raspitivala se za njihov način života, koji mi se svidio. Na jednom klanjanju u Franjevačkoj u Mostaru, u meni kao da je odjeknulo:

„To je to, Školske sestre franjevke!“

U samostan sam došla, na blagdan Uzvišenja sv. Križa, 14. rujna 2015. u Mostaru gdje sam započela početnu formaciju godinom kandidature. Zatim sam se preselila u Bijelo Polje gdje sam provela godinu postulature i godinu novicijata, nakon koje sam položila prve privremene zavjete, na blagdan Male Gospe, 8. rujna 2018. Potom sam dvije godine pomagala u našem duhovnom centru „Biskup fra Paškal Buconjić“, a sada se pripremam za studij sestrinstva u Mostaru.

Gledajući unazad cijeli svoj život vidim kako je Gospodin sve lijepo posložio, da je sve što se događalo imalo smisla, i da mi je svako iskustvo pada i uspona pomoglo i poučilo me onome što sam danas, te da se ne bojim za sutra kad On sve vodi i upravlja.

Bogat žetveni dan za zajednicu sestara franjevki

Na liturgijski spomendan sv. Klare Asiške, 11. kolovoza 2020., u samostanskoj kapeli sv. Franje u Bijelom Polju proslavljen je zlatni jubilej redovničkoga života s. Zdenke Čavar, s. Mile Pejić, s. Kate Bešker, s. Ane Beljo, s. Ruže Bešker, s. Dragice Banožić i s. Mire Soldo, a doživotne zavjete položile su s. Matija Pačar i s. Ivana Klara Čuić.

u duhu Marijinog Veliča, hvali i veliča Gospodina. U tome smislu, nastavio je o. Provincijal, "Ovo je slavlje pravi trenutak za veličanje Boga i radosno slavljenje. Ovo je posebno bogat žetveni dan za zajednicu sestara franjevki naše Mostarske provincije. Naše jubilarke pedeset su godina kao djelatnice na njivi Gospodnjoj, na žegi dana i u drugim nepogodnostima, dozrijevale u radu i molitvi, da bi mogle danas staviti pred Gospodina

Euharistijsko slavlje predvodio je fra Miljenko Šteko, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije. U zajedništvu oko oltara bilo je tridesetak svećenika među kojima je bio don Željko Majić, generalni vikar hercegovačkih biskupija te duhovnik sestara fra Tomislav Pervan. Na misnom slavlju, uz sestre provincije, sudjelovali su roditelji i rodina zavjetovanica.

U homiliji se o. provincijal obratio sestrama na temelju liturgijskih čitanja i života sv. Klare ističući njezinu duhovnost, koja u raznim točkama donosi različite Marijine slike, a najčešće sliku siromaštva - siromaštva kojim se,

utržak svoga života i rada, zahvaliti mu za to i zamoliti blagoslov za ostatak svojih dana i svoga djelovanja na ovome svijetu."

Živite radosno, vedro i oduševljeno svoje redovništvo

Na koncu homilije obratio se o. provincijal i sestrama koje polažu doživotne zavjete: „Vi danas stupate odlučnim korakom vrsnih žena da se zaručnički trajno vežete s Kristom Zaručnikom. Čestitam vam na vašoj odvažnosti. Pred vama je, ako Bog da, dugo i najplodnije

vrijeme vašega služenja Gospodinu“ te zaključio: „Živite radosno, vedro i oduševljeno svoje redovništvo. Čuvajte Isusove zapovijedi i ostat ćete u Njegovoj ljubavi.“

Nakon homilije uslijedio je Obred polaganja doživotnih zavjeta. Čin prostracije s. Matije i s. Ivane Klare okupljena je zajednica pratila pjevanjem litanija i molitvom Crkve. Potom su pred provincijskom predstojnicom i sestrama svjedokinjama izrekle obrazac zavjetovanja, a svoju su odluku potvrdile i potpisom prethodno vlastoručno napisanog obrasca zavjetovanja. Na svoju su ruku stavile prsten u znak zaručničke povezanosti s Kristom.

A nakon Obreda polaganja doživotnih zavjeta zlatne jubilarke obnovile su svoje redovničke zavjete.

Ne prestajte u svojoj molitvi uzdizati pogled prema Rassetome

Nakon popričesne molitve sestrama slavljenicama obratila se provincijska predstojnica s. Zdenka. U svom čestitarskom slovu kazala je, između ostaloga, zlatnim jubilaricama: „Započevši svoj redovnički put 1970. godine hrvatskoga buđenja zatiranog krutim bezbožnim sustavom bijaste 'proljeće' naše Provincije. Po vama je rasla i cvjetala. Vašim su se svjedočanstvom nova zvanja rađala u našoj zajednici. Davale ste se u različitim službama, diljem domovine i inozemstva. Zato neka je hvaljen Gospodin za svaku ka-

tehezu i okićen oltar, za sve ručne radove i marljivošću 'vrsne žene' ubijeljeno rublje, za mnoge 'čaše vode' i Martinom pomnjom poslužene ručkove, za svaku obrisanu suzu i u bolnici prihvaćeno dijete, za svaki pečalbarski dan, za sve molitve, tiha pregaranja i žrtve, za vašu vjernost Gospodinu u zgodno i nezgodno vrijeme.“

Čestitajući doživotno zavjetovanim sestrama potakla ih je riječima: „Želja mi je da ne prestanete u svojoj molitvi uzdizati pogled prema Rassetome. Da imadnete srce, dušu i um okrenute Gospodinu. (usp. 3PJa 12-13) Trajno pribjegavajte njegovu probodenom Srcu i neka ono bude mjera ljubavi srcima vašim. Darovi primljeni iz božanskog srca iz kojeg su potekli 'krv i voda' (Iv 19,34) neka vas raspolože da budete milosrdne i sućutne s patnjama ljudi. Neka vam uvijek bude važnije darivati nego posjedovati; žrtvovati se, a ne uživati; ne gospodariti već služiti. Gubiti sebe zbog evanđelja. To nije jednokratni čin niti se postiže od danas do sutra. Rast u poslušnosti, životu bez vlasništva i u čistoći nije nešto jednostavno i slatko, to je mukotrpan i doživotan put koji u sebi nosi breme strpljivosti, odlučnosti, sazrijevanja u odgoju i sve dubljem sjedinjenju naše volje s Isusovom. Stoga, sestre naše drage, tako – čvrsto stojte u Gospodinu da nikad ne požalite zbog današnje odluke i obećanjâ, da ne ponestane vedrine na danas vam vedrim licima i spojkoja u dušama vašim“, zaključila je s. Zdenka.

Radio Marija BiH

Kršćanski glas u vašem domu

Piše: Dražen Janko, promotor RM

Mediji su danas različiti i imaju svoju publiku. U tome društvene mreže jesu nositelj najvećeg broja korisnika. Ali, nekada nije bilo tako. Radio valovi i tiskovni mediji su bili okosnica svježih i provjerenih informacija za čitavo pučanstvo. Mnogi kažu kako je radio prevaziđen medij i šalju ga u povijest. No, Radio Marija u Bosni i Hercegovini može demantirati takve izjave povratnim informacijama svoje publike odnosno slušatelja koji navode da radio jeste medij koji se sluša u autu, na poslu i pred spavanje, ali nikako nije zamjenjiv TV-om ili internetom.

Radio Marija je registrirana kao neprofitna, nevladina i nepolitička građanska udruga nastala u Italiji 1983. Udruga Radio Marija u BiH osnovana je 24. rujna 2009. Glavni je studio u Sarajevu, a svoju podružnicu ima u Mostaru. Veliku potporu projektu Radio Marije dali su nadbiskup vrhbosanski Vinko kardinal Puljić i biskup banjalučki mons. dr. Franjo Komarica, kao i veliki broj svećenika, redovnika i laika.

Tri stupa programa

Radio Marija ima tri stupa programa. Prvi je molitva, moli se u ritmu dana, čas-

slovi, krunice, litanije, Anđeo Gospodnji te prijenos jedne, a nedjeljom dvije svete mise. Bitno je istaknuti kako molitve idu u živo. Drugi stup su vjerske emisije od dogmatskih, katehetskih do svjedočanstava ili kratkih poruka svetaca. Treći tip emisija jesu društvene, koje donose po-

zitivne priče o braku, obitelji, kulturi, naciji, zdravlju... Pored pobožnosti, Radio Marija obiluje i svjetovnim sadržajem počevši od informativnih minuta, glazbe, te kontakt emisije sa svojim slušateljima na raznolike teme.

Nema odmora 365 dana

Ujutro u 7:00 sati započinje programska shema kada ravnatelj i glavni urednik Radio Marije u BiH, pater Mato Anić ili njegova zamjenica Ruža Hrkać otpočinu s jutarnjom

molitvom, a navečer u 22:00 odjave program te odmah započinju s pripremanjima za noć i sutrašnju smjenu... i tako svih 365 dana u godini. Kako bi program funkcionirao i došao do svojih slušatelja zaduženi su tehničari Milorad Margetić i Martina Vegar.

Radio Marija nije statična, nego je prisutna i na terenu. Za to je zadužen promotor Radio Marije u BiH, Dra-

Svi djelatnici Radio Marije

žen Janko. No, sve to ne bi bilo moguće bez reguliranih odnosa prema državi za koje su zadužene koordinatorka udruga Rafaela Obučić i predsjednica Mara Mandić koja svoj posao volonterski radi. Radio Marija je nastala nadahnućem pok. Emanuela Ferarija u Međugorju koja svoj studio drži otvorenim za sve Radio Marije širom svijeta te napose i hodočasnike koji dolaze u Međugorje. Voditelj studija u Međugorju je Dario Vasilj.

Statistike i rasprostranjenost

Radio Marija svojim frekvencijama pokriva 60% teritorije Bosne i Hercegovine, s nadom i planom na širenje po zapadnoj Hercegovini u skorije vrijeme. Trenutno pokriva Banja Luku i okolicu s frekvencijom 98,9 MHz; Žepče, Maglaj i Zavidovići 105,7 MHz; potom Jajce, 101,2 MHz; Fojnica i Visoko 97,8 MHz; Kreševo, Kiseljak, Travnik, Vareš, N. Travnik, Busovača 103,3 MHz te **Mostar s okolicom, Široki Brijeg i dijelovi Čapljine i Ljubuškog na 89,4 MHz.** Radio Marija je dostupna i preko tv prijemnika: Home tv, Moja tv i Telemach D3 Start paketa

Kapelica

prijemnima. Ako preferirate internet mreže, Radio Marija se prilagodila vremenu i ambijentu u kojem živimo, tako da se može pratiti program preko stranice www.radio-marija.ba, putem mobilne aplikacije Radio Marija ili društvenih mreža facebook stranice i instagram profila.

Bez volontera nema Radio Marije

Program Radio Marije uređuju i kreiraju volonteri po svojoj želji i mogućnostima. Trenutno emisije uređuje i vodi oko 40-ak volontera iz BiH, Hrvatske, Crne Gore, Slovenije, Srbije pa čak i Rusije. Ako Vi imate afiniteta za volontizam, te da dio sebe ugradite u Radio Mariju možete se javiti na broj 062 882 410 ili putem e-maila promotor@radiomarija.ba. Mi vam zauzvrat nudimo mogućnost učenja molitve, vođenja i snimanja emisija, upravljanja miks pultom, unosa audio snimaka u računalo te odlaske na teren i širenje pozitivnih priča.

Kako možete postati dio obitelji Radio Marije?

Djelatnici Radio Marije svakodnevno mole tri krunice uživo za svoje slušatelje i dobročinitelje, mjesečno prikazuju svetu misu i radnim danom klanjaju pred Presvetim Oltarskim Sakramentom na Vašu nakanu, te vas se sjete prigodom podnevnih molitvi, povodom vaših rođendana i potpora.

Ako želite biti član obitelji RM-e pošaljete svoje podatke (ime i prezime, datum rođenja, tel/mob. adresa i poštanski broj) na adresu: Udru-

Kardinal Vinko Puljić gost u emisiji Radio Marije: Rafaela Obučić, kardinal Puljić, p. Mato Anić i Dražen Janko

ga „Radio Marija“, Zagrebačka 18., 71000 Sarajevo, **putem telefona** 033 263 055 (Sarajevo), 036 312 401 (Mostar) ili **putem e – maila** info@radio-marija.ba. Radio Marija će vam poslati karticu pristupa te će vas izvještavati o svome radu te čestitati Božić, Uskrs i rođendan kroz pisma koja će doći na vašu kućnu adresu. Tako Radio Marija živi kao obitelj sa svojim slušateljima u intenzivnoj komunikaciji.

Budućnost radija

Prednost radija nad ostalim medijima, primjerice televizijom, jeste taj što radioprogram može doći do svojih slušatelja gdje god oni bili: u kući, na radnom mjestu, u autu, u bolnici ili zatvoru. Ne smije se zanemariti veliki broj onih koje je Radio Marija vratila u zajedništvo s Crkvom. Na posljepku, ovaj radio ne krije svoj identitet, niti jasnu katoličku poruku i misiju što je izuzetno važno u današnjem vremenu. Radio Marija već 10 godina živi od Božje providnosti i

p. Mato Anić

svojih dobročinitelja. Budući da radio nema reklame, uvijek je zanimljivo pitanje financiranja. Koliko god to izgledalo čudno, ovaj radio se financira od slušatelja.

Svaku Radio Mariju u svijetu financira Svjetska obitelj Radio Marije koja pokriva čitav svijet. Ona financira svaki novi radio dok on ne postane samoodrživ. Svaki održivi radio daje 10% posto od ukupne zarade Svjetskoj obitelji čime ona pomaže siromašnije radije kao što su između ostalog i Radio Marija u Bosni i Hercegovini.

Ako želite pomoći i održati Radio Mariju u BiH, to možete učiniti svojim dobrovoljnim prilogom u Bosni i Hercegovini na broj računa 1541602001977216 na ime Udruga Radio Marija u Bosni i Hercegovini, Zagrebačka 18, 71000 Sarajevo. Ako pak u inozemstvu živite to možete učiniti na:

SWIFT CODE: UPBKBA22
IBAN:
BA391541602001977216,
na adresu Obala Kulina
bana 9A, 71000 Sarajevo

Svaki pa i najmanji dar nama je dragocjen!

fra Andrija Topić (1919. - 1945.)

Moćni zagovornik na Nebu

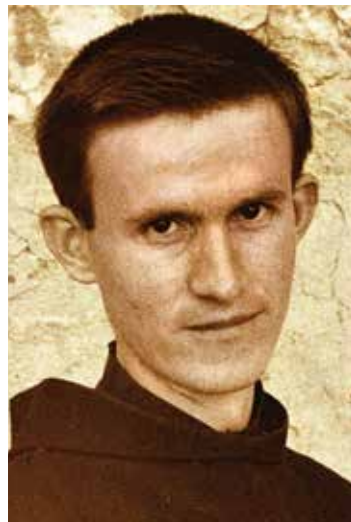
Piše: Josipa Vukoja, OFS

Fra Andrija Topić rođen je 8. prosinca 1919. u Lisama, u župi Široki Brijeg, od oca Andrije i majke Šime, rođ. Zovko. Na krštenju je dobio ime Bože. Osnovnu školu i franjevačku klasičnu gimnaziju završio je u Širokom Brijegu, a bogosloviju u Mostaru. Franjevački habit odjenuo je 1937. Za svećenika je zaređen 22. kolovoza 1943. u Mostaru.

Budući da je bio bolehljiv, nije nigdje službovao, nego je nakon mlade mise poslan svome ujaku, također svećeniku fra Valentinu Zovki, koji je službovao na Kočerinu.

Iz sačuvanih spisa poznato je da je fra Andrija ozbiljno obolio već početkom 1944. Bolovao je od tada gotovo neizlječive tuberkuloze. Iako je bio bolestan, pomagao je u dušobrižničkim poslovima u kočerinskoj župi, o čemu svjedoče matica krštenih i matica umrlih.

Bio je svećenik samo godinu dana i devet mjeseci. Unatoč teškoj bolesti, nije umro prirodnom, nego nasilnom smrću. U noći s 20. na 21. svibnja 1945. u župni stan na Kočerinu dolaze partizani te su ubili fra Andriju i njegovu ujaka fra Valentina, a sve to pred očima fra Andrijine majke, a fra Martinove

sestre, Šime koja je s njima također boravila u kući.

Fra Andrija je ubijen u 26. god. života, 8. god. redovništva i 2. god. svećeništva. Pokopan je na groblju u Kočerinu.

O njihovoj smrti ima dovoljno svjedočanstava, i to iz prve ruke. Osim fra Martinove sestre Šime, fra Andrijine majke, s fratrima na Kočerinu boravio je tada i 12-godišnji Stanko Zovko, fra Martinov bratić. On je fratrima bio mali "dijak", čuvao je krave i radio ostalo što je bilo potrebno.

Prema Šiminom svjedočanstvu partizani su po dolasku na Kočerin najprije opljačkali u župnoj kući što su htjeli, a poslije se opet vratili. Bilo je to iza ponoći 21. svibnja.

Kada su partizani došli drugi put u župni stan Stanko se

pravio da spava, ali je opažao sve što se zbiva u kući. Čuo je kako se fra Valentin, fra Andrija i tetka ispovijedaju. Prošlo je bilo pola noći. Također je čuo da jedan partizan viče fra Valentinu: „Marš napolje!“ Nakon toga odjeknuli su pucnji. Fra Andrija je ležao bolestan na postelji. Majka ga je htjela zaštititi pa je gurala pištolj i preklinjala da ga ne ubiju. Međutim, oni su nekoliko metaka ispalili i u nj. Fra Valentina su pokosili rafalom iz automata na hodniku. Stanka su povelili sa sobom, ali ga nisu ubili.

Partizani su pokušali njihovu smrt bezuspješno podmetnuti ustašama (škriparima).

Istog su dana organizirali pokop fratara na mjesnom groblju, u fratarsku grobnicu, kako bi izgledalo da ih je ubio netko drugi i da oni i sami žale njihovu smrt. Iako su bili u strahu, župljani su u velikom broju došli na sprovod svojim svećenicima. Kada je, nakon velikog sprovoda, partizanski oficir počeo držati govor, mještani su ga prekinuli povcima: „Vi ste ih ubili.“

Tako je bilo odmah jasno da svi znaju istinu i da ne postoji nikakva mogućnost da bi se ona sakrila. Važno je također napomenuti da je njihovo ubojstvo odlično dokumentirano te da su sami partizani ostavili iza sebe pisana svjedočanstva kako su upravo oni bili ubojice.

Zanimljivo je svakako navesti da su sačuvane daske iz fra Andrijine postelje na Kočerinu, okrvavljene njegovom krvlju.

Te su daske naknadno prenesene na Široki Brijeg i stavljene ispod oltara sv. Križa, a danas se čuvaju u riznici Vicepostulature na Širokom Brijegu.

Sačuvana je i krvava plahta s fra Andrijine postelje. Čuvala se u franjevačkoj knjižnici u Mostaru, a danas je i ona u riznici Vicepostulature na Širokom Brijegu.

Don Anto Baković ovaj tužni i tragični događaj na Kočerinu, u knjizi „Hrvatski martirologij XX. stoljeća“ opisuje riječima: „Prizor s kalvarije u kojem Blažena Djevica Marija gleda smrt svoga Sina na križu dogodio se i u Hrvatskoj – kada je hrvatska majka Šima gledala okrutno ubojstvo sina Andrije, mladog kapelana, i brata Valentina, župnika.

Njegova smrt i njegovo mučeništvo su na neki način jedinstveni u opisu svih mučenika Crkve u Hrvata... Tako je poput Blažene Djevice Marije, Žalosne Gospe, i hrvatsku mučenicu majku Šimu probio mač od sedam žalosti. Gdje su književnici, pjesnici i redatelji da napišu knjigu, spjevaju pjesmu ili snime film o majci Šimi?! Koji narod na svijetu ima takve herojske majke kao što je hrvatska majka Šima Zovko?!“

Neka sve napisano i izrečeno o našim ubijenim hercegovačkim franjevcima ne bude informativnog karaktera nego neka nam bude na izgradnju, da shvatimo veličinu ovoga događaja. Dva sina svetoga Franje ubijena su u našoj župnoj kući na Kočerinu, kao i na ostalim mjestima u Hercegovini. Utječimo im se svojim molitvama, jer oni su moćni zagovornici, ali i posvjedočimo milosti zadobivene po njihovom zagovoru, kako bi bili uzdignuti na čast oltara.

NATJEČAJ NA TEMU “POBIJENI HERCEGOVAČKI FRANJEVCI”

Želeći njegovati spomen na 66 hercegovačkih franjevaca, koje su kao nevine tijekom i u poraću Drugoga svjetskog rata pobili jugokomunisti, Vicepostulatura postupka mučeništva “Fra Leo Petrović i 65 subrača” u suradnji s Društvom hrvatskih književnika Herceg Bosne raspisuje Natječaj na temu pobijeni hercegovački franjevci tijekom i u poraću Drugog svjetskog rata za uratke iz: književnosti, glazbe, likovne kulture, povijesti, računalstva, umjetničke fotografije, videa. Natječaj je otvoren za: djecu (pučka škola), mladež (srednja škola), odrasle (studenti i punoljetni).

Radovi (ako su tekstualni, trebaju biti napisani na računalu) neka se pošalju najkasnije do 15. prosinca 2020. na adresu: Vicepostulatura, Kard. Stepinca 14, 88220 Široki Brijeg.

Mole se sve pučke i srednje škole s hrvatskim nastavnim programom te Sveučilište u Mostaru da u nastavi povijesti spomenutih dana održe prigodno predavanje o pobijenim hercegovačkim franjevcima i povijesnom okviru u kojem se to dogodilo. Historiografija nas uči da samo na činjenicama treba graditi istinu o prošlim događajima! A Sveto pišmo, pak, davno je to reklo.

Karlo Ević, prvo je dijete Jelenne i Marija. Kršten je 24. 5. 2020. u crkvi sv. Katarine u Grudama. Jelenne je članica OFS-a Čitluk.

Ana Mandić drugo je dijete Marije i Marija Mandića. Rođena je 5. kolovoza 2020., a fra Dario Galić krstio ju je 5. rujna 2020. u crkvi na Širokom Brijegu. Marija je članica OFS-a Široki Brijeg.

Nika Čolak treće je dijete Ane i Ivana Čolaka. Rođena je 14. srpnja 2020., a fra Augustin Čordaš krstio ju je 12. rujna 2020. u crkvi na Širokom Brijegu. Ana je članica OFS-a Široki Brijeg.

Ana Kraljević, članica OFS-a Široki Brijeg i Ante Udovičić vjenčali su se 27. rujna 2020. u crkvi u Širokom Brijegu. Svetu misu i obred vjenčanja predvodio je fra Ivan Marić.

Naši članovi pred oltarom

Neka Gospodin blagoslovi naš brak. Neka je s nama u dobrim i teškim danima. Neka je Njegova ruka nad nama. Neka čini mogućim da se uzajamno gledamo očima ljubavi i uvijek se iznova pronalazimo.

Neka Gospodin dopusti da raste i sazrijeva naša ljubav. Neka nam uvijek pokaže izlaze iz poteškoća i dadne nam hrabrosti iznova započinjati. Neka nam Gospodin dadne da postanemo blagoslov za druge, za djecu, prijatelje i susjede.

Irena Mikulić, članica OFS-a Kočerini i Petar Galić vjenčali su se 27. kolovoza 2020. u crkvi sv. Petra i Pavla na Kočerini. Svetu misu i obred vjenčanja predvodio je fra Velimir Mandić.

Nove knjige

Nakon romana "Plaču li jeleni?" inspiriranog velikim djelom fra Didaka Buntića, fra Ante Marić okreće se dalekoj prošlosti da bi osvijetlio razdoblje mraka turske vladavine u našim krajevima. Mjesto radnje novog romana "Zvono" je mjesto Podi u kojem se nalazi crkva svetoga Stjepana Prvomučenika. Radnja prati sudbinu maloga Ante, jedinog svjedoka mučkog pohoda Kavaz-baše i krvavih svatova Jure i Katarine. Mali Ante postaje svećenik i slavi Mladu misu na Podima na svetkovinu svetog Stjepana Prvomučenika. Bude se sjećanja ...

Hod s Isusom – spremnost na žrtvu i obnovu života

Piše: Lucija Naletilić, OFS

Svi smo slobodni odlučiti želimo li ići putem koji nam Isus nudi. Ako odlučimo ići, trebamo znati da taj put nije nimalo lagan. Izazov Isusova poziva neprestano je pred nama – uvijek biti spreman na odricanje i žrtvu. Biti spreman na suočavanje sa svim preprekama na putu vršenja Božje volje. Ne postoji ništa veće što možemo učiniti s našim životom nego ih posvetiti službi Bogu. Možda će netko pomisliti da je to određeno samo za odabrane ljude: svećenike, redovnike, redovnice ili misionare. Pretpostavljamo da Isus od nas laika ne traži toliko puno. Svi smo mi – i stari i mladi, i samci i bračni parovi, i zaposleni i nezaposleni – pozvani otvoriti se djelovanju Božje milosti u našem životu. Ako se stalno budemo osvrtali na ono što nemamo ili čega smo se odrekli kako bismo slijedili Isusa – bilo da je to neka smetnja ili loša navika koja nas udaljava od vršenja Božje volje – u opasnosti smo izgubiti ono što nam Bog želi dati.

U Pravilu OFS-a piše: *Pozvani su zajedno sa svim ljudima dobre volje na izgrađivanje što bratskijega i evanđeoskijega svijeta da bi se ostvarilo Kraljevstvo Božje, svjesni da "svaki onaj koji ide za Kristom, savršenim čovjekom, i sam postaje više čovjek."* (LG 31; GS 93)

Neka stoga s punom odgovornošću obavljaju vlastite dužnosti u kršćanskom duhu služenja. Isus je svojim učenicima rekao da *"nije došao da mu služe nego da on služi."* (Mt 20,28)

Našim ljudskim ušima riječ *služiti* često zvuči ružno, kao da smo poniženi ili nekome podređeni, tako da nam služenje može predstavljati neku vrstu tereta. Kada promatramo cijeli Isusov život i pažljivo slušamo Njegove riječi, uviđamo kako je On svoju službu vršio iz ljubavi prema svom Ocu i ljudima. Ako pokušamo gledati na služenje iz Isusove perspektive, vidimo da motiv za služenje treba biti ljubav. U knjizi Mudrih izreka čitamo: *"Svaki je put čovjeku pravedan u vlastitim očima, a Gospodin ispituje srca. Da se vrši pravda i pravo, draže je Gospodinu nego žrtva."* (Izr 21,2-3)

Tko želi istinski nasljedovati Isusa, taj mora

biti spreman na promjenu srca i načina života. Isus sve nas poziva da hodimo putem istine i slobode, milosrđa i ljubavi, pravde i svetosti. Gledamo li mi Isusa ili nam pogled odvrću sporedne stvari? Vidjeti Isusa – sama je bit naše vjere. Nije dovoljno znati nešto o Isusu – potrebno je osobno Ga upoznati, gledati Ga očima vjere. Gospodin nam daje "oči vjere" kako bismo mogli spoznati istinu Njegova uskrsnuća i pobjedu nad grijehom i smrću. Isusovo uskrsnuće temelj je naše nade da ćemo jednom gledati Boga licem u lice i biti dionici Njegove vječne slave. O toj nadi piše i apostol Petar u svojoj Prvoj poslanici: *"Blagoslovljen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista koji nas po velikom milosrđu svojemu uskrsnućem Isusa Krista od mrtvih nanovo rodi za životnu nadu, za baštinu neraspadljivu, neokaljanu i neuvelu, pohranjenu na nebesima za vas, vas koje snaga Božja po vjeri čuva za spasenje, spremno da se objavi u posljednje vrijeme. Zbog toga se radujte, makar se sada možda trebalo malo i žalostiti zbog različitih kušnja: da prokušnost vaše vjere – dragocjenija od propadljivog zlata, koje se ipak u vatri kuša – stekne hvalu, slavu i čast o Objavljenju Isusa Krista. Njega vi ljubite iako ga ne vidjeste; u njega, iako ga još ne gledate, vjerujete te klikćete od radosti neizrecive i proslavljene što postigoste svrhu svoje vjere: spasenje duša."* (1 Pt 1,3-9)

Ovdje na zemlji pozvani smo raditi za Božje kraljevstvo. Svijet će nam često podmetati stvari koje se protive Bogu, pokušavati odvući našu pozornost od onoga što je stvarno važno. Imamo izbor: ili ćemo slušati Božju riječ ili ćemo slušati glasove koji nam daju lažna obećanja o sreći bez Boga. Nije lako danas biti Isusov učenik – to nije nikad bilo lako. Molimo Boga da nam da snage nositi naše životne križeve i hrabrosti da se nikad ne bojimo svjedočiti za Njega. Iskušanja i nerazumijevanja uvijek će biti, ali neka nam na umu budu Isusove riječi ohrabrenja: *"Tko ustraje do kraja, bit će spašen."* (Mk 13,13)

Velik je Bog u svojim vjernima!

Piše: fra Dane Karačić, OFM

U Knjizi Mudrosti Bog preko pisca Mudrih izreka opominje svoje sluge:

„Sine moj pazi na moje riječi,
prigni uho svoje mojim besjedama.
Ne gubi ih nikad iz očiju,
pohrani ih usred srca svoga.
A svrh svega čuvaj svoje srce,
jer iz njega izvire život.
Drži daleko od sebe lažna usta,
i udalji od sebe usne prijevare.
Pazi na stazu kojom kročiš,
i neka ti svi putovi budu pouzdani.
Ne skreći ni desno ni lijevo,
drži svoj korak daleko oda zla.”

Nitko od nas nije mogao birati ni kad će se roditi, ni gdje, ni u kakvim uvjetima, niti izabrati roditelje, braću, sestre ili širu obitelj u kojoj će poslije rođenja živjeti i odrastati. Sve nam je to dano mimo naše volje i nika-ko nismo bili u mogućnosti bilo što od toga izabrati kako bismo sam zacrtali i ostvarivali svoj životni put.

Netko je rođen na selu, netko u gradu, netko na sjeveru, netko na jugu, na moru ili u planinskim vrletima, u imućnoj ili posve siromašnoj sredini. Mogli bismo nabrajati u beskraj sve ono što mi sami nismo imali prilike odabrati, niti sami sebi odrediti životni pravac.

Jedno nam je, ipak, svima zajedničko - da smo ljudi. Mi vjernici vjerujemo da smo, premda rođeni od svojih roditelja, slika i prilika Božja, obdareni razumom, slobod-

nom voljom i besmrtnom dušom. To nam je svima zajedničko. To su temelji na kojima izgrađujemo svoju osobnost, ostvarujemo životne planove i ciljeve, postajemo karak-terni ljudi.

Sve ovo što smo gore nabrojili, a nismo imali nikakvu mogućnost na to utjecati, može imati i prednosti i nedostatke. Na nama je da iskoristimo prednosti mjesta, vremena i okolnosti u kojima smo došli na ovaj svijet, da u sebi izgradimo čovjeka koji je našao puni smisao života, a od drugih zavrijedio poštovanje.

Neće to čovjek moći učiniti sam. Potrebni su mu drugi, koji će ga upućivati, biti primjer, odgajati dok svatko ne dođe do životne zrelosti kad sam može donositi odluke o svome životu, vladanju i svjetonazoru. Tu svakako najvažniju ulogu imaju roditelji, zatim sredina u kojoj živimo, a kasnije i obrazovne ustanove kojima je zadatak usmjeravati mlade ljude pravim putem.

Sve su to prirodne datosti koje su nam na raspolaganju i svatko ih može iskoristiti ili zanemariti, pa posljedično izrasti u čestita čovjeka ili onoga koji to nije. Međutim, znamo, nažalost, da mnogi nisu rođeni u ovim gore nabrojanim uvjetima. Često je izostao roditeljski odgoj, sredina u kojoj žive možda i nije prikladno mjesto za normalno odrastanje, nerijetko su prepušteni sami sebi i potrebna im je pomoć, koja često nije

Blagica i njezinih devetero djece: Slobodan, Dobroslav, Velimir, Zvonko, Boro, Ivanka, Željka, Jasna i Lidija. Ivanka i Jasna su članice OFS-a.

dostupna.

Ipak, dostupno je svima ono što nam Bog pruža po svojoj Riječi, a koju smo citirali na početku ovoga teksta. Time se svatko može okoristiti i obogatiti. Tu se nalazi mudrost koju ljudi, ma koliko bili dobri i plemeniti, ne mogu u potpunosti pružiti. Ljudska mudrost, pa prema tome i primjeri života, ograničeni su i vrlo često nedostatni da bi uvijek pružali garanciju dobrog odgoja.

Božja je mudrost vječna i nikada ne može uzmanjkati, pa ni onima koji nisu imali sreće roditi se i biti odgojeni u normalnoj sredini. Sam je Isus rekao: „Slavim te, Oče Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima!“

Upravo o tim malenima, kojima je Bog objavio tajne istinskoga života, a koji se ostvaruje u ljubavi prema Bogu i svakom čovjeku, govori i ova rubrika u našem časopisu.

Ovaj put riječ je o velikoj ženi, nenadmašnoj majci (netko reče ona je majka cijeloga sela) i plemenitom stablu života koje je izraslo u perivoju svetoga Fra-

nje i donijelo preobilne plodove, kao vjerna članica OFS-a. Blagica Karačić ud. Marijana – Marice imala je sve preduvjete u kojima je mogla izrasti u ono što je i bila: žena, majka, trećarica, dobri duh i sela u kojemu je živjela i naselja u kojemu je umrla. Jedino joj je nedostajao otac koji je stradao u vihoru rata kad je ona imala samo trinaest godina. Zato je imala majku Ivu, svetačkog života, sitna ne viša od Majke Terezije (kao i njezine dobrote), ali hrabra, odlučna, mudra i nada sve pobožna. Uz takvo stablo, makar fizički malo i krhko, puno lakše izraste i razvije se kitnjasti „bršljan“, uvijek zelen, uvijek tu na svome mjestu gdje treba biti. Tako je i Blagica pipcima svoga života isisala sve dobre životne sokove koje joj je pružala njezina majka Iva.

No pođimo po redu:

Blagica je rođena 13. travnja 1932. u Donjem Crnču od oca Bože Zlo-mislića i Ive r. Zeljko. U vrtlogu rata Bože je stradao, a ostala žena mu Iva s dvije malodobne kćerke: Božicom i Blagicom. Sli-

Blagica ima 23 unučadi i 18 praunučadi

jede poslijeratne godine nevolja, neimaština, progona raznih vrsta, nesigurnosti..., ali nešto je ostalo: tvrdo, stameno, nepokolebivo - vjera u Boga i pouzdanje u Njegovu providnost i ruku pomoćnicu. To ih je hrabrilo i davalo snagu da ne klonu i ne padnu u očaj.

Blagica se udaje 1954. za Marijana – Mariću Karačića sin pok. Ilije u crnačku Ladinu u mnogobrojnu kršćansku obitelj koja je boravila zimi u Donjem Crnču, a ljeti u Ladini i Barama. Bila su to česta seljenja, noseći jedno dijete u stomaku, drugo u naručju. Živeći u mnogobrojnoj obitelji Blagica je, u braku sa suprugom Marijanom, rodila devetero djece; četiri kćeri i pet sinova. Marijan, kako bi prehranio obitelj i odškolovalo svu djecu, 1966. odlazi na mukotrpan rad u Austriju, a Blagica ostaje u obitelji odgajati i podizati djecu radeći što je trebalo i to „od jutra do sutra“ i s velikim pouzdanjem u Božju providnost.

Mudar savjet, mudre majke

Jednom zgodom posjetila je svoju majku

Ivu i malo se požalila na poteškoće i probleme u novoj obitelji. Iva, njezina majka, pozorno ju je saslušala, a onda rekla:

„Kćeri moja, sve je to tako i znam da je tako, ali kada slušaš druge njima je još teže.“

To joj je bila poruka i nikad se više nije požalila. Mudar savjet, mudre majke.

Svojoj djeci su dali sve što su mogli – da budu ljudi i kršćani

Blagićinih devetero djece, uza sve nepovoljne okolnosti u kojima su odrastali, imali su tu sreću da su se mogli uhvatiti, opet poput bršljana, za ovaj put veliko i jako, dobro i plemenito stablo svoje majke, i iz njega piti čistu i bistru vodu ljubavi, čestitosti i plemenitosti koje oživljuju, taže i blaže i tako daju novu dimenziju života koju radosno dijele s drugima. Blagica ih je sve podigla i odgojila u prave ljude i kršćane. Naravno da se u tome ne smije i ne može zanemariti ulogu muža i oca Marice koji je bio materijalna potpora, moralni autoritet i očinski uzor istinskog kršćanskoga života. Marica i Blagica mogu, bez ikakva pretjerivanja, reći

da su svojoj djeci dali sve što su mogli – da budu ljudi i kršćani, a to, hvala Bogu, i jesu. I ne samo oni nego i njihova djeca, a nadamo se i unučad. Velik je Bog u svojim malenima, kojima je objavio tajne životne mudrosti i Kraljevstva nebeskoga.

Godine 1972., kupivši kuću, trajno su se nastanili u Širokome Brijegu. Mnogi su se zabrinuli kako će Blagica sama s devetero djece u prizemnici i malom vrtu nastaviti živjeti. Jedino ona nije bila zabrinuta jer je znala i vjerovala da će, uz Božju providnost i svakodnevnu molitvu, sve poteškoće lakše podnositi. Kasnije je Blagica u cijelome susjedstvu bila omiljena jer je uvijek bila spremna svakome pomoći u svakom pogledu. Dapače, bila je „dobri duh“ cijeloga naselja, a to je davalo snagu, utjehu i međusobnu ljubav.

Istinski se radovala životu

Blagica je bila hrabra žena, a hrabrost se pokazuje u podnošenju životnih nedaća. Ona se treba uvijek iznova stjecati, nije dana jednom zauvijek. Hrabar je onaj koji se ne povlači pred poteškoćama – ona se nikada nije povlačila i onda kada je iz sve snage puhao protivan vjetar. Hrabra je bila jer nikada nije prihvaćala trule kompromise. U nje se znala ljestvica vrednota: Bog i njegove zapovijedi, Crkva i njezino poslanje, obiteljski vez ljubavi vjernosti i rađanje novih života, susjedi i svi bližnji. Hrabrost je to koja čuva te najveće vrijednosti, makar se pri tome i zamjerilo „prijateljima“. Jednom zgodom njezina prijateljica uz jutarnju kavu požalila se kako cijelu noć nije spavala razmišljajući kako i gdje smjestiti svoje četvero djece. „Ja ih imam, moja prijateljice, devetero i nikad nisam o tome razmišljala, a pogotovu da nisam mogla spavati. Koga je Bog stvorio i providit će.“

Istinski se radovala životu. Zato ga je obilato i darivala svome narodu i svojoj Crkvi. Nije to bilo životarenje od danas do sutra, već punina života kako nam ga predočava Psalam 34.:

„Želiš li posjedovati istinski i vječni život, onda jezik svoj oda zla suspreži i usne svoje od riječi prijevernih. Zla se kloni i čini dobro, traži mir i za njim idi.“

Takav život je vrijedan življenja, poštovanja i divljenja. Blagica je tako živjela puninom svoga bića.

Široka srca i široke ruke

Životnost možemo u potpunosti iskusiti samo ako je dijelimo s drugima. Podijeljena radost dvostruka je radost. Blagica je znala dijeliti i radost i žalost i materijalnu pomoć i riječi utjehe, nade i ohrabrenja. Bila je široka srca i široke ruke. Za svakoga je imala lijepu riječ, a ako je bila potreba i svaku drugu vrstu pomoći.

Veliko pouzdanje u Boga poput svetog Franje

Bila je članica OFS-a. Nikada nije bila ministar, ni članica Vijeća, nije nikada čitala u Crkvi, ali je bila stožerni član mjesnog OFS-a. Bila je na svakom sastanku. Izvršavala sve što se traži od članova OFS-a. Jednostavna, raspoložena, nikada namrgođena niti mrzovoljna.

Otvorena prema svima, s kronicom u ruci i s velikim pouzdanjem u Boga poput svetog Franje. Zar se može više? Može. Blagica nije išla na misu, niti je samo bila na misi. Ona je misu slavila, radosno, pobožno i sabrano. To je, priznat ćemo, mnogo više nego biti na misi.

Ponosni na majku, baku i prabaku

Kad sam joj pri koncu života podijelio sakramente: ispovijedi, pričesti i bolesničkog pomazanja, bijaše to svečani molitveni susret, a ne sumorni događaj koji se treba obaviti. Velik je Bog u svojim vjernima! Devetero djece, 23 unučadi i 18 prauučadi mogu i trebaju biti ponosni na tu blagu ženu – Blagicu, njihovu majku, baku i prabaku.

Blagičina majka Iva i moja majka Anica su djeca od dva brata. Ja sam Blagicu susretao i doživljavao kao rođenu sestru, a, čini mi se, i ona mene fratra kao rođenog brata.

Lijep je to osjećaj na kojemu sam joj iskreno zahvalan.

Gospodin, u koga se toliko pouzdavala i koji joj je bio „bedem i zaštita“, neka joj bude vječna nagrada.

Sveta Anna Schäffer - njemačka svetica, svjetovna franjevka, mističarka

Piše: Mirela Barbarić, OFS

Sveta Anna Schäffer njemačka je svetica, svjetovna franjevka, mističarka.

Rođena je u selu Mindelstettenu u južnoj Njemačkoj 18. veljače 1882. u velikoj obitelji čiji je otac bio stolar. Članovi obitelji Schäffer bili su dobri kršćani. Anna je bila tiho, nježno i sramežljivo dijete, nadarena učenica i vješta u ručnim poslovima. Željela je postati redovnica i, po mogućnosti, misionarka. Njezin je otac umro u četrdesetoj godini života ostavivši obitelj u velikom siromaštvu. S četrnaest godina zaposlila se kako bi pomogla obitelji. Jedne noći u lipnju 1898. prvi je put primila poruku s nebesa - pred njom se pojavio svetac čije ime nije znala i rekao joj:

“Prije nego što navršiš dvadesetu godinu, započet će tvoje velike patnje. Moli krunicu!” Kasnije je govorila o napastima njezinoj djevičanskoj čistoći koje je uspjela nadvladati tijekom tih godina, zahvaljujući svetoj krunici. U veljači 1901. radeći u šumarevoj kući, pala je do koljena u kotao kipuće vode u kojem se pralo rublje. Prebačena je u bolnicu i operirana, sljedeća dva tjedna bila su preteška i bolna - bilo je potrebno neprestano odstranjivanje dijelova tkiva zahvaćenog gangrenom. Tri mjeseca kasnije, Annino zdravstveno osiguranje prestalo je plaćati troškove liječenja te se vraća na kućnu njegu. Nakon više od trideset operacija, koje joj nisu uspjele olakšati boli, Annin se doktor pomirio s činjenicom da je jedino rješenje zamatati njezine noge u sterilne zavoje. Tijekom preostalih dvadeset godina Annina života, briga za nju svodila se na tjedno prematanje tih zavoja. Od tog trenutka Annin plan o odlasku u samostan postao je neostvariv. Bez obzira na sve, njezina je duša sazrela u teškoj školi križa. U svojim neprestanim patnjama Anna je crpila snagu i utjehu od živoga Boga i na poseban način iz svete euharistije. Od 1910. do 1925. zapisivala je svoje misli u dvanaest

bilježnica. Sačuvana su i 183 njezina pisma u kojima na prilično jednostavan, ali i originalan način, izražava svoje povjerenje u Boga i takvu sigurnost u Njegovu beskonačnu ljubav koja joj se objavila kroz patnju. To su svjedočili i mnogobrojni posjetitelji koji su dolazili da bi joj se povjerali, razgovarali i tražili savjet.

Anna nije željela biti poznata. Njezini su dani prolazili u molitvi, ručnom radu i pisanju. „Imam tri ključa do Raja“, govorila je. „Najveći je načinjen od željeza i težak je - to je moja patnja. Drugi ključ je igla za šivanje, a treći je držač za olovku. Koristeći ove različite ključeve, svaki dan nastojim otvoriti vrata Raja. Svaki od njih mora biti ukrašen s tri mala križa, a to su molitva, žrtva i nesebičnost.“ Ljudi su je voljeli i žalili te su je nastojali usrećiti, a ona je sve njihove molitvene nakane

brizno čuvala i neumorno donosila pred Boga. Svi Annini zapisi svjedoče potpunoj predanosti božanskoj Providnosti i radosnom prihvaćanju križeva.

Anna je dugo bila članica Trećeg reda sv. Franje. 4. listopada 1910. dobila je stigme, ali je molila Boga da njezine rane ne budu vidljive, a Bog je uslišao njezine molitve. „Za mene je najvažnije moliti za Svetu Crkvu i njezine pastire“, govorila je. Zнала je da prikovana uz krevet svojim životom sudjeluje u Kristovim patnjama na križu. „Tijekom višesatne patnje i mnogih neprospavanih noći, imam predivnu priliku duhovno se približiti svetohraništu i ponuditi svoju pokoru i žrtvu Presvetom Srcu Isusovu. O, kako mi brzo tada prolazi vrijeme! Presveto Srce Isusovo, sakriveno u Presvetom Sakramentu zahvaljujem Ti za svoj križ i za svoje trpljenje, zajedno sa zahvalama Mariji, Majci svih patnji.“

U više od dvadeset i pet godina „mučeništva“ ojačala je u unutarnjem prihvaćanju svojih kušnji. Nije znala kako je ne osjećati bol, nekada od siline boli nije mogla progovoriti, a ipak bi u tim trenucima osjećala tajanstvenu blagu radost zbog osobite ljubavi koja je sakrivena u križu i patnji. Izvor radosti jeste u tome što je nadvladan osjećaj beskorisnosti trpljenja.

Anna Schäffer spokojno je preminula 5. listopada 1925. u 43. godini života nakon što je primila svetu pričest i načinila znak križa šapnuvši: „Gospodine Isuse, ljubim te.“

Od 1929. godine zabilježeno je više od 15 000 čuda, zahvaljujući njezinom zagovoru. Annin bolesnički krevet postao je kolijevka apostolata koji je prošao čitavim svijetom.

Papa Ivan Pavao II. u ožujku 1999. proglasio je Annu Schaffer blaženom, a papa Benedikt XVI. 21. listopada 2012. svetom.

Posušje: 80. rođendan Anđe Ramljak

Žena poniznosti, poslušnosti i vjere

Piše: Ružica Vranjković, OFS

Dana 9. kolovoza 2020. naša posuška trećarica, majka i baka Anđa Ramljak slavila je svoj 80. rođendan. Ona je uzor svim sestrama i braći u Kristu. Žena je poniznosti, poslušnosti i vjere. Nikada nije izostala s mjesečnog sastanka, uvijek vesela i puna duha. Jako voli naše trećarske duhovne obnove i zna upitati na simpatičan način: "Kad ćemo i di ćemo?"

Na dan rođendana njezina obitelj joj je upriličila predivno iznenađenje. Okupili su se sinovi, nevjeste, kći, zet, unuke i unuci te joj uz zajednički ručak, tortu i cvijeće proslavili 80 godina služenja obitelji. Mi smo je morali malo "ukrasti" kako bi bili dio onih ljudi koji je nisu zaboravili. Iznenađenjima nije bilo kraja. Svima nama je srce bilo ispunjeno jer gdje je davanje u pitanju tu je sreća neupitna.

Svečarici su posuški trećari pored ostaloga darovali i knjigu "Trećari - dar Neba" u koju zapisaše i riječi: "Zahvalni smo Nebu što si dio našeg bratstva i što svako dobro ili zlo možemo podijeliti s tobom."

Bogu hvala na našoj Anđi i dao nam više ovakvih trećara.

Iz života mjesnih bratstava OFS-a Hercegovine

Priredila: Josipa Vukoja, OFS

17. kolovoza

OFS Široki Brijeg: Nakon večernje svete mise održan je sastanak simpatizera; **OFS Kočerin:** Mjesečna skupština bratstva. Nagovor na temu: „Franjevački redovi“ imao je duhovni asistent fra Velimir.

18. kolovoza

OFS Široki Brijeg: Nakon večernje svete mise održan je sastanak privremene formacije.

19. kolovoza

OFS Široki Brijeg: Biblijski susret Lectio divina nakon večernje svete mise.

20. kolovoza

OFS Široki Brijeg: Slavljena sveta misu za pokojne članove Franjevačkoga svjetovnoga reda.

24. kolovoza

OFS Široki Brijeg: Nakon večernje svete mise održan je sastanak početne formacije.

25. kolovoza

Područna duhovna obnova OFS-a u Posušju na kojoj su sudjelovali članovi iz svih bratstava u Hercegovini.

28. kolovoza

OFS Tomislavgrad: Susret novaka.

1. rujna

OFS Humac: Tjedni susret bratstva. Gost predavač Marija Jurković na temu: „Živjeti kao trećar“.

3. rujna

OFS Posuški Gradac: Klanjanje Presvetom, a zatim kratki susret bratstva gdje je naša ministra iznijela kratki osvrt

na svetkovinu sv. Ljudevita; **OFS Široki Brijeg:** Slavili smo svetu misu za pokojne članove Franjevačkoga svjetovnoga reda.

4. rujna

OFS Tomislavgrad: Misa za pokojnog fra Mirka Bagarića. **OFS Posušje:** Mjesečna skupština bratstva. Tema susreta: „Što je Himan“ - obrazložio je duhovni asistent fra Ivan Landeka.

6. rujna

OFS Široki Brijeg: Ispred crkve UBDM na nebo naš duhovni asistent fra Dane Karačić proslavio je svoj zlatni jubilej – 50 godina svećeništva. Zlatnu misu predvodio je slavjenik uz koncelebraciju provincijala fra Miljenka Šteke, propovjednika fra Branimira Muse i ostale braće fratara.

7. rujna

OFS Kočerin: Mjesečna skupština bratstva. Susret na temu: „Rane svetoga Franje“ pripremila je učiteljica formacije Zora Kvesić.

8. rujna

OFS Široki Brijeg: Nakon večernje svete mise održali smo mjesečnu skupštinu bratstva koju smo započeli molitvom krunice. Susret smo nastavili molitvom Večernje, a ministra sestra Jasna Misir je iznijela informacije vezane za život i rad bratstva. Nagovor je imao fra Dane Karačić, duhovni asistent. Susret smo završili

franjevačkim blagoslovom; **OFS Humac:** Tjedni susret bratstva. Susret predvodila učiteljica formacije Jelena Grbavac na temu: „Sakrament svetog reda“ i usporedba sa Opomenama sv. Franje.

10. rujna

OFS Veljaci: Mjesečna skupština bratstva. Planove i prijedloge za daljnje djelovanje bratstva izložila je Ivana Bebek.

12. rujna

OFS Ružići: Mjesečna skupština bratstva. Sastanak je počeo molitvom, uslijedile su obavijesti te tema: „Poteškoće u molitvi“ - 2. dio. Raspravljalo se o problemima tijekom molitve (rastresenost, nezainteresiranost, lijenost..) te savjetima o rješavanju istih.

14. rujna

OFS Kočerin: Susret simpatizera.

15. rujna

OFS Široki Brijeg: Nakon večernje svete mise održan je sastanak simpatizera; **OFS Međugorje:** Bratski i pastoralni pohod Područnog vijeća OFS-a Hercegovina, duhovni nagovor područni duhovni asistent fra Ivan Landeka ml.;; "Molitva kao lijek za sve naše strahove";

OFS Humac: Mjesečna skupština bratstva. Predvodio fra Tomislav Sablje na: „Pripadnost OFS-u“.

16. rujna

OFS Široki Brijeg: Biblijski susret Lectio divina nakon

večernje svete mise.

17. rujna

OFS Klobuk: Klanjanje Presvetom a zatim mjesečna skupština bratstva. Izlaganje fra Roberta o sluzi Božjem Petru Barbariću;

OFS Veljaci: Rane sv. Franje, misa, klanjanje, susret na temu: „Franjino vrijeme gube - naše vrijeme zaraze“ predavač fra Ljubo Kurtović.

19. rujna

OFS Čerin: Obred trajnih zavjeta u OFS-u te ujedno i Obred primanja i obećanja u Frami.

20. rujna

OFS Čerin: Izlet u Drinovce u Peć Mlini.

21. rujna

OFS Kočerin: Molitveni susret bratstva. Slavljen je sveta misa na kojoj su dvije sestre primljene u bratstvo, a dvije sestre su obnovile svoje zavjete na godinu dana. Nakon mise ostali smo u Klanjanju Presvetom.

22. rujna

OFS Vitina: Mjesečna skupština bratstva. Tema susreta: „Sv. Matej“, animator fra Željko Grubišić;

OFS Široki Brijeg: Nakon večernje svete mise održan je sastanak početne formacije;

OFS Međugorje: susret i snimanje Devetnice sv. Franji za Radio Mir Međugorje;

OFS Humac: Razgovor s kandidatima za zavjete.

24. rujna

OFS Posuški Gradac: Mjesečna skupština bratstva. Tema: „Kako imati istinsku sreću kakvu je imao sv. Franjo“;

OFS Veljaci: Tjedni susret bratstva;

OFS Humac: Susret s Framom. Zajednička molitva krunice uz razmatranja i pjesmu s

fra Marinom Karačićem.

28. rujna

OFS Posuški Gradac: Organizirali smo se zajedno sa zainteresiranim župljanima u malu akciju čišćenja crkve i okoliša kako bismo se i tim činom pripremili za proslavu zaštitnika naše župe;

29. rujna

OFS Međugorje: Izborni kapitul bratstva.

OFS Humac: Druženje članova bratstva uz kavu i kolač;

OFS Čerin: Mjesečna skupština bratstva. Duhovni asistent fra Hrvoje govorio na temu: „Sv. Franjo i Euharistija“.

30. rujna

OFS Međugorje: Humanitarna akcija, prikupljanje hrane i posjet Sigurnoj kući za žene "Majka Krispina" Bijakovići.

2. listopada

OFS Posušje: Mjesečna skupština bratstva.

Tema za ovu večer bila je: „Karizmatički pokret - obnova u Duhu i Katoličkoj Crkvi“. Ovu temu animirao je župnik fra Mladen Vukšić.

3. listopada

Obred preminuća sv. Franje.

4. listopada

Proslava svetkovine sv. Franje u svim bratstvima u Hercegovini;

OFS Kočerin: Obred trajnih zavjeta.

6. listopada

OFS Humac: Susret sa starijim trećarima koji ne mogu dolaziti na susrete kod crkve sv. Kate u Ljubuškom.

Ženidbeni savezy

Katekizam Katoličke Crkve kaže: „Ženidbenim savezom, muškarac i žena vezuju se u prisno zajedništvo života i ljubavi. Bog Stvoritelj zasnovao je ženidbu i vlastitim je zakonima opskrbio. Po svojoj naravi ženidba je određena za dobro ženidbenih drugova i za rađanje i odgoj djece. Među krštenima Krist Gospodin uzdignuo je ženidbu na dostojanstvo sakramenta.“ (KKC 1660) Budući da je ženidba jedan od sakramenata Crkve prikladno je i da sklapanje ženidbe bude javno u crkvi, u sklopu misnog slavlja, u nazočnosti svjedoka i vjernih zajednice. Djelitelj sakramenta nije svećenik, nego su to sami zaručnici. Postoje pravila kojih se valja pridržavati kada se obavlja obred vjenčanja u crkvi.

Glazba na misnom slavlju

Svjetovnoj glazbi nema mjesta u liturgijskom slavlju. Obrednik predviđa što bi se trebalo pjevati na vjenčanju pa se tako ističu prikladni psalmi, kao i hvalospjevi koji se obično pjevaju nakon samog podjeljivanja sakramenta. Prijedlozi liturgijskih svadbi mogu se naći u Pjesmarici koja ima zasebni dio vezan za obred vjenčanja.

Ulazak mladenaca u crkvu

Obrednik predviđa dva načina ulaska mladenaca u crkvu. Kod prvog oblika svećenik dočekuje mladence na ulazu u crkvu pa ih nakon pozdrava uvodi do njihova mjesta, a druga mogućnost predviđa da svećenik dočeka mladence kod mjesta koje je za njih predviđeno. Mogućnost da mladenku pred oltar dovede otac nije predviđena obrednikom. Roditeljima treba dati počasno mjesto

ali stupanje pred oltar pitanje je zaručnika i zaručnice. Pojedini novi načini mogu biti prihvaćeni ako se ne protive kršćanskom sadržaju ženidbe.

Homilija

U homiliji prvenstveno treba biti naglasak na Božjoj riječi i naravi kršćanske ženidbe, a u dijelu aktualizacije povezati to s konkretnim mladencima te im uputiti prigodnu riječ. Ako propovjednik poznaje mladence, može dati i osobniji pečat u propovijedi, potičući ih na izvršavanje bračnih dužnosti i međusobne ljubavi. Treba voditi računa i o tome da nijedno liturgijsko slavlje nije privatni čin, nego čin Boga i Crkve koja za pojedince moli posebnu Božju milost.

Najvažniji dio obreda

U obredu vjenčanja svaki je dio važan jer su svi međusobno povezani i uvjetovani. Neposredna priprava jest ona koja prethodi samom činu sklapanja ženidbe, a temelji se na slušanju Božje riječi. Molitva je, kao još jedan element slavlja, odgovor na pročitanoj riječi i prisnije povezuje s Bogom. Nakon toga sve je spremno da se dogodi privola kao određujući čin toga sakramenta. Privola mladenaca jest temeljni čin u kojem se događa sakrament, a predaja prstenja samo je znak sklopljenog saveza mladenaca.

Samostalno oblikovanje zavjeta

Obred vjenčanja slijedi katoličku tradiciju sklapanja ženidbe, vodeći računa prvenstveno o tome da je ženidba sakrament. To je molitva Crkve i molitva u ime Crkve pa tako ona i određuje na koji način treba moliti. Za riječi privole kojima mladenci obećavaju međusobnu ljubav i vjernost predviđena su dva načina: jedan u kojem mladenci sami izgovaraju predviđenu formulu privole ili drugi u kojem svećenik postavlja predviđena pitanja, a mladenci odgovaraju. Druge mogućnosti tu nisu predviđene te se time obred čuva od sentimentalnosti i površnosti koji se često nalaze

u samostalno oblikovanim zavjetima, a sama privola pomiče naglasak s ovozemaljskoga ljudskog shvaćanja braka i ljubavi na sakramentalno i teološko izdizanje braka i ljubavi prema slici odnosa Krista kao zaručnika i Crkve kao zaručnice.

Bacanje riže ili latica

O tome obrednik ništa ne određuje jer se to događa izvan crkve i nakon obreda. To bacanje vuče korijen iz poganskih običaja kojima se izražavala želja za brojnim potomstvom, no budući da u sakramentu ženidbe mladeni međusobno prisežu na vjernost te izriču želju da će Bog biti temelj obitelji, pa i plodnosti, onda se takva praksa ne treba povezivati s vjernicima. Za kršćanina nije krjeposno bacati hranu dok u svijetu ima ljudi koji gladuju i umiru od gladi. Riža bi iz toga razloga bila neprihvatljiva dok se to ne bi moglo reći za laticice svijetla ili neke papiriće.

Vanjski znakovi vjenčanja

U prvom redu tu je sakramentalna milost. Najočitiiji i najvidljiviji znak koji označava bračni savez jesu prsteni koje mladeni razmjenjuju. Iako novi obrednik ne predviđa zakletvu na križu, nego je usredotočen na riječi privole, u mnogim župama se mladencima daruje križ kao prigodan znak i uspomena na vjenčanje i izricanje zakletve. Tu je i obiteljska knjižica kao poticaj novoj obitelji da vodi brigu o sakramentalnom životu svoje djece. Iako nije propisano, u pojedinim se župama, uz obiteljsku knjižicu, mladencima izdaje i uspomena na vjenčanje.

„Odjevni protokol“ za vjenčanje u crkvi

U sakramentu ženidbe ne događa se modna revija, pa sve ono što predviđaju bonton i pravila lijepog odijevanja vrijedi i za crkveni prostor. Jasno je da Crkva uvijek govori o čednoj i pristojnoj odjeći, doličnoj svetomu prostoru, jer je crkva drugačiji prostor od svjetovnoga pa se podrazumijeva da mladenci, a i gosti budu prikladno odjeveni. Žene trebaju imati pokrivena ramena, a suknja treba biti dugačka do koljena ili ispod njega. Kod muškaraca je uobičajeno svadbeno odijelo.

Vjenčanja u korizmi i došašću

Službeni dokumenti zabranjuju sklapanje sakramenta ženidbe jedino na Veliki petak i na Veliku subotu. Ženidba tako nije zabranjena u adventskom i korizmenom vremenu prema liturgijskim propisima, ali se u praksi kroz dugu povijest i prema tradiciji Crkve nije sklapala u tim vremenima jer oba ta vremena imaju specifičan pokornički karakter. Najčešće se sklapa samo u iznimnim slučajevima kada se ne može odgoditi ili kada se organizira jednostavno slavlje, bez svečane svadbene proslave.

Sklapanje ženidbe van crkve

U redovitim situacijama sklapanje sakramenta ženidbe treba biti u posvećenom prostoru, crkvi ili kapeli. U pojedinim biskupijama određeno je da to mogu biti samo župne crkve. Sklapanje sakramenta ženidbe izvan liturgijskog prostora bit će dopušteno i prihvatljivo samo u iznimnim situacijama kao što je sklapanje ženidbe u bolnici zbog zdravstvenog stanja jednog od supružnika, u zatvoru ili u kojem drugom prostoru zbog druge konkretne i specifične situacije. Crkva je prostor molitve i Božje prisutnosti pa je i za sklapanje ženidbe to najizvrsniji i najprikladniji prostor.

Dobro mi došla sestrice Smrti!

Luca Ljubić

Dana 2. rujna 2020. završila je ovozemni životni put i preselila se u vječnost naša sestra Luca Ljubić. Luca je rođena 29. srpnja 1927. u Knešpolju od roditelja Marijana Ćorića i Ive r.

Prskalo. Udala se 1953. za Nikolu Ljubića i s njim je u kršćanskom braku rodila petero djece. Imala je 11 unučadi i 16 praunučadi. Muž Nikola joj je umro 1993. U Treći red sv. Franje ušla je 1943., kada je imala samo 16 godina. Luca se rado sjećala tih teških, ali ponosnih dana kada je, kako je pričala, stavila ruku na propetlje, zaklela se u crkvi da će se po uzoru na sv. Franju predati Bogu, služeći mu, prenoseći život u evanđelje i evanđelje u život.

Svi mi koji smo je poznavali svjedoci smo da je tako i živjela. Kod nje su uvijek rado navraćali i djeca i odrasli, a od Luce se uvijek odlazilo puna želuca i puna srca, okrijepljeni i tjelesno i duhovno.

Posljednjih sedam godina svoga života Luca je zbog bolesti bila prikovana uz krevet okružena pažnjom i ljubavlju svojih najbližih. S krunicom u ruci, u svojoj sobi, neumorno je molila i uvijek vedra trećarskog duha govorila: "Zna Bog zašto me još uvijek drži na životu."

Sprovodne obrede i svetu misu uz mnoštvo vjernika predvodio je fra Dario Galić 3. rujna u crkvi sv. Ivana Krstitelja, a ukopana je na groblju Zečine u Knešpolju.

Draga Luce, hvala ti na 77 godina franjevaštva. Hvala ti što si pokazala kako se živi franjevaštvo, primjerom prave kršćanske žene i trećarice, a ono što si mi rekla prilikom našeg posljednjeg susreta neka bude svima nama cilj i smisao života: "Kad mi dođe zadnji dan, mene neće biti sram, u Nebo poć' i mome Isusu doć'!"

Pokoj vječni neka ti daruje Onaj kojeg sada gledaš, bez srama, licem u lice!

Vlado Glavina

Šima Mandić

Dana 20. rujna 2020. preselila se u vječnost naša sestra Šima Mandić. Šima je rođena 31. ožujka 1940. u Knešpolju.

U Matici je zapisano da je krštena 1. travnja 1940, krizmana je 16. srpnja 1950. a za Stipu Mandića vjenčala se 2. svibnja 1957.

U Franjevački svjetovni red primljena je na spomendan svete Elizabete 17. studenog 2008., 8. studenog 2009. dala je prve zavjete, a trajne 21. listopada 2012.

Svetu misu za pokoj njezine duše i sprovodne obrede predvodio je širokobriješki župnik fra Stipe Biško.

Šima je pokopana na groblju Bili Brig praćena molitvom rodbine, prijatelja i braće i sestara iz franjevačkog bratstva.

Pokoj vječni neka ti daruje Gospodin!

Marica Crnjac Maša

Marica Crnjac rođena je 16. veljače 1969. od oca Mirka i majke Anđe u obitelji sa sedmero djece. Svete sakramente primila je u svojoj župi Izbično. Puna ljubavi i radosti koračala je kroz život i bila rado viđen prijatelj gdje god je stigla. Svaki susret s Mašom bio je novo radosno iskustvo. U molitvi i dobrim djelima bila je samozatajna. U Franjevački svjetovni red stupila je 2005., a trajne zavjete dala je 8. ožujka 2008. u crkvi na Širokom Brijegu.

Uz sve životne poteškoće i bolesti nije gubila vezu s Bogom, već ju je učvršćivala i sve jače grlila svoj križ. Tako ju je Gospodin uzeo sebi na sam blagdan Uzvišenja Svetog križa 14. rujna 2020. Sahranjena je na blagdan Gospe Žalosne 15. rujna u Izbičnu.

Neka joj Gospodin po zagovoru svoje Majke bude milosrdan.

Počivala u miru Božjem!

Marica Luburić

**fra
Mirko Bagarić**

Uduvanjskom samostanu 30. 8., blago je u Gospodinu preminuo fra Mirko Bagarić u 71. godini života, 51. godini redovništva, 46. godini

svećeništva.

Fra Mirko je rođen 7. listopada 1949. u Bukovici, župa Bukovica, krsno mu je ime Mirko. Osnovnu školu pohađao je u Bukovici, Mesihovini i Posušju, a klasičnu gimnaziju završio je na Poljudu u Splitu od 1964 do 1968. Filozofiju i teologiju studirao je u Sarajevu i Luzernu gdje je diplomirao 1975. Franjevački habit obukao je 6. studenog 1969. na Humcu, a doživotne zavjete položio 31. ožujka 1974. u Duvnu. Za đakona je zaređen 22. prosinca 1974. u Luzernu, a za svećenika 15. lipnja 1975. u Zürichu. Svećeničku službu vršio je kao duhovni pomoćnik u Čapljini, misionar u Zurichu, misionar u Augsburgu, gvardijan u Tomislavgradu, župnik u Kongori, drugi meštar bogoslova i samostanski vikar u Zagrebu. U samostanu u Tomislavgradu boravi od 2013. Bio je duhovni asistent bratstva Franjevačkog svjetovnog reda u Tomislavgradu. Preminuo je kao župni vikar i aktualni glavni urednik Naših ognjišta.

Uživao je u radu s vjernicima, osobito s trećarima. Osjećao je njihove boli, njihove radosti i njihove potrebe. Uvijek im je bio na usluzi i htio je ispuniti sve njihove vjerske zahtjeve. Držao je da je radost i osmijeh iskreni i pravi lijek za dušu i tijelo.

Pokoj vječni daruj mu, Gospodine!

**Zdravka
Pervan**

Opokojniku obično prvo pišemo osobne podatke, ističemo datume, godine, mjesta za koje je osoba bila vežana, no za našu dragu sestru

Zdravku Pervan želim reći stvari mnogo važnije od samih formalnosti. Zdravka je uistinu bila istinski primjer trećarice i vodič u razumijevanju Pravila svetoga Franje. Nije trebala mnogo govoriti, njezini su postupci i sami život bili dovoljni da se čovjek osjeti bliže Nebu. Oduvijek me fasciniralo kako je s malo jednostavnih riječi uspijevala reći apsolutno sve što je bilo potrebno. Jednom je prilikom, pri razmatranju evanđeoskog odlomka na našem susretu uz tihu duhovnu glazbu, dok smo mi ostali 'kitili' i ubacivali životne filozofije da naše razmatranje pred braćom zvuči što bolje, Zdravka pročitala svoj doživljaj tih trenutaka i sve nas vratila na pravi izvor. Jednostavno je rekla nekoliko kratkih rečenica: „Isuse, volim Te; Isuse, ljubavi moja; Hvala Ti, moj Isuse!“ Mislim da to govori koliko je imala istinskog, djetinjeg povjerenja u Božju prisutnost. Sa svojim suprugom Anđelkom u Čitluku je podigla petero prekrasne djece i za nju je Sveta obitelj bila posebno bitan putokaz. Ova iznimna žena, majka, sestra i prijateljica svima nam je dala primjer kako se slijedi Krista poput svetog Franje: u veselju, jednostavnosti, iskrenoj poniznosti i prije svega ljubavi. U 66-oj godini života, 5. kolovoza 2020., nakon kraće bolesti, tiho nas je napustila naša Zdravka, a na njezinom ispraćaju osjetio se pravi mir i potvrda da Vječni život stvarno postoji!

Iva Kraljević

Dana 11. listopada 2020. preselila se u vječnost naša sestra Iva Kraljević. Rođena je 14. veljače 1925. u Mokrom u obitelji Ivke i Ruže Kraljević. Nije se udavala. Uz posao u Dogani, obavljala je sve poslove u kući i na polju, a posebno se pamti njezina ljubav prema bratovoj djeci koji su je zvali "mama", dok su rođenu majku zvali "neva". Iva je u Franjevački svjetovni red primljena s 18 godina. Bila je uzorna vjernica i trećarica.

Svetu misu za pokoj njezine duše i sprovodne obrede predvodio je fra Ante Penava. Pokopana je na groblju Podjela. Pokoj vječni daruj joj, Gospodine!

Sveti Vrane, nesta u polju rane

Faljen Isus i Marija svizin!
Lipo vas pozdravljan našin starin pozdravon. Nomanje mi priča jedna naša iz Zagreba kako joj se dite vratilo iz škole, toji dan bijo vjerna-uk i došla mala kući i oće pokazat nešto tojoj materi. Viče mala: Aje mama ja ću pokucat, a ti reci: Napriiiiijed!

I tako mala pokuca na vrata, mater viče: Napriiiiijed! Ulazi mala i viče: Ti siiii Marijaaa! Pita je mater: A ljubavi, šta ti to znači?

A mala viče: Rekla nan je vjeroučiteljica da tako pozdravimo kad uđemo u kuću.

A ja govorin tojoj našoj Zagrebčanki: Ne pričaj niđe, lipa moja ženo, da je to bilo u tvojoj kući. To je tvoj balek ako ti dite ne zna reć Faljen Isus i Marija vengo razumilo učiteljicu Ti siiii Marijaaaa. Eto van belaja, moji lipi. Dica neće ni znat pozdravit, a jopet nisu oni krivi vengo roditelji...

Ajmo mi sad iz Zagreba u naše selo na našu kavu... Vaćale smo još zeru prančioka dok kišetina ne utuže i sidile prid kućon. Narod okolo provози grožđe, slaže drva, vari pekmeze i kiseli kupuse, a brte, nas niko ne zove na mobu – ta znaju da in nećemo vrlo pomoć. Mi o svon poslu, šta ćemo drugo vengo molit i pit kavu – proša je naš vakat od rađe, mi još moremo jedino raduckat.

Započimlje Mara o nećeme što su naše matere u lito napominjale da se slavi. E, šta je bilo na toji dan, znale smo da je neki anđelski svetac. Gospodanđeli – tako su vikale naše matere.

I započme Mara:

- Ma, znadete li vi kako se pravo rekne oni svetac na početku 8. miseca – Gospodanđeli. Slišala san na Međugorju, na radiju, viču danas slavimo Gospu od Anđela. A ja nešto duman – to su ti naši Gospodanđeli.

- Ma, vidiš ti to. Morebit.

- Jašta je, nema ti to šta drugo bit. Jamila san odma kalendar i niđe ne pišu naši Gospodanđeli. Undan ti je to to.

- Ja, ja, dobro ti vičeš, šta će naše bidne matere sve jin uvijek bilo na trk, poleti u pojatu, poleti na njivu, poleti k ognjištu pa i govorile ko da su što prije izgovorit tile.

- Ma ja, a mi se nismo poslen vrlo raspitivale.

- A nismo brte ni imale di čut. Ko da se puno govorilo o našoj viri, a evo dok nismo gronile

nismo ni uključivale radijo Međugorje.

- Ma ko je gronijo, ja le nisan – pofali se brže-nbolje Ruška - isad mogu priskočit ko cura!

- Moreš, moreš, dašta da moreš.

- Vengo da nastavin, toja Gospa od Anđela je vrlo vezana uz svetog Vranu. Tako je rekla ova na radiju. Ima jedna mala crkvice tamokare u Italiji, toja Gospa od Anđela, i tute je sveti Vrane uvijek volijo boravit i Boga molit. U njoj je i u umra.

- Ja san novečeri išla na Brig s bratovon malon, iđe mlađarija na Devetnicu.

- Bog s tobom Ruške, kakva devetnice, 9. mi-seć, devetnica je prid Gospojinu.

- Šuti, Mande, ne sramoti se, ima još devetnica, ova je za svetog Vranu. Sad će bit Vrane za koji dan.

- Ja, ja, vidiš nisan ni ja znala da imadu devetnice njemu. Biće pramaši i trećari uveli?

- Jesu, brte, i reće mi mala lva ima toji vakat da je uvedeno. Mi neuke vodena u selu čule samo za devetnicu za Gospojinu.

- Pa neka, Ruške, ima vakta, Bog nas još ne zove, ne tribamo ni gori, još ćemo svašta naučit vodena.

- Eto, neka nan radija i mlađarije. Bogu vala na njiman.

- Šta reće, Mande, kadno dođe sveti Vrano?

- Sad u nedilju.

- Je, je, uvijek su vikali naši: Sveti Vrane, nesta u polju rane.

- Tačno tako, beli danas moremo reć: sveti Vrane, pogospodilo se sve, u polju nikad nema rane.

- Aje nemoj tako, radi se koliko se stigne, štaš booona, druga su vrimenta. Došlo ti je isplativije kupit nego se gonjat š njen cilu godinu pa na kraju nigdi ništa, simena se sva izvitoperila, biće ti doskora posiješ mrkvu, ono raste kuruz, eto ti.

- Aje, aje, nami je isto, niti ćemo ga komušat niti iz mrkve travu čupkat.

- Aje moji gronomi, slišajte vamo šta san čula na tojin devetnican. Kolko san povaćala svet Vrane je bija malo smišan isan...

- Bože mi oprosti, Ruške!

- Ma, kako bi rekla bijo je malo benav, manit!

- Ujmisusovo, šta to ti govoriš za sveca, Bog ti prosvitlija pamet!

- Evo što: uvijek je tranda po šumetini i sa živinon, priča s ticon, pripitomija vuka, sve živo

mu bilo brat i sestra, a od čaće svoga nije tijo ništa, brte mili, ništa...

– Nudera, kako ništa?!

– Lipo, sve mu ostavijo i reka ja ti toja platna neću prodavat, a čača mu je bijo vele imučan, al ne tide Vrano od toga živit vengo poša svome Bogu, i u toju crkvicu što je Mara spomeni maroprin, Gospodandeli.

– Ja, ja, moja Ruške, a od čega je undan živija?

– Od Božje providnosti, od radosti, pivanja, dašta ti kažen, nude mu sestra Zvizda, nude brat Vitar, nude sestra Voda i briga njega, uzda se u Boga i viruje da će mu bit lipo u životu.

– Moja Ruške, kolko je trajala toja misa, svašta ti nama napriča o Vrani?

– Boona Boške, išla san ja od nekoliko puta i sve lipo slišala, a svaki pratar bi govorijo o Vrani.

– Slišala san i ja na radiju kako je obnavlja crkvu, zapro Vrano mistrijon i kamenon, a ono Bog ga posla minjat ljude jok zidove, al aje od viška glava ne boli pa je i zidine obnovija i govorijo narodu o Bogu i skupijo svoju braću. Undan mu došla i Klara, pa ovi što in sad reknemo trečari – tako su oni svi đuture odali za Vranon pa ji je on podilija na ta tri Reda.

– Vidi, vidi, svašta ti češ, i Klara je undan iz toga vrimena, a?

– Dašta bona, iz istog su oni mista tamokare u Italiji.

– E, samo ću na to sve što ste kazivale reć da je pametan bijo sveti Vrane: nekad su bolji vukovi nego brezobrazan narod.

– Dobro vičeš, moja Mande, dobro vičeš.

– I na Brigu su još vikali patri kako je uvik bijo za mir, iša je lipo do Sultana i š njin se družija, jerbo su mu svi bili isti pod kapon Božjon.

– I to mi se sviđa, svaka mu čast, brte! I tribalo ga je proglasit svetin.

– Eto, malo Ruška, malo radijon i prosvitlile

smo se. A najlipše i je slišat samo molitvu, počnen one visti pa me, brte, odma počne dušit u prsin.

– Eno, danas ji u Rvackoj priko pesto zaraže-ni!

– Eto je iljadu, dodjala si i Bogu i čoviku s to-jon kronon.

– Ma da mi je više tojeg džudžana srist i do-bro izdegenečit.

– Koga bona?

– Kronu.

– E, lipa moja seko, krona ti je ko toji džudžan, tu je i nije, meščini po potrebi.

– Je, je, vino džudžan – krade nan kokoši, a niko ga nije vidio – ova krona se šulja svagdi, a niko joj ne mere stat u kraj.

– Pomanitalo sve. Viču da u ve dičinje vrtliće nan smidu doći dica koja kišu, kašlju i šmrču. Bože mi prosti, nađi dite da se ne useknjuje čin zaladi...

– Dobro nan je dok smo još nauzgor i šutite više, ne prizivljite je, ujiti li nas pivat ćemo ko sveti Vrane: Dobro mi došla sestrice Smrti.

– Nudera, ta nije i na smrt gleja ko na sestru?

– Je, moja Mare, tako je reka kad je umira.

– E, dobro si rekla Ruške, smišan isan, smišan!

– Aje, dobro je vas dvi! Bijo je poseban i proglašen svetin. Neće valjda nas proglasit, bo-jimo se čin neko kraj nas kine!

– Dobro smo danas, ko sat vjernauka u školi. Smijala se onoj maloju što u Zagrebu ne zna reć Faljen Isus i Marija, a ni mi nismo vrle u znanju o sveton Vrani.

– Ali, Boške, danas smo evo sidečki bile vrid-ne, dosta smo nova naučile.

– Brezbeli da jesmo, ajmo, vakat nan je palit radijo i molit krunicu...

– Ooo, paraj kotle, sunočava se!

Pozdravlja vas sve vaša Boška i njezine neu-ke prije, jopet se ne damo do zadnjeg, učimo kad još moremo, a kako znamo i umimo!

Vaša Boška

Franjinim stopama

List Franjevačkoga svjetovnog reda i štovatelja sv. Franje

Broj 3 (36), godina X.

UTEMELJITELJ I NAKLADNIK: Vijeće mjesnog bratstva Franjevačkoga svjetovnog reda Široki Brijeg

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: Gojko Jelić

UREDNIČKO VIJEĆE: Mirela Barbarić, Matea Soldo, Gojko Jelić, fra Dane Karačić, Božica Lončar, Mirela Lovrić, Marija Soldo, Josipa Vukoja i Marija Zelenika

TEOLOŠKA REDAKTURA: fra Dane Karačić

LEKTURA: Mirela Lovrić, prof.

TISAK: Logotip, Široki Brijeg

ADRESA UREDNIŠTVA: A. Stepinca 14, Široki Brijeg

E-mail: franjinimstopama@gmail.com

ISSN 2232-8580

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vat. sabora izjavljujemo da ne želimo preteći suđ Crkve kome se potpuno podvrgavamo. Riječi „mučenik“, „mučeništvo“, „čudesa“ i slično imaju u ovom listu samo vrijednost ljudskog svjedočenja.

List Franjinim stopama je upisan u registar javnih glasila u Ministarstvu prosvjete, znanosti, kulture i športa Županije Zapadnohercegovačke, pod rednim brojem 20, stranica 0020, dana 6. travnja 2011. Svoje dobrovoljne priloge za potporu listu Franjinim stopama možete slati na račun: Franjevački samostan Uznesenja BDM Podračun Franjevačkoga svjetovnog reda Unicredit Bank d.d. Mostar br. 3382202257080158

Kada si već ti

Tekst: fra Janko Bubalo

Glazba: fra Stanko Vasilj

*Kada si već ti brate naš Franjo
bio brat ljudi,
ptica i trava, kaži i nama kako se biva
radost što tuđi bol obasjava.*

*Oče, tu smo još, pruži nam ruku,
nek' krv poteče
iz tvojih rana da slabost naša
sva već izgori
u suncu novom budućih dana.*

*O, pruži ruke, put nam pokaži,
kako se biva
malen k'o dijete
da dijelimo svud kruh, sol i vino,
smiri oluje koje nam prijete.*

*I mi smo, znamo, iz ovog vijeka,
al' križ nam neka s tobom lakša,
pa nek' se oblak diže iznad nas,
svaka bol tako bit će nam lakša.*

*O, daj da budemo radost svih ljudi
i nov krvotok novoga svijeta,
nek' ljubav nam bude i krilo i zanos
da u nama sve novo procvjeta.*

